

MAÛNDÛ MA ALAWII

Iruta rĩa Njino

¹ Nake Jehova agĩta Musa akĩmwarĩria arĩ Hema-inĩ-ya-Gūtũnganwo, akĩmwĩra atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Rĩria mũndũ wanyu o na ũrĩkũ arĩrutagĩra Jehova iruta, nĩarehage maruta ma nyamũ kuuma rūũru-inĩ rwa ng’ombe o na kana rwa mbũri.

³ “‘Angĩkorwo iruta rĩu nĩ iruta rĩa njino kuuma rūũru-inĩ rwa ng’ombe-rĩ, nĩarutage nyamũ ya njamba ĩtarĩ na kaũũgũ.* No nginya amĩneane mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gūtũnganwo nĩgeetha etĩkĩrike harĩ Jehova. ⁴ Mũndũ ũcio akaigĩrĩra guoko gwake igũrũ rĩa mĩtwe wa nyamũ ĩyo ya iruta rĩa njino, nayo nĩgetĩkĩrwo handũ-inĩ hake, ĩtuĩke ya kũmũhoroheria. ⁵ Nake nĩagethĩnjĩra gategwa kau arĩ mbere ya Jehova, nao ariũ a Harũni arĩa athĩnjĩri-Ngai moe na marehe thakame yako, mamĩminjamin-jĩrie kĩgongona mĩena yothē mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gūtũnganwo. ⁶ Nĩakaruta nyamũ ĩyo ya iruta rĩa njino rūũa na amĩtinangie tũcunjĩ. ⁷ Ariũ a Harũni ũcio mũthĩnjĩri-Ngai nĩmagaakia mwaki igũrũ rĩa kĩgongona na maare ngũ igũrũ rĩa mwaki ũcio. ⁸ Ningĩ ariũ a Harũni, acio athĩnjĩri-Ngai, matandaiye tũcunjĩ tũu twa gategwa, o ro hamwe na mĩtwe na maguta, igũrũ rĩa ngũ icio irakanĩra hau kĩgongona-inĩ. ⁹ Ningĩ no nginya athambie

* 1:3 Kwarĩ nyamũ maita matatũ ciarutagwo magongona ma njino kũringana na ũrĩa mũruti wa igongona aatarĩ. Andũ arĩa maarĩ atongu maarutaga ndegwa, nacio ng’ondũ na mbũri ikarutwo nĩ andũ arĩa mataarĩ atongu mũno (1:10), nao andũ arĩa athĩni makaruta nyoni (5:7; 12:8).

nyama cia nda na mathagiwo na maaĩ nake mũthĩnjĩri-Ngai acicinĩre ciothe hau kīgongona-inĩ. Nĩ iruta rĩa njino, iruta rĩa gūcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gūkenia Jehova.

¹⁰ “‘Angĩkorwo iruta rĩu rĩa njino nĩ kuuma rũũru-inĩ, rĩrĩ iruta rĩa ng’ondũ kana rĩa mbũri, akaaruta nyamũ ya njamba ĩtarĩ na kaũũgũ. ¹¹ Nake akaamĩthĩnja arĩ mbere ya Jehova, hau mwena wa gathigathini wa kīgongona, nao ariũ a Harũni, acio athĩnjĩri-Ngai, moe thakame yayo, mamĩminjaminĩrie kīgongona kũu miēna yothe. ¹² Nĩagatinangia nyamũ ĩyo tũcunjĩ, nake mũthĩnjĩri-Ngai atandaiye tũcunjĩ tũu twa nyamũ ĩyo, o ro hamwe na mũtwe na maguta, igũrũ rĩa ngũ icio irakanĩra hau kīgongona-inĩ. ¹³ Ningĩ no nginya athambie nyama cia nda na mathagiwo na maaĩ, nake mũthĩnjĩri-Ngai amĩrehe yothe na amĩcinĩre hau kīgongona-inĩ. Nĩ iruta rĩa njino, iruta rĩa gūcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gūkenia Jehova.

¹⁴ “‘Angĩkorwo iruta rĩu rĩa njino rĩa kũrutĩra Jehova nĩ rĩa nyoni-rĩ, akaaruta ndĩrahũgĩ, kana kĩa kĩa ndutura. ¹⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamĩrehe kīgongona-inĩ, amĩthiore ngingo ĩtinĩke mũtwe, amĩcinĩre kīgongona igũrũ; nayo thakame yayo ĩitwo hau mwena-inĩ wa kīgongona. ¹⁶ No ambe arute kabutu kayo hamwe na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ thĩnĩ wako, agaikie mwena-inĩ wa irathĩro wa kīgongona, harĩa mũhu ũitagwo. ¹⁷ Nĩakamĩatũrania, na ũndũ wa kũguucia mathagu atekũmĩtinania biũ, nake mũthĩnjĩri-Ngai amĩcinĩre igũrũ rĩa ngũ icio irakanĩra igũrũ rĩa kīgongona. Nĩ iruta rĩa njino, rĩa gūcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gūkenia Jehova.

¹ “‘Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ arĩrehagĩra Jehova iruta rĩa ngano-rĩ, iruta rĩaake no nginya rĩkorwo rĩrĩ rĩa mũtu ũrĩa mũhinyu mũno. Nĩũitĩrĩrie maguta na awĩkĩre ũbani, ² acooke aũtwarĩre ariũ a Harũni acio athĩnjĩri-Ngai. Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakarũma ngundi ya mũtu ũcio mũhinyu mũno ũrĩ na maguta hamwe na ũbani ũcio wothe, na aũcinĩre igũrũ rĩa kĩgongona ũtuĩke gĩcunjĩ gĩa kĩririkano, ũrĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ³ Mũtu ũrĩa ũritigaraga wa iruta rĩu rĩa mũtu nĩ wa Harũni na ariũ ake; nĩ gĩcunjĩ gĩtheru mũno kĩa iruta rĩrĩa rĩrutĩirwo Jehova na mwaki.

⁴ “‘Mũngĩrehe iruta rĩa mũtu rĩhĩhĩirio riiko, nĩrĩkorwo rĩrĩ rĩa mũtu mũhinyu mũno, keki irugĩtwo itarĩ na ndawa ya kũimbĩa, itukanĩtio na maguta, kana tũmĩgate tũhũthũ tũtarĩ na ndawa ya kũimbĩa tũhakĩtwo maguta. ⁵ Angĩkorwo iruta rĩanyu rĩa mũtu nĩ mũgate ũkarangĩirwo igũrũ wa rũgĩo-rĩ, no nginya ũthondekwo na mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũtukanĩtio na maguta, na ũtarĩ na ndawa ya kũimbĩa. ⁶ Ũwenyũrange cienyũ, ũũitĩrĩrie maguta; rĩu nĩ iruta rĩa mũtu. ⁷ Igongona rĩanyu rĩa mũtu rĩngĩgakorwo nĩ mũgate ũkarangĩirwo igũrũ rĩa rũgĩo-rĩ, igongona rĩu nĩrĩthondekwo na mũtu ũrĩa mũhinyu mũno na maguta. ⁸ Reherai Jehova iruta rĩa mũtu rĩthondeketwo na indo icio; rĩneanwo kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, nake arĩtware kĩgongona-inĩ. ⁹ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaruta gĩcunjĩ gĩa kĩririkano kuuma iruta rĩu rĩa mũtu na arĩcinĩre igũrũ rĩa kĩgongona kĩu, rĩrĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ¹⁰ Mũtu ũrĩa ũritigaraga wa iruta rĩu rĩa mũtu nĩ wa Harũni na ariũ ake; nĩ gĩcunjĩ gĩtheru mũno kĩa iruta rĩrĩa rĩrutĩirwo Jehova na mwaki.

¹¹ “‘Iruta o rĩothe rĩa mũtu rĩrĩa mũrĩrehagĩra Jehova

no nginya rīthondekagwo rītarī na ndawa ya kūmbia, nīgūkorwo mūtigaacina ndawa ya kūmbia kana ūūkī mūkīrutīra Jehova iruta rīa gūcinwo na mwaki. ¹² Indo icio no mūcirutīre Jehova irī iruta rīa maciaro ma mbere, no itikarutwo kīgongona-inī irī ta mūtaraŕīko mwega. ¹³ Nī mūgekīraga cumbī* maruta-inī manyu mothe ma mūtu. Mūtikanaage gwīkīra cumbī wa kīrīkanīro kīa Ngai wanyu maruta-inī manyu ma mūtu; īkīragai cumbī maruta-inī manyu mothe.

¹⁴ “Mūngīkarehere Jehova iruta rīa mūtu rīa maciaro ma mbere-rī, heanai mūtu wa ngano ya mūgethano īrī hīhie na mwaki. ¹⁵ Na mwīkīre maguta na ūbani igūrū rīayo; rīu nī iruta rīa mūtu. ¹⁶ Mūthīnjīri-Ngai nīagacina gīcunjī gīa kīrīrikano kīa ngano thīye īrī na maguta hamwe na ūbani wothe, rīrī iruta rīrutīrwo Jehova na mwaki.

3

Iruta rīa Ūiguano

¹ “Iruta rīa mūndū rīngīkorwo nī iruta rīa ūiguano-rī, nake arute nyamū rūūru-inī rwa ng’ombe, īrī ya njamba kana ya nga, nīakīnengere Jehova nyamū ītarī na kaūūgū. ² Mūndū ūcio nīaigīrīre guoko gwake igūrū rīa mūtwe wa nyamū īyo ya iruta rīake, na acooke amīthīnjīre hau mūromo-inī wa Hema-ya-Gūtūnganwo. Nao ariū a Harūni, athīnjīri-Ngai, nīmakaminjaminjīria kīgongona thakame yayo mīena yothe. ³ Kuuma iruta-inī rīu rīa ūiguano, nīakarutīra Jehova nyama imwe cia gūcinwo na mwaki: nacio nī rūambū rūrīa ruothe rūhumbīire nyama cia nda na rūrīa rūnyiitaine nacio, ⁴ higo cierī hamwe na maguta marīa macihumbīire hakuhī na honge, na maguta

* ^{2:13} Bata wa cumbī nī kūgīrīrīria kūbutha.

marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ⁵ Nao ariũ a Harũni macicinĩre kīgongona-inĩ igũrũ, ciigĩrĩrwo igũrũ rĩa iruta rĩu rĩa njino rĩria narĩo riigĩrĩrwo igũrũ rĩa ngũ irakana, rĩrĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mūtatarĩko mwega wa gũkenia Jehova.

⁶ “Mũndũ angĩkaaruta nyamũ rũũru-inĩ rwa mbũri, ĩrĩ ya kũrutĩra Jehova iruta rĩa ũiguano, nĩakaruta ndũrũme kana mwatĩ itarĩ na kaũũgũ. ⁷ Angĩkaaruta gatũrũmerĩ, nĩagakaneana mbere ya Jehova. ⁸ Nĩakaigĩrĩra guoko gwake igũrũ rĩa mūtwe wa nyamũ ĩyo ya iruta rĩake, na acooke amĩthĩnjĩre mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. Nao ariũ a Harũni moe thakame yako mamĩminjaminjĩrie kīgongona kĩu mĩena yothe. ⁹ Kuuma harĩ iruta rĩu rĩa ũiguano, nĩakarutĩra Jehova nyama imwe cia gũcinwo na mwaki: nacio nĩ maguta mako, na mũting’oe wothe ũrĩa mũnoru ũtinĩrio gĩtina-inĩ kĩa rũcuthĩ, na maguta ma rũambũ mothe marĩa mahumbĩire nyama cia nda, na marĩa manyiitaine nacio, ¹⁰ higo cieri hamwe na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ¹¹ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacinĩra kīgongona-inĩ irĩ irio, rĩrĩrĩ nĩ iruta rĩrutĩrwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki.

¹² “Na angĩkorwo iruta rĩake nĩ mbũri, nĩamĩneane mbere ya Jehova. ¹³ Nĩaigĩrĩre guoko gwake igũrũ rĩa mūtwe wayo, na acooke amĩthĩnjĩre mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. Nao ariũ a Harũni moe thakame yayo, mamĩminjaminjĩrie kīgongona mĩena yothe. ¹⁴ Kuuma harĩ kĩrĩa akaaheana, nĩakarutĩra Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki: na nĩ maguta mothe ma rũambũ marĩa mahumbĩrite nyama ciothe cia nda na marĩa manyiitaine nacio, ¹⁵ higo cieri na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na maguta marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ¹⁶ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacinĩra

kīgongona-inĩ irĩ irio, rĩĩrĩ nĩ iruta rĩa gūcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega. Maguta mothe nĩ ma Jehova.

¹⁷ “‘Ũndũ ũyũ ũgaatuĩka watho wa gūtũūra ũrũ-magĩrĩrwo nĩ njiaro iria igooka, kũrĩa guothe mũgaatũūra: Mũtikanaŕie maguta kana thakame.’”

4

Iruta rĩa Kũhoroherio Mehia

¹ Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ: ² “‘Ĩra andũ a Isiraeli ũũ: ‘Rĩrĩa mũndũ o na ũrĩkũ angĩhĩa atekwenda, na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova:

³ “‘Kũngĩkorwo nĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũitĩrĩrie maguta wĩhĩtie na atũme andũ mahĩtie-rĩ, no nginya arehere Jehova ndegwa ĩtarĩ ngũrũ na ĩtarĩ na kaũũgũ, ĩrĩ iruta rĩa kũhoroheria mehia macio ekĩte. ⁴ No nginya aneane ndegwa ĩyo mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gūtũnganwo arĩ mbere ya Jehova. Nĩakaigĩrĩa guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wayo, na acooke amĩthĩnjĩre hau mbere ya Jehova. ⁵ Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio mũitĩrĩrie maguta nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo amĩtware thĩinĩ wa Hema-ya-Gūtũnganwo. ⁶ Na nĩagatobokia kĩara gĩake thakame-inĩ ĩyo, aminjaminje ĩmwe yayo mbere ya Jehova maita mũgwanja, hau mbere ya gĩtambaya kĩrĩa gĩa gũcuurio kĩa handũ-harĩa-haamũre. ⁷ Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya thakame ĩmwe ahake hĩa cia kīgongona kĩa ũbani ũrĩa mũnungi wega kĩrĩa kĩrĩ mbere ya Jehova kũu Hema-inĩ-ya-Gūtũnganwo. Thakame ya ndegwa ĩyo ĩrĩa ĩgaatigara nĩakamũita thĩ gĩtina-inĩ gĩa kīgongona kĩa iruta rĩa njino hau mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gūtũnganwo. ⁸ Nĩakaruta maguta mothe ma ndegwa ĩyo ya igongona rĩa kũhoroherio mehia, namo nĩmo rũambũ rũrĩa ruothe rũhumbĩre nyama cia nda na rũrĩa rũnyiitane nacio,

⁹higo cieri hamwe na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na maguta marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio, ¹⁰ akaaruta maguta macio o ta ũrĩa marutagwo ndegwa ĩrĩa ĩthĩnjagwo ĩrĩ iruta rĩa ũiguano. Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacicinĩra kīgongona-inĩ kĩa igongona rĩa njino, ¹¹ na rũũa rwa ndegwa ĩyo, na nyama ciayo ciothe hamwe, na mũtwe na mathagirowo, na nyama cia nda na mahu, ¹² ũguo nĩ ta kuuga nyama icio ingĩ ciothe cia ndegwa ĩyo, no nginya agaaciruta nja ya kambĩ, acitware handũ hatarĩ thaahu, harĩa mũhu ũitagwo, na acicinĩre na mwaki wa ngũ hau mũhu-inĩ ũcio.

¹³ “Na kĩrĩndĩ gĩothe kĩa Isiraeli kĩngĩkehia gĩtek-wenda, gĩke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova, o na angĩkorwo kĩrĩndĩ kũu gĩtiũũ ũndũ ũcio, nĩkihĩtĩtie. ¹⁴ Rĩrĩa gĩkaamenya mehia marĩa gĩkĩte, kĩũngano kũu nĩgĩkaruta gategwa ka igongona rĩa kũhoroherio mehia, kaneanwo mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁵ Athuuri a kĩrĩndĩ kũu nĩmakaigĩrĩra moko mao igũrũ rĩa mũtwe wa ndegwa ĩyo mbere ya Jehova, nayo ndegwa ĩyo ĩthĩnjĩrwo o ro hau mbere ya Jehova. ¹⁶ Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio mũitĩrĩrie maguta nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo amĩtoonyie thĩinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁷ Nĩagatobokia kĩara gĩa ke thakame-inĩ ĩyo, amĩminjaminje mbere ya Jehova maita mũgwanja hau mbere ya gĩtambaya kĩrĩa gĩa gũcuurio. ¹⁸ Nĩakoya thakame ĩmwe ahake hĩa cia kīgongona kĩrĩa kĩrĩ hau mbere ya Jehova kũu Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo. Thakame ĩrĩa ĩgaatigara nĩakamĩta thĩ gĩtina-inĩ gĩa kīgongona kĩa iruta rĩa njino hau mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁹ Nĩakamĩruta maguta mayo mothe amacinĩre igũrũ rĩa kīgongona, ²⁰ na eke ndegwa ĩyo o ta ũrĩa eekire ndegwa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. ũguo

nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akamahoroheria mehia mao, nao nĩmakarekerwo. ²¹ Ningĩ nĩakoimia ndegwa ĩyo amĩtware nja ya kambĩ na amĩcine o ta ũrĩa aacinire ndegwa ĩrĩa ya mbere. Rĩu nĩrĩo igongona rĩa kũhoroheria mehia ma kĩrĩndĩ kũu.

²² “Rĩrĩa mũtongoria angĩhia atekwenda, na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova Ngai wake, nĩahĩtĩtie. ²³ Rĩrĩa angĩmenyithio mehia marĩa ekĩte, no nginya arehe thenge ĩtarĩ na kaũũgũ ĩrĩ iruta rĩake. ²⁴ Nĩakaigĩrĩa guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa thenge ĩyo na acooke amĩthĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo hau mbere ya Jehova. Rĩrĩ nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ²⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mehia na kĩara gĩake, na amĩhake hĩa cia kĩgongona kĩa iruta rĩa njino, nayo thakame ĩyo ĩngĩ amĩite gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. ²⁶ Ningĩ nĩagacinĩra maguta mothe kĩgongona-inĩ igũrũ o ta ũrĩa aacinire maguta ma iruta rĩa ũiguano. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mehia ma mũndũ ũcio, nake nĩakarekerwo.

²⁷ “Mũndũ ũmwe thĩinĩ wa kĩrĩndĩ angĩhia atekwenda na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova, nĩahĩtĩtie. ²⁸ Rĩrĩa angĩmenyithio amenye mehia marĩa ekĩte, no nginya arehe harika ĩtarĩ na kaũũgũ arĩ iruta rĩake nĩ ũndũ wa mehia macio ekĩte. ²⁹ Nĩakaigĩrĩa guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa harika ĩyo ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na amĩthĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo. ³⁰ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya thakame ĩmwe na kĩara gĩake, na amĩhake hĩa cia kĩgongona kĩa iruta rĩa njino, nayo thakame ĩyo ĩngĩ amĩite gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. ³¹ Nĩakaruta maguta

mothe o ta ũrĩa maguta marutagwo kuuma iruta rĩa ũiguano, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamacinĩra kīgongona-inĩ igũrũ matuĩke mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio, nake nĩakarekerwo.

³² “‘Angĩkaarehe kagondũ karĩ iruta rĩake rĩa kũhoroherio mehia, nĩakarehe kamwatĩ gatarĩ na kaũũgũ.

³³ Nĩakaigĩrĩa guoko gwake igũrũ rĩa mūtwe wako, na agathĩnje gatuĩke iruta rĩa kũhoroherio mehia, agathĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo. ³⁴ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mehia na kĩara gĩake, nayo amĩhake hĩa cia kīgongona kĩa iruta rĩa njino, nayo thakame ĩyo ĩngĩ amĩite gĩtina-inĩ gĩa kīgongona.

³⁵ Nĩakaruta maguta mothe, o ta ũrĩa maguta marutagwo kuuma kũrĩ kagondũ ka iruta rĩa ũiguano, na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamacinĩra kīgongona-inĩ, maigĩrĩrwo igũrũ rĩa maruta marĩa marutĩrwo Jehova na mwaki. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaamũhoroheria nĩ ũndũ wa mehia marĩa ekĩte, nake nĩakarekerwo.

5

¹ “‘Mũndũ angĩaga kũruta ũira rĩrĩa etĩtwo arute ũira igũrũ rĩa ũndũ oonete kana akaigua, mũndũ ũcio nĩehĩtie, na nĩagacookerwo nĩ wĩhia ũcio wake.

² “‘Kana mũndũ angĩhutia kĩndũ o nakĩ kĩrĩ thaahu, kĩrĩ kĩimba kĩa nyamũ ya gĩthaka ĩrĩ thaahu kana kĩa ũhiũ ũrĩ thaahu, kana gĩa ciũmbe iria itambaga thĩ ĩrĩ thaahu, o na aakorwo ndooĩ ũndũ ũcio, mũndũ ũcio nĩanyiitĩtwo nĩ thaahu na nĩahĩtĩtie.

³ “‘Kana angĩhutia kĩndũ kĩrĩ thaahu kiumĩte harĩ mũndũ, kĩndũ o nakĩ kĩrĩa kĩngĩmũthaahia, o na akorwo ũndũ ũcio ndaũũ-rĩ, hĩndĩ ĩrĩa akaaũmenya, nĩagatuĩka nĩahĩtĩtie.

4 “Kana mündũ angĩhĩta gwĩka ũndũ o na ũrkũ atawĩcirĩtie wega, ũrĩ ũndũ mwega kana mũũru, ũndũ-inĩ o wothe ũrĩa mündũ angĩhiũha kwĩhĩta, o na angĩkorwo atekũũmenya-rĩ, rĩrĩa akaaũmenya, nĩagatuĩka nĩahĩtĩtie ũndũ-inĩ ũcio.

5 “Rĩrĩa mündũ ahĩtĩtie na njĩra ĩmwe ya macio-rĩ, no nginya oimbũre ũndũ ũrĩa ehĩtie nago, ⁶ na nĩ ũndũ wa rĩhĩa rĩu ekĩte, no nginya arehere Jehova kamwatĩ kana mbũri kuuma rũũru-inĩ, rĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia; nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũhoroheria mehia make.

7 “Angĩkorwo ndangĩona kagondũ, nĩakarehera Jehova ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, rĩrĩ irĩhi rĩa wĩhia wake, ĩmwe ĩrĩ ya iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩrĩa ĩngĩ ĩrĩ ya iruta rĩa njino. ⁸ Nĩagacirehera mũthĩnjĩri-Ngai, ũrĩa ũkaamba kũruta ĩrĩa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. Nĩakamĩthiora ngingo yunĩke no ndakamĩtinanie, ⁹ na nĩagacooka aminjaminje thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mehia mwena-inĩ wa kĩgongona, na thakame ĩyo ĩngĩ amĩite thĩ gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka arute ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino o ta ũrĩa gũtuĩtwo, na amũhoroherie mehia marĩa ekĩte, nake nĩakarekerwo.

11 “No rĩrĩ, angĩkorwo ndangĩona ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, nĩakĩrute gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa eba* ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũrĩ iruta rĩa mehia make. Ndakawĩkĩre maguta kana ũbani, nĩ ũndũ rĩu nĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹² Nĩakaũtwarĩra mũthĩnjĩri-Ngai, nake arũme ngundi yaguo ũtuĩke gĩcunjĩ gĩa kĩririkano acooke aũcinĩre kĩgongona-inĩ igũrũ rĩa maruta marĩa marutĩirwo Jehova na mwaki. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹³ Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mündũ ũcio rĩhĩa o rĩothe rĩa macio angĩkorwo ekĩte,

* 5:11 nĩ ta kilo 2

nake nĩakarekerwo. Matigari ma iruta rĩu magaatuĩka ma mũthĩnjĩri-Ngai, o ta ũrĩa gwĩkagwo hĩndĩ ya iruta rĩa mũtu.’”

Iruta rĩa Irĩhi rĩa Mahĩtia

¹⁴ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ: ¹⁵ “Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ angĩhĩtia na ehie atekwenda wĩhia ũkonĩ indo iria nyamũrĩre Jehova-rĩ, nĩakarehera Jehova ndũrũme ĩrĩ iruta rĩa irĩhi rĩa ihĩtia kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme ĩtarĩ na kaũũgũ, ĩkorwo ĩrĩ ya thogora ũrĩa mũiganĩru wa betha, kũringana na cekeri[†] ya handũ-harĩa-haamũre. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa ihĩtia. ¹⁶ No nginya arĩhe irĩhi nĩ ũndũ wa ũndũ ũrĩa aagĩte kũhingia ũkonĩ indo iria nyamũre, na ongerere gĩcunjĩ gĩa ithano gĩa thogora wa kĩndũ kĩu ararĩha, na acinengere mũthĩnjĩri-Ngai ciothe, ũrĩa ũkamũhoroheria na ndũrũme ĩyo ya iruta rĩa mahĩtia, nake nĩakarekerwo.

¹⁷ “Mũndũ angĩhia eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova o na angĩkorwo ndaraũmenya-rĩ, nĩagacookerewo nĩ mahĩtia macio ekĩte. ¹⁸ Nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai ndũrũme ya iruta rĩa mahĩtia kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme ĩtarĩ na kaũũgũ na ya thogora ũrĩa wagĩrĩre. Ūguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio nĩ ũndũ wa mahĩtia marĩa ekĩte atekwenda, nake nĩakarekerwo. ¹⁹ Rĩu nĩrĩo iruta rĩa mahĩtia; ti-itherũ mũndũ ũcio nĩahĩtĩrie Jehova.”

6

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ: ² “Mũndũ o wothangĩhia aage kwĩhokeka harĩ Jehova na ũndũ wa kũheenia mũndũ ũrĩa ũngĩ igũrũ rĩa kĩndũ ehokeirwo kana atigĩirwo amenyerere, kana kĩndũ kĩiyĩtwo, kana amũheenie, ³ kana angĩona kĩndũ kĩũrĩte na aheenanie ũhoru

[†] 5:15 nĩ ta giramu ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5)

wakĩo, kana ehĩte na maheeni, kana eke rĩhĩa o rĩothe rĩrĩa rĩĩhagio nĩ andũ, ⁴ rĩrĩa angĩkorwo ehĩtie ũguo na atuĩke mũhĩtia-rĩ, no nginya acookie kĩrĩa aiyĩte, kana atunyanĩte, kana kĩrĩa ehokeirwo, kana kĩndũ kĩorĩte agĩkĩona, ⁵ kana ũndũ wothē ehĩtĩte na maheeni ũhoroinĩ wakĩo. No nginya agaacookia kĩndũ kĩu gĩothe o ũrĩa kĩaiganaga, na ongerere gĩcunjĩ gĩa ithano gĩa thogora wakĩo, na ciothe acinengere mwene mũthenya ũrĩa akaaneana iruta rĩake rĩa mahĩtia. ⁶ Nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai irĩhi, ũguo nĩ kuuga arute kĩndũ gĩaake gĩa kũrutĩrwo Jehova nĩ ũndũ wa mahĩtia make, arute ndũrũme kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme ĩtarĩ na kaũũgũ na ya thogora ũrĩa wagĩrĩre. ⁷ Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio mehĩa hau mbere ya Jehova, nake nĩakarekerwo ũndũ o wothē wa marĩa ekĩte wa gũtũma atuĩke mũhĩtia.”

Iruta rĩa Njino

⁸ Nake Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, ⁹ “Atha Harũni na ariũ ake, ũmeere ũũ: ‘Ĩno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa njino: Iruta rĩa njino rĩrĩraaraga riiko hau kĩgongona-inĩ igũrũ ũtukũ wothē o nginya rũciinĩ, naguo mwaki ũikare ũgĩakanaga hau kĩgongona-inĩ. ¹⁰ Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai nĩakehumba nguo ciake cia gatani, o na nguo cia thĩĩnĩ cia gatani iriganĩtie na mwĩrĩ wake; nake nĩakeheria mũhu wa iruta rĩu rĩa njino rĩrĩa rĩcinĩtwo nĩ mwaki wa kĩgongona na aũige mwena-inĩ wa kĩgongona kĩu. ¹¹ Ningĩ acooke arute nguo icio, ehumbe ingĩ, eherie mũhu ũcio aũtware nja ya kambĩ handũ hatarĩ thaahu. ¹² Mwaki ũrĩa ũrĩ kĩgongona-inĩ no nginya ũikare o ũgĩakanaga; ndũkanarekwo ũhore. Hĩndĩ ciothe o rũciinĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩtongagĩrĩra ngũ, na nĩarĩtandayagia iruta rĩu rĩa njino igũrũ rĩa mwaki ũcio, na acinĩre maguta ma maruta ma ũiguano ho. ¹³ Mwaki ũcio no nginya ũikare

o ūgĩakanaga kīgongona-inĩ hĩndĩ ciothe; ndũkanarekwo ūhore.

Iruta rĩa Ngano

¹⁴ “Ĩno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa mĩtu: Ariũ a Harũni nĩmarĩũrehaga mbere ya Jehova, hau mbere ya kīgongona. ¹⁵ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩrũmaga ngundi ya mĩtu ūcio mũhinyu mũno ũrĩ na maguta, hamwe na ūbani wothe ũrĩ iruta-inĩ rĩu rĩa mĩtu, na acinĩre gĩcunjĩ gĩa kĩririkano hau kīgongona-inĩ kĩrĩ mĩtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ¹⁶ Nake Harũni na ariũ ake marĩĩage ũrĩa ũritigaraga, no ũrĩagwo ũtarĩ na ndawa ya kũimbĩa, na ũrĩagĩrwo handũ hatheru; maũrĩagĩre nja ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁷ Mĩtu ūcio ndũkanarugwo na ndawa ya kũimbĩa; ndĩmaheete ũrĩ gĩcunjĩ kĩa kĩa maruta marĩa njinagĩrwo na mwaki. O ta ũrĩa iruta rĩa kũhoroherio mehĩa na iruta rĩa mahĩtia marĩ matheru mũno makĩria, no taguo iruta rĩrĩ rĩrĩ itheru mũno makĩria. ¹⁸ Mũndũ mũrũme o wothe wa rũciaro rwa Harũni no aũrĩe. Nĩ gĩcunjĩ gĩa kĩa hĩndĩ ciothe kĩa maruta marĩa marĩcinagĩrwo Jehova na mwaki harĩ njiarwa irĩa igooka. Kĩrĩa gĩothe gĩaahutia maruta macio nĩgĩgatuĩka gĩtheru.’”

¹⁹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁰ “Rĩrĩ nĩrĩo iruta rĩrĩa Harũni na ariũ ake marĩrehagĩra Jehova mũthenya ũrĩa egũitĩrĩrio maguta: nĩ gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa eba ĩmwe ya mĩtu ũrĩa mũhinyu mũno, ũrĩ iruta rĩrĩa rĩrutagwo rĩa mĩtu, nuthu ĩmwe rũciinĩ na rĩa ĩngĩ hwaĩ-inĩ. ²¹ Ūũkarange na maguta rũgĩo-inĩ; ūũrehe ūtukanĩtio wega, na ūneane iruta rĩu rĩa mĩtu rĩenyũrangĩtwo cienyũ, rĩtuĩke mĩtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ²² Mũriũ ũrĩa ūgaacooka itheriya rĩaake arĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũitĩrĩrie maguta nĩwe ūkaarĩhaarĩria. Gĩkĩ nĩ gĩcunjĩ kĩa Jehova kĩa hĩndĩ ciothe, nakĩo kĩrĩcinagwo biũ. ²³ Iruta o

ríothe rĩa mütu rĩrutĩtwo nĩ mũthĩnjĩri-Ngai rĩrĩcinagwo biũ; rĩtikanarĩo.”

Iruta rĩa Kũhoroherio Mehia

²⁴ Ningĩ Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, ²⁵ “Ĩra Harũni na ariũ ake atĩrĩ, ‘Ĩno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa kũhoroherio mehia: Iruta rĩu rĩrĩthĩnjagĩrwo mbere ya Jehova o harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo; rĩĩrĩ nĩ iruta itheru mũno makĩria. ²⁶ Nake mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũkaahorohanĩria mehia narĩo nĩwe ũkaarĩrĩa; na rĩrĩagĩrwo handũ harĩa hatheru, nja ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ²⁷ Kĩrĩa gĩothe gĩkaahutia nyama icio gĩgaatuĩka gĩtheru, na thakame o yothe ikaaminjũkĩra nguo no nginya ũkaamĩthambĩria handũ hatheru. ²⁸ Nayo nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩa ikaaruga nyama icio no nginya yũragwo; no ingĩkaarugwo na nyũngũ ya gĩcango-rĩ, nyũngũ ĩyo nĩgakumuthwo, ĩcooke ikamũrwo na maaĩ. ²⁹ Mũndũ mũrũme o wotho wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai no arĩe nyama icio; iruta rĩu nĩ itheru mũno makĩria. ³⁰ No iruta o ríothe rĩa mehia rĩrĩa thakame yarĩo ĩtwarĩtwo thĩĩnĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo, ĩrĩ ya kũhorohanĩria thĩĩnĩ wa Handũ-Harĩa-Hatheru-rĩ, rĩtikanarĩo; no nginya rĩcinwo.

7

Iruta rĩa Irĩhi rĩa Mahĩtia

¹ “Ĩno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa irĩhi rĩa mahĩtia, narĩo nĩ itheru mũno makĩria: ² Iruta rĩu rĩa irĩhi rĩa mahĩtia rĩgaathĩnjagĩrwo o harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo, na thakame yarĩo ĩminjaminjĩrio kĩgongona mĩena yotho. ³ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩrutaga maguta mothe marĩo: maguta ma mũting’oe ũrĩa mũnoru, na maguta marĩa mahumbĩire nyama cia nda, ⁴ higo cieri na maguta ma cio marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na maguta marĩa mahumbĩire ini, marutanagĩrio na higo icio. ⁵ Nake

mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamacinĩra kĩgongona-inĩ, matuĩke iruta rĩrutĩrwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa irĩhi rĩa mahĩtia. ⁶ Mũndũ mūrũme o wothe wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai no arĩe nyama cia iruta rĩu, na no nginya rĩrĩrwo handũ hatheru; nĩ iruta itheru mũno makĩria.

⁷ “Watho wa iruta rĩa kũhoroherio mehia na wa iruta rĩa irĩhi rĩa mahĩtia no ũmwe: nyama ciamo nĩ cia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũkũhorohanĩria nacio. ⁸ Mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũraruta iruta rĩa njino rĩa mũndũ o wothe we no arigie na rũũa. ⁹ Iruta rĩothe rĩa mũtu rĩrugĩrwo riiko-inĩ kana rĩgakarangwo na rũgĩo kana na kĩbaati nĩ rĩa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũrĩrĩrutagĩra Jehova, ¹⁰ narĩo iruta o rĩothe rĩa mũtu ũtukaniĩtio na maguta kana rĩtarĩ maguta o narĩo nĩ rĩa ariũ othe a Harũni, marĩgayane rĩiganaine.

Iruta rĩa Ũiguano

¹¹ “Ĩno niyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa ũiguano rĩrĩa mũndũ angĩneana kũrĩ Jehova:

¹² “Angĩkorwo ekũruta nĩ ũndũ wa gũcookia ngaathorĩ, nĩ arutanĩrie iruta rĩu rĩa gũcookia ngaatho hamwe na tũmĩgate tũrugĩtwo tũtarĩ na ndawa ya kũimbua tũtukaniĩtio na maguta na tũmĩgate tũrĩa tũhũthũ tũrugĩtwo tũtarĩ na ndawa ya kũimbua tũrĩ tũhake maguta, na tũmĩgate twa mũtu ũrĩa mũhinyu mũno, ũkimanĩtio wega na ũgatukanio na maguta. ¹³ Ningĩ hamwe na iruta rĩake rĩa ũiguano rĩa gũcookia ngaathorĩ, nĩakarĩrutanĩria na tũmĩgate tũrugĩtwo na ndawa ya kũimbua. ¹⁴ Nĩakarehe o kĩndũ kĩmwe kĩmwe kĩrĩ iruta, kĩheo kĩheanĩtwo harĩ Jehova; nĩ kĩa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũminjaminjaga thakame iyo ya iruta rĩu rĩa ũiguano. ¹⁵ Nyama icio cia iruta rĩu rĩake rĩa ũiguano rĩa gũcookia ngaatho no nginya irĩio mũthenya o ro ũcio ikaarutĩrwo Jehova; ndakanatigie gĩcunji o na kĩmwe gĩkinyie rũciiniĩ.

¹⁶ “No rĩrĩ, angĩkorwo iruta rĩake riumanĩte na ũndũ wa mwĩhĩtwa ehĩtĩte, kana nĩ rĩa kwĩyendera-rĩ, iruta rĩu rĩkaarĩño mũthenya o ro ũcio akaarĩruta, no kĩrĩa gĩothe gĩgaatigara no kĩrĩño mũthenya ũyũ ũngĩ. ¹⁷ Nyama ciothe cia igongona rĩu ĩngĩtigara ĩkinyie mũthenya wa gatatũ-rĩ, no nginya ĩcinwo na mwaki. ¹⁸ Nyama cia iruta rĩa ũiguano ĩngĩrĩño mũthenya wa gatatũ-rĩ, iruta rĩu rĩtigitĩkĩrĩka. Mũndũ ũcio ũrĩrutĩte agaatarwo ta atarutĩte kĩndũ, tondũ ti rĩtheru; ũrĩa wothē ũkaarĩa o na kanini karĩo nĩagacookererwo nĩ wĩhia ũcio.

¹⁹ “Nyama iria ĩngĩhutania na kĩndũ o ro gĩothe kĩrĩ na thaahu itikanarĩño; no nginya ĩcinwo na mwaki. No nyama ĩcio ĩngĩ mũndũ o ro wothē ũtethaahĩtie no acirĩe. ²⁰ No mũndũ o wothē wĩthaahĩtie angĩkaarĩa nyama cia iruta rĩu rĩa ũiguano rĩrutĩrwo Jehova-rĩ, mũndũ ũcio no nginya akaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ²¹ Mũndũ o wothē angĩkaahutia kĩndũ kĩrĩ na thaahu, arĩ thaahu uumĩte harĩ mũndũ, kana nyamũ ĩrĩ na thaahu, kana kĩndũ o ro gĩothe kĩũru biũ kĩrĩ na thaahu, na acooke arĩe nyama o yothē ya iruta rĩu rĩa ũiguano rĩrutĩrwo Jehova-rĩ, mũndũ ũcio no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.’”

Kũgĩrio kũrĩa Maguta na Thakame

²² Ningĩ Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, ²³ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mũtikanarĩe maguta o na marĩkũ, ma ng’ombe kana ma ng’endu, o na kana ma mbũri. ²⁴ Mũngĩgaakora nyamũ ĩkuĩte, kana ĩkooragwo nĩ nyamũ cia gĩthaka, maguta mayo no mahũthĩrwo na ũndũ ũngĩ o wothē, no mũtikanamarĩe. ²⁵ Mũndũ o wothē angĩrĩa maguta ma nyamũ ĩrutĩrwo Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki, no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ²⁶ Na kũrĩa guothe mũgaatũũra-rĩ, mũtikanarĩe thakame ya mũthemba o na ũrĩkũ, ĩrĩ ya nyoni kana ya nyamũ. ²⁷ Mũndũ o wothē

angĩkaarĩa thakame, no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.’”

Rwĩga rwa Athĩnjĩri-Ngai

²⁸ Ningĩ Jehova akũira Musa atĩrĩ, ²⁹ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mũndũ o wotho ũngĩrehere Jehova iruta rĩa ũiguano, akaarehe gĩcunjĩ kiarĩo kīrĩ igongona riake mwene kūrĩ Jehova. ³⁰ Kīrĩa akaaruta agaakĩrehe na moko make we mwene gĩtuĩke iruta rĩa kūrutĩrwo Jehova na gūcinwo na mwaki; nĩakarehe maguta, hamwe na gĩthũri, na agĩthũngũthie mbere ya Jehova gĩtuĩke iruta rĩa gĩthũngũthio. ³¹ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagaacinĩra magutamacio kīgongona-inĩ, no gĩthũri gĩtuĩke kĩa Harũni na ariũ ake. ³² No nginya mũheage mũthĩnjĩri-Ngai kiero kĩa ũrĩo kĩa maruta manyu ma ũiguano kīrĩ kiheo kianyũ kūrĩ o. ³³ Mũriũ wa Harũni ũrĩa ũrahorohanĩria na thakame na maguta ma iruta rĩu rĩa iruta rĩa ũiguano-rĩ, nĩakaheo kiero kĩa mwena wa ũrĩo kīrĩ rwĩga rwake. ³⁴ Kuuma harĩ iruta rĩa ũiguano rĩa andũ a Isiraeli, nĩnjoete gĩthũri kīrĩa gĩthũngũthitio, na kiero kīrĩa kīneanĩtwo kūrĩ niĩ, ngacihe Harũni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai na kūrĩ ariũ ake ituĩke rwĩga rwao rwa hĩndĩ ciothe kuuma kūrĩ andũ a Isiraeli.’”

³⁵ Gĩkĩ nĩkĩo gĩcunjĩ kĩa maruta marĩa maarutagĩrwo Jehova macinĩtwo na mwaki, kĩrĩa kĩaagaĩrwo Harũni na ariũ ake mũthenya ũrĩa maamũrirwo matungatagĩre Jehova marĩ athĩnjĩri-Ngai. ³⁶ Mũthenya ũrĩa maaitĩrĩrio maguta, Jehova nĩathanire atĩ andũ a Isiraeli mamaheage nyama icio hĩndĩ ciothe ituĩke rwĩga rwao nginya njiarwa iria igooka.

³⁷ Īno nīyo mītabarīre ya maruta ma njino, na ma mūtu, na ma kūhoroherio mehia, na ma mahītia, na ma kīamūrano, na ma ūiguano, ³⁸ marīa Jehova aaheire Musa arī Kīrīma-inī gīa Sinai, mūthenya ūrīa aathire andū a

Isiraeli marehagĩre Jehova maruta mao kũu Werũ-inĩ wa Sinai.

8

Kwamũrwo kwa Harũni na Ariũ Ake

¹ Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Rehe Harũni na ariũ ake, na nguo ciao, na maguta ma gũitanĩrĩrio, na ndegwa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ndũrũme igĩrĩ, na gĩkabũ kĩa mĩgate ĩrugĩtwo ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, ³ ũcooke ũcookanĩrĩrie kĩũngano gĩothe kĩa andũ a Isiraeli mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo.” ⁴ Musa agĩika o ta ũrĩa Jehova aamwathĩte, nakĩo kĩũngano kũu gĩgĩcookanĩrĩra mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo.

⁵ Nake Musa akĩira kĩũngano kũu atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova aathanĩte gwĩkwo” ⁶ Nake Musa akĩrehe Harũni na ariũ ake hau mbere, akĩmathambia na maaĩ. ⁷ Agĩcooka akĩhumba Harũni kanjũ, na akĩmuoha mũcibi, na akĩmũhumba nguo ĩrĩa ya igĩrũ ndaaya, na akĩmwĩkĩra ebodi. Ningĩ akĩmuoherera ebodi na mũcibi wa njohero ũrĩa watumĩtwo wega; nĩ ũndũ ũcio ũkĩohererwo harĩ we, akĩmũhotori naguo. ⁸ Agĩcooka akĩmwĩkĩra gakuo ga gĩthũri, na gakuo-inĩ kau agĩkĩra Urimu na Thumimu. ⁹ Ningĩ akĩoha Harũni kĩremba mũtwe, na agĩkĩra gathuuma ga thahabu, nako nĩ tanji nyamũre, akĩmũkĩra mwena wa mbere wa kĩremba o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

¹⁰ Ningĩ Musa akĩoya maguta marĩa ma gũitanĩrĩrio na akĩmaitĩrĩria Hema-ĩrĩa-Nyamũre na kĩa gĩothe kĩa thĩnĩ wayo, na nĩ ũndũ ũcio agĩciamũra. ¹¹ Nĩaminjaminĩrie kĩgongona kũu maguta mamwe ma macio maita mũgwanja, agĩitĩrĩria kĩgongona kũu maguta hamwe na indo ciakĩo ciothe, na mbakũri hamwe na mĩrũgamo yakĩo, agĩciamũra. ¹² Nĩaitĩrĩrie Harũni

maguta mamwe mūtwe akīmūtītīrīria maguta nīgeetha amwamūre. ¹³ Ningĩ akīrehe ariū a Harūni hau mbere na akīmahumba kanjū, akīmooha mīcibi na akīmekīra tūkūbia mūtwe, o ta ūrīa Jehova aathīte Musa.

¹⁴ Ningĩ akīneana ndegwa ya iruta rīa kūhoroherio mehia, nake Harūni na ariū ake makīīgīrīra moko mao igūrū rīa mūtwe wa ndegwa ūyo. ¹⁵ Musa agīthīnja ndegwa ūyo, na akīoya thakame īmwe yayo na kīara gīake, akīmīhaka hīa ciothe cia kīgongona nīgeetha atherie kīgongona. Agīcooka agīita thakame ūyo īngī gītina-inī gīa kīgongona. Nī ūndū ūcio agīkīamūra nīguo akīhoroherie. ¹⁶ Ningĩ Musa akīoya maguta mothe marīa maahumbīire nyama cia nda, na marīa maahumbīire ini, na higo cieri na maguta ma cio, akīmacinīra kīgongona-inī. ¹⁷ No ndegwa ūyo, hamwe na rūūa rwayo na nyama ciayo na mahu mayo agīcicinīra nja ya kambī, o ta ūrīa Jehova aathīte Musa.

¹⁸ Agīcooka akīneana ndūrūme ya iruta rīa njino, nake Harūni na ariū ake makīīgīrīra moko mao igūrū rīa mūtwe wa ndūrūme ūyo. ¹⁹ Musa agīcooka agīthīnja ndūrūme ūyo, na akīminjaminjīria thakame yayo mīena yothe ya kīgongona. ²⁰ Agīcooka agītinangia ndūrūme ūyo icunjī, na agīcina mūtwe na icunjī icio na maguta. ²¹ Musa nīatham-birie nyama cia nda na mathagiwo na maaī, na agīcinīra ndūrūme ūyo yothe kīgongona-inī, īgītuīka iruta rīa njino rīrī na mūtatarīko mwega, narīo nī iruta rīrutīrwo Jehova rīa gūcinwo na mwaki, o ta ūrīa Jehova aathīte Musa.

²² Ningĩ Musa akīneana ndūrūme ūyo īngī, nīyo ndūrūme ya kīamūrano, nake Harūni na ariū ake makīīgīrīra moko mao igūrū rīa mūtwe wayo. ²³ Musa agīthīnja ndūrūme ūyo, na akīoya thakame īmwe yayo akīmīhaka moni ya gūtū kwa ūrīo kwa Harūni, na kīara gīake kīrīa kīnene gīa guoko gwake kwa ūrīo, na kīara gīake kīrīa kīnene gīa kūgūrū gwake kwa ūrīo. ²⁴ Ningĩ

Musa akĩrehe ariũ a Harũni hau mbere, na akĩmahaka thakame ĩmwe moni cia matũ mao ma ũrĩo, na ciara ciao iria nene cia moko mao ma ũrĩo, na ciara ciao iria nene cia magũrũ mao ma ũrĩo. Ningĩ akĩminjaminjĩria kĩgongona thakame mĩena yothe. ²⁵ Agĩcooka akĩoya maguta, maguta ma mũting'oe mũnoru, na maguta mothe marĩa mahumbĩire nyama cia nda, na marĩa mahumbĩire ini, na higo cieri na maguta ma cio, o na kiero kĩa mwena wa ũrĩo. ²⁶ Ningĩ kuuma gĩkabũ-inĩ kĩa mĩgate ĩrĩa yarugĩtwo ĩtarĩ ndawa ya kũmbia, kĩrĩa kĩarĩ hau mbere ya Jehova, akĩoya kamũgate, na kamũgate kangĩ kaarugĩtwo na maguta, na kamũgate kangĩ kahũthũ; agĩtũigĩrĩa igũrũ rĩa icunjĩ cia maguta macio na kiero-inĩ kũ kĩa ũrĩo. ²⁷ Indo icio ciothe agĩciigĩrĩa moko-inĩ ma Harũni na ma ariũ ake, agĩcithũngũthĩria mbere ya Jehova ituĩke iruta rĩa gũthũngũthio. ²⁸ Ningĩ Musa agĩcooka agĩcioya kuuma moko-inĩ mao, agĩcicinĩra kĩgongona-inĩ igũrũ rĩa iruta rĩa njino, irĩ iruta rĩa kĩamũrano rĩrĩ na mũtararĩko mwega, nĩrĩo iruta rĩrutĩirwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki. ²⁹ Musa agĩcooka akĩoya gĩthũri kĩrĩ rwĩga rwake thĩinĩ wa ndũrũme ĩyo ya kĩamũrano, agĩgĩthũngũthĩria mbere ya Jehova gĩtuĩke iruta rĩa gũthũngũthio, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

³⁰ Ningĩ Musa akĩoya maguta mamwe ma macio ma gũitanĩrĩrio, na thakame ĩmwe kuuma kĩgongona-inĩ agĩcim-injaminjĩria Harũni hamwe na nguo ciake, na ariũ ake hamwe na nguo ciao. Nĩ ũndũ ũcio akĩamũra Harũni na nguo ciake, na ariũ ake na nguo ciao.

³¹ Ningĩ Musa akĩĩra Harũni na ariũ ake atĩrĩ, “Rugĩrai nyama icio itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo na mũcirĩire o hau hamwe na mĩgate kuuma gĩkabũ-inĩ kĩa iruta rĩa kĩamũrano, o ta ũrĩa njathanĩte ngoiga atĩrĩ, ‘Harũni na ariũ ake nĩmacirĩĩage.’” ³² Ningĩ

mūcooke mūcine nyama na mīgate ĩrĩa ĩgūtigara.
³³ Mūtikehere itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gūtunganwo
 ihinda rĩa mĩthenya mūgwanja, nginya matukũ manyu
 ma kwamūrwo mahinge, nĩ ũndũ kwamūrwo kwanyu
 gūgaikara mĩthenya mūgwanja. ³⁴ Ūrĩa gwĩkĩtwo
 ũmũthĩ, gwathanĩtwo nĩ Jehova nĩguo mūhoroherio.
³⁵ No nginya mūikare itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-
 Gūtunganwo mĩthenya mūgwanja, mũthenya na ũtukũ,
 nĩguo mūhingie ūrĩa Jehova arenda, nĩguo mūtigakue;
 nĩgũkorwo ũguo nĩguo njathĩtwo.” ³⁶ Nĩ ũndũ ũcio Harũni
 na ariũ ake magĩka maũndũ marĩa mothe Jehova aathanĩte
 Musa mekwo.

9

Athĩnjĩri-Ŋgai Kwambĩrĩa Wĩra Wao

¹ Mũthenya wa ĩnana wakinya, Musa agĩta Harũni na
 ariũ ake, na athuuri a Isiraeli. ² Akĩra Harũni atĩrĩ, “Oya
 njaũ ya ndegwa ya iruta rĩaku rĩa kũhoroherio mehia
 na ndũrũme ya iruta rĩaku rĩa njino, cieri itigakorwo na
 kaũũgũ, ũcineane hau mbere ya Jehova. ³ Ūcooke wĩre
 andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Oyai thenge ya iruta rĩa kũhorohe-
 rio mehia, na gacaũ na gatũrũme, twerĩ twa ũkũrũ wa
 mwaka ũmwe na tũtarĩ na kaũũgũ, tũtuĩke iruta rĩa njino,
⁴ na muoye ndegwa na ndũrũme cia iruta rĩa ũiguano
 irutwo igongona mbere ya Jehova, hamwe na iruta rĩa
 mũtu ũtukanĩtio na maguta. Nĩgũkorwo ũmũthĩ Jehova
 nĩekũmuumĩrĩa.’”

⁵ Nao magĩtwara indo icio Musa aathanĩte irutwo
 mbere ya Hema-ya-Gūtunganwo, nakĩo kĩũngano kĩa
 andũ a Isiraeli gĩothe gĩgĩkuhĩrĩria, gĩkĩrũgama hau
 mbere ya Jehova. ⁶ Musa agĩcooka akĩmeera atĩrĩ, “Ūũ
 nĩguo Jehova aathanĩte mwĩke, nĩguo riiri wa Jehova
 ũmuumĩrĩre.”

⁷ Musa akĩra Harũni atĩrĩ, “Ũka kīgongona-inĩ ũrute igongona rĩaku rĩa kũhoroherio mehia na iruta rĩaku rĩa njino, wĩhoroherie wee mwene na ũhoroherie andũ aya; ũcooke ũrute igongona rĩa indo iria andũ marehete ũmahoroherie, o ta ũrĩa Jehova aathanĩte.”

⁸ Nĩ ũndũ ũcio Harũni agĩũka kīgongona-inĩ, agĩthĩnja gacaũ ka iruta rĩa kũhoroherio mehia, nĩ ũndũ wake mwene. ⁹ Ariũ ake makĩmũrehere thakame ĩyo, nake agĩtobokia kĩara gĩake thakame-inĩ ĩyo, akĩmĩhaka hĩa cia kīgongona; nayo thakame ĩyo ĩngĩ akĩmĩita hau gĩtina-inĩ gĩa kīgongona. ¹⁰ Agĩcooka agĩcinĩra maguta hau kīgongona igũrũ, na higo cieri na maguta marĩa mahumbĩire ini, ma kuuma iruta-inĩ rĩu rĩa kũhoroherio mehia, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa; ¹¹ nacio nyama cia iruta rĩu na rũũa agĩcinĩra nja ya kambĩ.

¹² Ningĩ agĩthĩnja iruta rĩa njino. Nao ariũ ake makĩmũnengera thakame ĩyo, nake akĩmĩminjaminjĩria kīgongona mĩena yothe. ¹³ Nao makĩmũnengera iruta rĩu rĩa njino gĩcunji kĩmwe gwa kĩmwe, o hamwe na mĩtwe, nake agĩcinĩra kīgongona-inĩ. ¹⁴ Ningĩ agĩthambia nyama cia nda na mathagiyo na agĩcinĩra igũrũ rĩa iruta rĩa njino hau kīgongona-inĩ.

¹⁵ Ningĩ Harũni akĩrehe iruta rĩrĩa rĩarĩ rĩa kũrutĩrwo andũ. Akĩoya thenge ĩrĩa ya kũrutĩrwo andũ ĩrĩ iruta rĩa kũmahoroheria mehia akĩmĩthĩnja akĩmĩruta nĩ ũndũ wa iruta rĩa kũhoroheria mehia, o ta ũrĩa ekite ĩyo ya mbere.

¹⁶ Harũni akĩrehe iruta rĩu rĩa njino akĩrĩruta o ta ũrĩa gwatũtũ. ¹⁷ Agĩcooka akĩrehe iruta rĩa mĩtu, akĩrũma ngundi yaguo, na akĩũcinĩra igũrũ rĩa kīgongona hamwe na iruta rĩa njino rĩa rũciinĩ.

¹⁸ Ningĩ agĩthĩnja ndegwa na ndũrũme irĩ iruta rĩa ũiguano nĩ ũndũ wa andũ. Ariũ ake makĩmũnengera thakame yacio, nake akĩmĩminjaminjĩria kīgong-

ona mĩena yothe. ¹⁹ No maguta ma ndegwa, na ma ndũrũme, na ma mũting'oe mũnoru, na ma rũambũ, na higo cieri na maguta maria mahumbĩire ini, ²⁰ icio magĩciigĩrĩra ithũri-inĩ, nake Harũni agĩcinĩra maguta macio kĩgongona-inĩ. ²¹ Harũni agĩcooka agĩthũngũthia ithũri icio na kĩero kĩa mwena wa ũrĩo mbere ya Jehova ĩrĩ iruta rĩa gũthũngũthio, o ta ũrĩa Musa aathanĩte.

²² Ningĩ Harũni akĩambararia moko make amaroretie na kũrĩ andũ akĩmarathima. Na tondũ nĩarĩkĩtie kũruta iruta rĩu rĩa kũhoroherio mehia, na iruta rĩa njino, na iruta rĩa ũiguano, agĩkũrũka kuuma kĩgongona-inĩ.

²³ Musa na Harũni magĩthiĩ magĩtoonya Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo. Rĩrĩa moimire nja, makĩrathima andũ; naguo riiri wa Jehova ũkiumĩrĩra andũ othe. ²⁴ Mwaki ũkiuma harĩ Jehova ũgĩcina iruta rĩu rĩa njino na maguta maria maarĩ kĩgongona-inĩ. Na rĩrĩa andũ othe maa-woonire makĩanĩrĩra nĩ gũkena, makĩinamĩrĩra matu-rumithĩtie mothiũ mao thi.

10

Gĩkuũ kĩa Nadabu na Abihu

¹ Na rĩrĩ, ariũ a Harũni, nĩo Nadabu na Abihu, nĩmoire ngĩo ciao cia ũbani, magĩciĩkĩra mwaki na makĩongerera ũbani; na makĩrehe mwaki ũteetĩkĩrĩtio mbere ya Jehova, ũrĩa wareganĩte na watho wa Jehova. ² Nĩ ũndũ ũcio mwaki ũkiuma kũrĩ Jehova, ũkĩmaniina, nao magĩkuĩra o hau mbere ya Jehova. ³ Ningĩ Musa akĩĩra Harũni atĩrĩ, “Ŭndũ ũyũ nĩguo Jehova aaririe, rĩrĩa oigire atĩrĩ:

“‘Gatagatĩ-inĩ ka andũ arĩa marĩthengagĩrĩra,
nĩndĩrĩĩonanagia ndĩ mũtheru;
nĩndĩrĩĩagwo mbere ya andũ othe.’”
Nake Harũni agĩkira ki.

⁴ Musa agĩta Mishaeli na Elizafani, ariũ a Uzieli, ithe mũnini wa Harũni, akĩmeera atĩrĩ, “Ūkai haha, muoye ciimba cia ariũ a ithe wanyu, mũciumie nja ya kambĩ haraihu na itoonyero rĩa handũ-harĩa-haamũre.” ⁵ Nĩ ũndũ ũcio magĩũka, makĩmakuua, marĩ o na kanjũ ciao, makĩmatwara nja ya kambĩ, o ta ũrĩa Musa aathanĩte.

⁶ Ningĩ Musa akĩira Harũni na ariũ ake Eleazaru na Ithamaru atĩrĩ, “Mũtikanareke njuĩrĩ cianyu ciikare itarĩ njanũre, kana mũtembũrange nguo cianyu, nĩguo mũtigakue, na mũtũme Jehova arakarĩre kĩrĩndĩ gĩkĩ gĩothe. No rĩrĩ, rekei andũ a nyũmba yanyu, nyũmba yothe ya Isiraeli, macakaĩre acio Jehova aniinĩte na mwaki.

⁷ Mũtikehere itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo nĩguo mũtigakue, tondũ nĩmũitĩrĩrio maguta ma Jehova.” Nĩ ũndũ ũcio magĩka o ta ũrĩa Musa aameerire.

⁸ Ningĩ Jehova akĩira Harũni atĩrĩ, ⁹ “Wee na ariũ aku-rĩ, mũtikananyue ndibei kana kĩndũ o gĩothe kĩngĩtũma mũndũ arĩio rĩrĩa rĩothe mũrĩtoonyaga Hema-ya-Gũtũnganwo, nĩguo mũtigakue. ũndũ ũcio nĩ ũtuĩke watho mwandĩke wa gũtũũra nginya njiarwa-inĩ iria igooka. ¹⁰ No nginya mũkũũranage indo iria nyamũre na iria itarĩ nyamũre, o na iria irĩ thaahu na iria itarĩ thaahu, ¹¹ na no nginya mũrutage andũ a Isiraeli watho wotho wa kũrũmagĩrĩrwo, ũrĩa Jehova aamaheire na kanua ka Musa.”

¹² Ningĩ Musa akĩira Harũni na ariũ ake arĩa maatigaire, nĩo Eleazaru na Ithamaru, atĩrĩ, “Oyai iruta rĩu rĩa mũtu rĩatigarĩte kuuma harĩ maruta marĩa maarutĩrwo Jehova ma gũcinwo na mwaki, mũrĩrĩe rĩthondeketwo rĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, mũrĩrĩe hau mwena-inĩ wa kĩgongona, nĩ ũndũ nĩ iruta rĩtheru mũno makĩria. ¹³ Mũrĩrĩe handũ hatheru, tondũ nĩ rwĩga rwaku na rwa ariũ aku kuuma maruta-inĩ marĩa marutĩrwo Jehova ma gũcinwo

na mwaki; tondũ ũguo nĩguo njathĩtwo. ¹⁴ No wee, na ariũ aku na airĩtu aku no mũrĩe gĩthũri kĩa gĩathũngũthĩtio, na kiero kĩa kĩaheanĩtwo. Mũcirĩre handũ hatarĩ thaahu; icio nĩwe ũheetwo hamwe na ciana ciaku ituĩke rwĩga rwanyu rwa maruta ma ũiguano ma andũ a Isiraeli. ¹⁵ Kiero kũ kiarutĩtwo, na gĩthũri kũ gĩathũngũthĩtio, no nginya irehanĩrio na maguta ma maruta ma gũcinwo na mwaki, na ithũngũthio mbere ya Jehova, ituĩke igongona rĩa gũthũngũthio. Rũrũ nĩruo rwĩga rwaku na rwa ciana ciaku hĩndĩ ciothe, o ta ũrĩa Jehova aathanĩte.”

¹⁶ Rĩrĩa Musa oorĩrĩrie ũhoru wa mbũri rĩa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na akĩmenya atĩ nĩyarĩkĩtie gũcinwo biũ-rĩ, akĩrakarĩa Eleazaru na Ithamaru, ariũ a Harũni arĩa maatigaire, akĩmooria atĩrĩ, ¹⁷ “Nĩ kĩ kĩgiririe mũrĩre iruta rĩu rĩa kũhoroheria mehia handũ-harĩa-haamũre? Nĩ iruta itheru mũno makĩria; mwaheirwo iruta rĩu rĩa kweheragia mahitia ma kĩrĩndĩ rĩrĩa mũkũmahoroheria hau mbere ya Jehova. ¹⁸ Kuona atĩ thakame yayo ndĩnatoonyio thĩinĩ wa Handũ-hau-Hatheru-rĩ, nĩmũk-wagĩrĩrwo nĩkũrĩra mbũri iyo Handũ-hau-Haamũre, o ta ũrĩa ndaathanire.”

¹⁹ Harũni agĩcookeria Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ũmũthĩ nĩmarutire igongona rĩa rĩa kũhoroherio mehia, na iruta rĩa rĩa njino hau mbere ya Jehova, no maũndũ ta macio o na nĩ manangora. Ingĩkũrĩte iruta rĩu rĩa kũhoroherio mehia ũmũthĩ-rĩ, ũndũ ũcio nĩũngĩkenirie Jehova?” ²⁰ Hĩndĩ rĩa Musa aiguire ũhoru ũcio-rĩ, akĩiganĩra.

11

Irio iria irĩ Thaahu na iria itarĩ Thaahu

¹ Nake Jehova akĩra Musa na Harũni atĩrĩ, ² “Irai andũ a Isiraeli ũũ, ‘Gatagatĩ-inĩ ka nyamũ ciothe iria irĩ bũrũri-inĩ-rĩ, ici nĩcio mũngĩrĩa: ³ No mũrĩe nyamũ o

yothe ĩrĩ mahũngũ marekanĩtie gatagatĩ biũ na ĩcookagia ithagumia.

⁴ “Nĩ kũrĩ nyamũ imwe icookagia o ithagumia tu, na ingĩ irĩ o mahũngũ marekanĩtie; icio mũtikanacirĩe. Ngamĩira o na aakorwo nĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ mayo matirekanĩtie; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁵ Gĩkami o na aakorwo nĩgĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ makĩo matirekanĩtie; kũu kĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁶ Mbũkũ o na aakorwo nĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ mayo matirekanĩtie; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁷ Nayo ngũrwe o na aakorwo mahũngũ mayo nĩmarekanĩtie biũ-rĩ, ndĩcookagia ithagumia; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁸ Mũtikanarĩe nyama ciacio kana mũhutie ciimba ciacio; icio irĩ thaahu harĩ inyuĩ.

⁹ “Harĩ ciũmbe ciothe iria itũũruga maaĩ-inĩ ma iria na ma tũrũũ-rĩ, no mũrĩe ciothe iria irĩ mathagu manyiitaini na nĩ irĩ ngaracũ mwĩrĩ. ¹⁰ No ciũmbe ciothe iria irĩ iria-inĩ kana tũrũũ-inĩ, na itirĩ mathagu manyiitaini o hamwe na ngaracũ mwĩrĩ, irĩ imwe cia iria ithiiga irĩ hamwe, kana irĩ ciothe cia iria irĩ muoyo kũu maaĩ-inĩ; no nginya mũcithũũre biũ. ¹¹ Na tondũ no nginya mũcithũũre-rĩ, mũtikanarĩe nyama ciacio, na no nginya mũthũũre ciimba ciacio biũ. ¹² Kĩndũ o gĩothe gĩtũũruga maaĩ-inĩ na gĩtirĩ mathagu manyiitaini kana ngaracũ mwĩrĩ, nĩciagũthũũrwo nĩ inyuĩ biũ.

¹³ “Ici nĩcio nyoni iria mwagĩrĩrwo nĩgũthũũra na mũtangĩrĩa tondũ nĩ thũũre; nacio nĩ nderi, na ndiyũ, na ndiyũ iria njirũ, ¹⁴ na hũngũ ĩrĩa ndune, na mũthemba o wotho wa hũngũ iria njirũ, ¹⁵ na mahuru mothe, ¹⁶ na ndundu ĩrĩa ĩrĩ rũhĩa, na ndundu ĩrĩa ĩgambaga, na nyoni ya iria-inĩ ĩrĩa ĩrĩ mathagu maraaya, na mũthemba o wotho wa rwĩgĩ, ¹⁷ na gatundu karĩa kanini, na nyoni ya iria-inĩ ĩrĩa ĩrĩ ngingo ndaaya, na ndundu ĩrĩa nene, ¹⁸ na

ndundu ĩrĩa njerũ, na ndundu ya werũ-inĩ, na hũngũ ya iria-inĩ, ¹⁹ na karoga-ngunũ, na mĩthemba yothe ya cūcū-wa-njoka, na hudihuda, o na rūhuhu.

²⁰ “Tũnyamũ tuothe tũrĩa tũmbūkaga na tũthiagĩra thĩ na magūrũ mana nĩ mwagĩrĩrwo nĩ gūtũthũũra mũno. ²¹ No nĩ kũrĩ tũnyamũ tũmwe tũrĩ mathagu na tũthiaga na magūrũ mana tũrĩa mũngĩrĩa; natuo nĩ tũrĩa tũrĩ na magūrũ marĩ nyunĩro ma gūtũteithia kūrũga. ²² Thĩinĩ wa tuo no mūrĩe mĩthemba yothe ya ngigĩ, na ndararĩki, na ngiria, o na kana ndaahi. ²³ No tũnyamũ tũu tũngĩ tuothe tũrĩ mathagu na tũrĩ na magūrũ mana no nginya mūtũthũũre mũno.

²⁴ “Nĩmũgethaahia na maũndũ maya; ũrĩa wothe ũngĩhutia ciimba ciatuo agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²⁵ Mũndũ o wothe ũkooya kĩimba gĩatuo no nginya athambie nguo ciake, na nĩagatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

²⁶ “Nyamũ o yothe ĩrekanĩtie mahũngũ no matirekanĩtie biũ, kana ĩrĩa ĩtacookagia ithagumia, ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ; mũndũ o wothe ũkaahutia kĩimba kĩa ĩmwe yacio nĩakanyiitwo nĩ thaahu. ²⁷ Harĩ nyamũ ciothe iria ithiiaga na magūrũ mana-rĩ, iria ikinyaga na ithu irĩ thaahu harĩ inyuĩ; mũndũ ũrĩa wothe ũkaahutia ciimba ciacio agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²⁸ Mũndũ o wothe ũngĩoya ciimba ciacio no nginya athambie nguo ciake, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Icio irĩ thaahu harĩ inyuĩ.

²⁹ “Harĩ nyamũ ciothe iria ithiagĩra thĩ, ici nĩcio irĩ thaahu harĩ inyuĩ: mūrũngũru na mbĩa, na njagathi iria nene cia mĩthemba yothe, ³⁰ na gĩthenyũka, na kīgurumũki, na njagathi, na gĩcagathi kĩrĩa kĩa mahiga-inĩ, na kĩĩmbu. ³¹ Harĩ iria ciothe ithiagĩra thĩ, ici irĩ

thaahu harĩ inyuĩ. Mũndũ o wothē ũngĩchutia ikuĩte-rĩ, agaatainda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ³² Rĩrĩa ĩmwe yacio ĩngĩkua na ĩgũire kĩndũ, kĩndũ kũu o na kĩngĩkorwo kĩrĩ kĩa wĩra ũrĩkũ, nĩgĩkanyiiitwo nĩ thaahu, o na aakorwo gĩthondeketwo na mbaũ, kana gĩtambaya, kana rũũa kana ikũnia. Nĩkĩrindwo maaĩ-inĩ; gĩgaakorwo kĩrĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ, na nĩgĩgacooka gĩthirwo nĩ thaahu. ³³ Nyamũ ĩmwe ya icio ĩngĩgũa thĩinĩ wa nyũngũ ya rĩũmba-rĩ, kĩndũ kĩrĩa gĩothe kĩrĩ thĩinĩ wayo nĩgĩkanyiiitwo nĩ thaahu, na no nginya mũũrage nyũngũ ĩyo. ³⁴ Irio o ciothe ingĩrĩĩo no ikorwo irĩ na maaĩ moimĩte nyũngũ-inĩ ta ĩyo irĩ na thaahu, na kĩndũ o gĩothe gĩa kũnyuu kiumĩte thĩinĩ wayo kĩrĩ na thaahu. ³⁵ Kĩndũ o gĩothe kĩngĩkaagwĩrwo nĩ kĩimba kĩmwe gĩacio, nĩgĩkanyiiitwo nĩ thaahu; riiko kana nyũngũ ya kũruga no nginya ciũragwo. Indo icio irĩ na thaahu, nacio indo icio nĩgatuĩka thaahu harĩ inyuĩ. ³⁶ No rĩrĩ, gĩthima kana irima rĩa maaĩ, icio itingĩnyiiitwo nĩ thaahu, no mũndũ o wothē ũkaahutia kĩimba kĩmwe kĩa indo icio irĩ thaahu nĩakanyiiitwo nĩ thaahu. ³⁷ Kĩimba kĩngĩkaagwĩra mbeũ o na irĩkũ cia kũhaandwo, itikanyiiitwo nĩ thaahu. ³⁸ No mbeũ icio ingĩkorwo irindĩtuo maaĩ-inĩ, nakĩo kĩimba gĩcigũire, mbeũ icio irĩ na thaahu harĩ inyuĩ.

³⁹ “Nyamũ ĩrĩa mwĩtĩkĩrĩtio kũrĩa ĩngĩkua, mũndũ o wothē ũkaahutia kĩimba kĩaayo agaatainda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ⁴⁰ Mũndũ o wothē ũngĩrĩa nyama cia kĩimba kũu no nginya athambie nguo ciake, nake agaatainda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Mũndũ o wothē ũngĩoya kĩimba kũu no nginya athambie nguo ciake, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

⁴¹ “Kĩũmbe gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ nĩgĩthũũre; ti gĩa kũrĩĩo. ⁴² Mũtikanarĩe kĩũmbe gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ, kana gĩthiiga na nda, kana na magũrũ

mothe mana, kana magũrũ maingĩ; icio mũcithũũre mũno. ⁴³ Mũtikanethaahie na kũmbe o na kĩmwe gĩacio. Mũtikaneĩkĩre thaahu nĩ ũndũ wacio kana mũreke imũgwatie thaahu. ⁴⁴ Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu; mwĩamũrei na mwĩtherie, tondũ nĩ ndĩ mũtheru. Mũtikanethaahie na kũmbe o gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ. ⁴⁵ Nĩ nĩ nĩ Jehova ũrĩa wamũrutire kuuma bũrũri wa Misiri nduĩke Ngai wanyu; nĩ ũndũ ũcio mwĩtheriei, tondũ nĩ ndĩ mũtheru.

⁴⁶ “‘Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ nyamũ, na nyoni, na kĩndũ gĩothe kĩrĩ muoyo kĩrĩa gĩthiagĩra maaĩ-inĩ, na kũmbe o ro gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ. ⁴⁷ No nginya mũkũũranage nyamũ iria irĩ thaahu na iria itarĩ thaahu, na mũkũũranage ciũmbe iria irĩ muoyo ingĩrĩĩo na iria itangĩrĩĩo.’”

12

Gũtherio Thuutha wa Kũgĩa Mwana

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “‘Ĩra andũ a Isiraeli ũũ: ‘Mũndũ-wa-nja angĩgĩa nda aciare kahĩ, nĩagaikara arĩ na thaahu mĩthenya mũgwanja o ta ũrĩa aikaraga arĩ na thaahu ihinda rĩake rĩa mweri. ³ Na mũthenya wa kanana wakinya, kahĩ kau nĩgakaaruithio. ⁴ Nake mũndũ-wa-nja ũcio no nginya eterere mĩthenya mĩrongo ĩtatũ na ĩtatũ nĩguo atherio thaahu wa kuura thakame. Ndakanahutie kĩndũ kĩamũre kana atoonye handũ-harĩa-haamũre o nginya matukũ ma gũtherio gwake mathire. ⁵ No angĩciara mwana wa kairĩtu, agaikara arĩ na thaahu ciumia igĩrĩ, o ta ũrĩa aikaraga arĩ na thaahu ihinda rĩake rĩa mweri. Ningĩ no nginya eterere mĩthenya mĩrongo ĩtandatũ na ĩtandatũ nĩguo atherio thaahu wa kuura thakame.

⁶ “Hĩndĩ ĩrĩa matukũ make ma gũtherio, marĩ ma kahĩĩ kana ma kairĩtu, makahinga-rĩ, nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai gatũrũme ka mwaka ũmwe hau itoonjero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo, karĩ iruta rĩa njino, na atware gatutura kana ndirahũgĩ ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. ⁷ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacirutĩra hau mbere ya Jehova nĩguo amũhoroherie, nake mũndũ-wa-nja ũcio nĩagathirwo nĩ thaahu wa kuuma gwa thakame.

“Macio nĩmo mawatho ma mũndũ-wa-nja ũrĩa ũcia-rĩte kahĩĩ kana kairĩtu. ⁸ Angĩkorwo ndangĩhota kũruta gatũrũme, nĩakaruta ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, kamwe ka iruta rĩa njino na karĩa kangĩ ka iruta rĩa kũhoroherio mehia. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaamũhoroheria, nake mũndũ-wa-nja ũcio nĩagathera.’”

13

Mawatho Makonĩ Mĩrimũ ya Ngoothi

¹ Ningĩ Jehova akĩĩra Musa na Harũni atĩrĩ, ² “Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ o wothe angĩgĩa na handũ haimbu, kana mūtũnda, kana handũ hakaragacũku ngoothi-inĩ yake, harĩa hangĩ-tũĩka mĩrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio-rĩ, no nginya atwarwo kũrĩ Harũni, ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, kana kũrĩ ũmwe wa ariũ ake ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. ³ Nake mũthĩnjĩri-Ngai arore kĩronda kũ kirĩ ngoothi-inĩ yake, na angĩkorwo njuĩrĩ ya handũ hau harũaru nĩgarũrũkĩte ĩkerũha, na kĩronda kũ kionwo kĩrikĩre thĩĩnĩ wa mwĩrĩ gũkĩra harĩa ngoothi yakinya-rĩ, ũcio nĩ mĩrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio. Nake mũthĩnjĩri-Ngai aarĩkia kũmũrora, nĩagacooka atue atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. ⁴ Angĩkorwo kĩmeni kũ arĩ nakĩo ngoothi-inĩ yake nĩkĩerũhĩte na gĩtirikĩire ngoothi-inĩ, nayo njuĩrĩ yaho ndĩerũhĩte-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaiga mũndũ ũcio mũrũaru handũ

mwanya mĩthenya mũgwanja. ⁵ Mũthenya wa mũgwanja, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora na angĩkoona atĩ kĩronda gĩtigarũrũkĩte na gĩtithegeete-rĩ, nĩakamũiga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mũgwanja. ⁶ Mũthenya wa mũgwanja mũthĩnjĩri-Ngai, nĩakamũrora o rĩngĩ, na angĩkorwo kĩronda kũu nĩkĩrathira na gĩtithegeete ngoothi-inĩ-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu; ĩyo no mĩtũnda. Mũndũ ũcio no nginya athambie nguo ciake, nake nĩagathera, athirwo nĩ thaahu. ⁷ No mũtũnda ũcio ũngĩthegea ngoothi-inĩ yake thuutha wa kwĩonania harĩ mũthĩnjĩri-Ngai, nĩguo atuĩke ndarĩ na thaahu, no nginya acooke kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai rĩngĩ. ⁸ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora, na angĩkorwo mũtũnda ũthegeete ngoothi-inĩ, nĩakamũtua atĩ arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũrĩa ũngĩgwatanio.

⁹ “Rĩrĩa mũndũ o wothē angĩgĩa na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio-rĩ, no nginya atwarwo harĩ mũthĩnjĩri-Ngai. ¹⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora, na hangĩkorwo harĩ na handũ haimbu hakeerũha ngoothi-inĩ hagatũma njuĩrĩ yerũhe, na angĩkorwo handũ hau haimbu nĩhatũrĩkĩte hakagĩa kĩronda-rĩ, ¹¹ ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũtangĩhona, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. Ndakamũiga handũ mwanya, tondũ mũndũ ũcio nĩarĩkĩtie kũgĩa na thaahu.

¹² “No rĩrĩ, mũrimũ ũcio ũngĩhunja ngoothi-inĩ yake yothē, na harĩa hothe mũthĩnjĩri-Ngai angĩhota kuona oone atĩ mũrimũ ũcio ũiyũrĩte ngoothi-inĩ ya mũndũ ũcio mũrũaru kuuma mũtwe nginya magũrũ-rĩ, ¹³ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora, na aakorwo mũrimũ ũcio nĩ ũiyũrĩte mwĩrĩ wake wothē, nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu. Kuona atĩ nĩerũhĩte kũndũ guothe-rĩ, ndarĩ na thaahu. ¹⁴ No hĩndĩ ĩrĩa yothē mũndũ ũcio angĩonwo arĩ na ĩronda-rĩ, nĩagatuĩka arĩ na thaahu.

¹⁵ Rĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai angĩona kĩronda-rĩ, nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. Kĩronda kũu kĩrĩ na thaahu; mũndũ ũcio arĩ na mũrimũ ũngĩgwatanio. ¹⁶ No kĩronda kũu kĩngĩgarũrũka kĩerũhe, no nginya mũndũ ũcio athĩ harĩ mũthĩnjĩri-Ngai. ¹⁷ Nake mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora, na aakorwo ironda nĩcierũhĩte-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio mũrũaru ndarĩ na thaahu, nake nĩagatuĩka ndarĩ na thaahu.

¹⁸ “Rĩrĩa mũndũ angĩgĩa na ihũha ngoothi-inĩ yake na rĩcooke rĩhone, ¹⁹ naho hau ihũha rĩraarĩ haimbe na herũhe, kana hagĩe na kameni gatune-rĩ, no nginya athĩ akeyonanie kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai. ²⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakarora handũ hau, na hangĩoneka nĩ harikĩire gũkĩra ngoothi, na njuĩrĩ ciaho ikerũha, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. Nĩ mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio ũtuthũkĩte harĩa ihũha rĩu rĩraarĩ. ²¹ No, mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora handũ hau one hatĩrĩ na njuĩrĩ njerũ thĩinĩ waho, na hatirikĩire gũkĩra ngoothi, na nĩhahohete-rĩ, hĩndĩ iyo mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya ihinda rĩa mĩthenya mũgwanja. ²² Kũngĩkorwo kĩronda kĩa ihũha rĩu nĩkĩrathegea ngoothi-inĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio. ²³ No handũ hau hangĩkorwo hatigarũrũkĩte na hatithegeete, kũu no kĩrema kĩa ihũha, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu.

²⁴ “Mũndũ angĩgĩa na ihĩa ngoothi-inĩ yake, narĩo ihĩa rĩu rĩgĩe na kĩronda gĩtunĩhe kana kĩerũhe-rĩ, ²⁵ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakarora handũ hau, na angĩkorwo njuĩrĩ ciaho nĩcierũhĩte, na hakorwo hakĩoneka harikĩire gũkĩra ngoothi-rĩ, ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio ũtũrĩkĩire ihĩa-inĩ rĩu. Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi

ũngĩgwatanio. ²⁶ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩkaarora one atĩ hatirĩ na njuĩrĩ njerũ kĩrema-inĩ kũu na ti harikĩru gũkĩra ngoothi yake na nĩhahohete-rĩ, thuutha ũcio mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya mĩthenya mũgwanja. ²⁷ Mũthenya wa mũgwanja mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora rĩngĩ, naguo mũrimũ ũcio ũngĩkorwo nĩũrathegea ngoothi-inĩ-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio. ²⁸ No handũ hau hangĩkorwo hatigarũrũkĩte, na hatithegeete ngoothi-inĩ, no nĩhahohete, ũcio nĩ ũimbu wa ihĩa rĩu, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu; kũu no kĩrema kĩa ihĩa.

²⁹ “Mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja angĩkorwo na kĩronda mũtwe kana kĩreru-rĩ, ³⁰ mũthĩnjĩri-Ngai nĩakarora kĩronda kũu, na kĩngĩoneka kĩrikĩire gũkĩra ngoothi, nayo njuĩrĩ yaho ĩkorwo nĩ ya rangi wa ngoikoni, na ĩkorwo ĩrĩ njeke, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ ũhere, nĩ mũrimũ wa mangũ ma mũtwe kana ma kĩreru. ³¹ No hĩndĩ ĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora kĩronda kĩa mũthemba ũcio, na gĩkorwo ti kĩrikĩru gũkĩra ngoothi, na hatirĩ njuĩrĩ njirũ thĩinĩ wakĩo, hĩndĩ ĩyo mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaiga mũndũ ũcio mũrũaru handũ mwanya mĩthenya mũgwanja. ³² Mũthenya wa mũgwanja, mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakarora kĩronda kũu rĩngĩ na angĩkorwo ũhere ũcio ndũthegeete na hatirĩ njuĩrĩ cia rangi wa ngoikoni, na gĩtikuoneka kĩrikĩire gũkĩra ngoothi-rĩ, ³³ no nginya mũndũ ũcio enjwo tiga o harĩa harũaru, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mũgwanja. ³⁴ Mũthenya wa mũgwanja, mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakarora ũhere ũcio o rĩngĩ, na angĩkorwo ndũthegeete ngoothi-inĩ na ndũkuoneka ũrikĩire gũkĩra ngoothi-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu. No no nginya atham-

bie nguo ciake, na nĩagatuĩka ndarĩ na thaahu. ³⁵ No, ũhere ũcio, ũngĩthegea ngoothi-inĩ thuutha wa mündũ ũcio gũtuuo atĩ ndarĩ na thaahu-rĩ, ³⁶ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora na angĩkorwo ũhere ũcio nĩũthegeete ngoothi-inĩ, mũthĩnjĩri-Ngai ũcio ndakabataro nĩkũrora njuĩrĩ cia rangi wa ngoikoni; mündũ ũcio arĩ na thaahu. ³⁷ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩkoona atĩ hatirĩ na ũgarũrũku na nĩhamerete njuĩrĩ njirũ, ũhere ũcio nĩũhonete. Mündũ ũcio ndarĩ na thaahu, nake Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũtua ndarĩ na thaahu.

³⁸ “Hĩndĩ ĩrĩa mündũ mũrũme kana mündũ-wa-nja angĩgĩa na tũmeni twerũ ngoothi-inĩ-rĩ, ³⁹ mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatũrora, na tuo tũngĩkorwo ti twerũ mũno-rĩ, ũcio nĩ mütũnda ũtangĩrwaria mündũ ũtuthũkĩte ngoothi-inĩ; mündũ ũcio ndarĩ na thaahu.

⁴⁰ “Hĩndĩ ĩrĩa mündũ angĩmunyũka njuĩrĩ na agĩe na kĩhara-rĩ, ũcio ndarĩ na thaahu. ⁴¹ Angĩkorwo amunyũkĩte njuĩrĩ ĩrutitĩe na thiithi akagĩa kĩhara kĩa na mbere, ũcio ndarĩ na thaahu. ⁴² No angĩkorwo arĩ na kĩronda gĩtune kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ wake-rĩ, ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio ũratuthũka kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ wake. ⁴³ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora, na angĩkorwo kĩronda kũ kũimbĩte kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ nĩ gĩtune gĩkahaana ta mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio-rĩ, ⁴⁴ mündũ ũcio nĩ mũrũaru na arĩ na thaahu. Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũtua arĩ na thaahu nĩ ũndũ wa kĩronda kũ kirĩ mütwe wake.

⁴⁵ “Mündũ ũrĩ na mũrimũ ta ũcio ũngĩgwatanio-rĩ, no nginya ehumbe nguo ndarũku, na arekererie njuĩrĩ yake, na ahumbĩre kanua gake, athĩĩ akĩanagĩrĩra akiugaga atĩrĩ, ‘Ndĩ na thaahu! Ndĩ na thaahu!’ ⁴⁶ Rĩrĩa rĩothe mündũ ũcio arĩ na mũrimũ ũcio, arĩkoragwo arĩ na thaahu. No nginya atũũrage wiki, na no nginya atũũrage nja ya kambĩ.

Mawatho Makoniĩ Ũgumu

⁴⁷ “Nguo o na ĩrikũ ĩngĩguma, ĩrĩ ya guoya wa ng’ondũ kana ya gatani, ⁴⁸ kana ya taama o wothē ũtumĩtwo na ndigi njogothē kana taama wa gatani, kana guoya wa ng’ondũ, kana rūũa o ruothē, kana kĩndũ o gĩothē gĩthon-deketwo na rūũa-rĩ, ⁴⁹ na angĩkorwo ũgumu ũcio ũrĩ nguo-inĩ, kana rūũa-inĩ, kana taama-inĩ wa ndigi njogothē, kana taama-inĩ o wothē mĩtume, kana kĩndũ-inĩ o gĩothē gĩtumĩtwo na rūũa-rĩ, ũgumu ũcio ũngĩkorwo na rangi ta wa nyeki nduru kana mĩtume, ũcio nĩ ũgumu ũrathegea, na no nginya wonio mũthĩnjĩri-Ngai. ⁵⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakarora ũgumu ũcio, na aigē kĩndũ kũ kĩrĩ na ũgumu handũ mwanya mĩthenya mũgwanja. ⁵¹ Mũthenya wa mũgwanja nĩakarora kĩndũ kũ, na angĩkorwo ũgumu ũcio nĩũthegeete nguo-inĩ, kana ndigi-inĩ njogothē, kana taama-inĩ mĩtume, kana rūũa-inĩ, rūrĩ rwa kũrutĩrwo wĩra o na ũrĩkũ, ũcio nĩ ũgumu wa kwananga; kĩndũ kũ kĩrĩ na thaahu. ⁵² No nginya acine nguo ĩyo, kana ndigi ĩcio njogothē, kana taama ũcio mĩtume na guoya wa ng’ondũ kana gatani, kana kĩndũ kĩngĩ gĩothē kĩa rūũa rūrĩa rūgwatie ũgumu ũcio, nĩ ũndũ ũgumu ũcio nĩ wa kwananga; kĩndũ kũ no nginya gĩcinwo.

⁵³ “No rĩrĩ, rĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora kĩndũ kũ, ũgumu ũcio ũkorwo ndũthegeete nguo-inĩ ĩyo, kana ndigi-inĩ ĩcio njogothē kana taama-inĩ ũcio mĩtume, kana kĩndũ kĩa rūũa-rĩ, ⁵⁴ nĩagaathana kĩndũ kũ kĩgwatĩtio ũgumu gĩthambio. Ningĩ nĩagakĩga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mũgwanja. ⁵⁵ Thuutha wa kĩndũ kũ kĩgwatie ũgumu gũthambio-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagakĩrora, na angĩkorwo ũgumu ũcio ndũrĩ ũndũ ũgarũrũkĩte, o na gũtuĩka ndũthegeete-rĩ, kĩndũ kũ kĩrĩ na thaahu. Nĩgĩcinwo na mwaki, o na aakorwo ũgumu ũnyiitĩte mwena ũmwe kana ũrĩa ũngĩ. ⁵⁶ Hĩndĩ ĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai

angĩrora kĩndũ kũu na akore ũgumu ũcio ũnyihanyiihĩte thuutha wa kĩndũ kũu gũthambio-rĩ, nĩagatembũra nguo ĩyo eherie hau he na ũgumu kuuma nguo-inĩ ĩyo, kana rũũa-inĩ, kana ndigi-inĩ icio njogothē, kana taama-inĩ ũcio mūtume. ⁵⁷ No ũgumu ũcio ũngĩcooka woneke nguo-inĩ, kana harĩ ndigi icio njogothē, kana taama ũcio mūtume, kana kĩndũ kĩa rũũa, ũgumu ũcio nĩgũthegea ũrathegea, na kĩrĩa gĩothē kĩrĩ na ũgumu ũcio no nginya gĩcinwo na mwaki. ⁵⁸ Nguo ĩyo, kana ndigi icio njogothē, kana taama mūtume, kana kĩndũ kĩa rũũa kĩrĩa gĩthambĩtio gĩkaniinwo ũgumu ũcio no nginya gĩthambio rĩngĩ, na nĩ gĩgaathirwo nĩ thaahu.”

⁵⁹ Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ indo inyiitĩtwo nĩ ũgumu, irĩ cia guoya wa ng’ondũ, kana taama wa gatani, kana ndigi njogothē, kana taama mūtume, kana kĩndũ o gĩothē kĩa rũũa, nĩmo mawatho ma gũtua kana indo icio irĩ na thaahu kana itirĩ na thaahu.

14

Gũtherio Thaahu wa Mĩrimũ ya Ngoothi

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “Maya nĩmo mawatho makoniĩ mũndũ mũrũaru hĩndĩ yake ya gũtherio thaahu, rĩrĩa aarehwo kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai: ³ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoima nja ya kambĩ amũrore. Angĩkorwo mũndũ ũcio nĩahonete mũrimũ ũcio wa kũgwatanio wa ngoothi, ⁴ mũthĩnjĩri-Ngai nĩagaathana areherwo nyoni igĩrĩ irĩ muoyo na itarĩ na thaahu, na kamũtĩ ka mũtarakwa, na rũrigi rwa rangi wa gakarakũ, na mũthobi irehwo nĩ ũndũ wa mũndũ ũcio ũgũtherio. ⁵ Mũthĩnjĩri-Ngai acooke aathane atĩ nyoni ĩmwe yacio ĩthĩnjĩrwo igũrũ rĩa nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩ na maaĩ matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo. ⁶ Ningĩ acooke oe nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo, amĩtobokie, hamwe na kamũtĩ kau ka mũtarakwa, na rũrigi rũu rwa gakarakũ

na mūthobi thīnī wa thakame ya nyoni iyo ithīnjīrwo igūrū wa maaī macio matahītuo o hīndī iyo. ⁷ Mūthīnjīri-Ngai nīakaminjīria mūdū ūcio ūratherio mūrimū ūcio ūngīgwatanio thakame iyo maita mūgwanja, na acooke oige atī mūdū ūcio ndarī na thaahu. Ningī acooke arekererie nyoni iyo īngī īrī muoyo yūmbūke ithīī werū-inī.

⁸ “Mūdū ūcio ūtheretio no nginya athambie nguo ciake, no nginya enjwo njuīrī yake yothe na ethambe na maaī nīguo athirwo nī thaahu. Thuutha ūcio, no atoonye kambī; no rīrī, no nginya aikare nja ya hema yake mīthenya mūgwanja. ⁹ Mūthenya wa mūgwanja no nginya enjwo njuīrī yake yothe; no nginya enjwo mūtwe, na nderu, na ngobe, na njuīrī iria ingī ciake ciothe. Na no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaī, nake nīagathirwo nī thaahu.

¹⁰ “Mūthenya wa kanana wakinya, no nginya atwarīre mūthīnjīri-Ngai tūtūrūme twīrī na kamwatī, o kamwe ka ūkūrū wa mwaka ūmwe, na ciothe ikorwo itarī na kaūūgū, atware hamwe na icunjī ithatū cia ikūmi cia eba* ya mūtu mūhinyu ūtukanītio na maguta nī ūndū wa iruta rīa mūtu, na kabakūri kamwe ka maguta. ¹¹ Mūthīnjīri-Ngai ūrīa ūgaatua atī mūdū ūcio ndarī na thaahu nīagatwara mūdū ūcio ūratherio hamwe na maruta make mbere ya Jehova hau itoonjero-inī rīa Hema-ya-Gūtūnganwo.

¹² “Ningī mūthīnjīri-Ngai ūcio nīakoya gatūrūme kamwe gatuo, akarute karī iruta rīa mahītia, hamwe na kabakūri kau ka maguta; nīagacithūngūthīria hau mbere ya Jehova ituīke iruta rīa gūthūngūthio. ¹³ Nīagathīnjīra gatūrūme kau handū harīa hatheru, harīa iruta rīa kūhoroherio mehia na iruta rīa njino ithīnjagīrwo. O

* ^{14:10} nī ta kilo ithathatū na nuthu (6.5)

ta ũrĩa iruta rĩa kũhoroherio mehia rĩrĩ rĩa mũthĩnjĩri-Ngai-rĩ, no taguo iruta rĩa mahĩtia rĩrĩ rĩake, rĩu nĩ iruta itheru mũno makĩria. ¹⁴ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mahĩtia na amĩhake moni ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na kĩaara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo, na kĩaara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo. ¹⁵ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka oe maguta mamwe marĩa marĩ kabakũri-inĩ amaitĩrĩre rũhĩ rwake rwa mwena wa ũmotho, ¹⁶ acooke atobokie kĩaara gĩaake kĩa muoroto kĩa ũrĩo maguta-inĩ macio marĩ rũhĩ rwake, aminjaminje maguta mamwe ma macio marĩ kĩaara gĩaake mbere ya Jehova maita mũgwanja. ¹⁷ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya maguta mamwe ma marĩa matigaire rũhĩ rwake amahake moni ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na kĩaara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo, na kĩaara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo, igũrũ rĩa thakame ĩyo ya iruta rĩa mahĩtia. ¹⁸ Namo maguta macio mangĩ marĩ rũhĩ rwake, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamahaka mũtwe wa mũndũ ũcio ũratherio nĩguo amũhoroherie hau mbere ya Jehova.

¹⁹ “Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaruta igongona rĩa kũhoroherio mehia ahoroherie mũndũ ũcio ũratherio thaahu wake. Thuutha ũcio, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagathĩnja iruta rĩa njino ²⁰ na arĩrutĩre kīgongona-inĩ, hamwe na iruta rĩa mũtu nĩguo amũhoroherie, nake athirwo nĩ thaahu.

²¹ “No rĩrĩ angĩkorwo mũndũ ũcio nĩ mũthĩni na ndangĩhota kũruta indo icio, no nginya arute gatũrũme kamwe gatuĩke iruta rĩa mahĩtia rĩa gũthũngũthio nĩguo rĩmũhoroherie, hamwe na gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa eba[†] ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũtukanĩtio na maguta, rĩtuĩke iruta rĩa mũtu, na kabakũri ka maguta, ²² na ndirahũgi

[†] 14:21 nĩ ta kilo 2

igĩrĩ kana tūtutuura twĩrĩ, o iria angĩhota kūruta, ĩmwe ĩtuĩke ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ĩrĩa ĩngĩ ya iruta rĩa njino.

²³ “Mũthenya wa kanana wakinya no nginya acirehe kūrĩ mũthĩnjĩri-Ngai hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gūtũnganwo nĩgeetha athererio hau mbere ya Jehova. ²⁴ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya gatūrũme kau ka iruta rĩa mahĩtia, hamwe na kabakũri ka maguta, acithũngũthĩrie mbere ya Jehova ituĩke iruta rĩa gũthũngũthio. ²⁵ Nĩagathĩnja gatūrũme ka iruta rĩa mahĩtia na acooke oe thakame ĩmwe yako amĩhake moni ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na amĩhake kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo. ²⁶ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagekĩra maguta mamwe rũhĩ rwa mwena wake wa ũmotho, ²⁷ na aminjaminje maguta mamwe ma macio marĩ rũhĩ rwake na kĩara kĩa muoroto gĩa guoko gwake kwa ũrĩo, hau mbere ya Jehova, maita mũgwanja. ²⁸ Maguta mamwe ma macio marĩ rũhĩ rwake amahake o harĩa aahakĩte thakame ya iruta rĩa mahĩtia, moni-inĩ ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo. ²⁹ Namo maguta macio mangĩ marĩ rũhĩ rwake, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamahaka mūtwe wa mũndũ ũcio ũratherio, nĩguo amũhoroherie hau mbere ya Jehova. ³⁰ Ningĩ nĩakaruta igongona rĩa ndirahũgĩ kana tūtutuura, o iria mũndũ ũcio angĩhota kūruta, ³¹ ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino, o hamwe na iruta rĩa mĩtu. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio ũratherio hau mbere ya Jehova.”

³² Macio nĩmo mawatho makoniĩ mũndũ o wotha ũrĩa ũrĩ na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio, na ndangĩhota

kūruta iruta rīrīa rīathanĩtwo rīa gūtherio gwake.

Gūtherio Ūgumu wa Nyūmba

³³ Ningĩ Jehova akiĩra Musa na Harūni atĩrĩ, ³⁴ “Rīrīa mūgaakinya būrūri wa Kaanani, ūrīa ngūmūhe ūtuĩke igai rīanyu, na niĩ njikĩre ūgumu ūgūthegea nyūmba thīinĩ būrūri-inĩ ūcio-rĩ, ³⁵ mwene nyūmba ĩyo no nginya athĩĩ akeere mūthĩnjĩri-Ngai atĩrĩ, ‘Nĩnyonete kīndū kīhaana ta ūgumu thīinĩ wa nyūmba yakwa.’ ³⁶ Mūthĩnjĩri-Ngai ūcio nĩagaathana indo ciothe irutwo nyūmba ĩyo atanatoonya kūrora ūgumu ūcio, nĩgeetha gūtikagĩe kīndū o na kīmwe kīrĩ nyūmba ĩyo kīngĩtuuo atĩ kīrĩ na thaahu. Thuutha wa ūguo mūthĩnjĩri-Ngai nĩagatoonya arore nyūmba ĩyo. ³⁷ Nĩakarora ūgumu rūthingo-inĩ, na aakorwo rūrĩ na tūrīma twa rangi ta wa nyeki nduru kana wa rangi mūtune tūhaana ta tūtoonyete thīinĩ wa rūthingo-rĩ, ³⁸ mūthĩnjĩri-Ngai ūcio nĩakoima nja ya nyūmba ĩyo na acooke amĩhinge gwa kahinda ka mĩthenya mūgwanja. ³⁹ Mūthenya wa mūgwanja wakinya, mūthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka athĩĩ arore nyūmba ĩyo. Angĩona ūgumu ūcio nĩūthegeete thingo-inĩ, ⁴⁰ nĩagaathana mahiga marĩa marĩ na ūgumu mamomorwo na mateo handū hatarĩ hatheru na kũu nja ya itũūra. ⁴¹ Nĩagaathana thingo ciothe ikūrūrwo mwena wa na thīinĩ, namo makūrũro macio mateo kīara-inĩ na kũu nja ya itũūra. ⁴² Ningĩ moe mahiga mangĩ make namo mathenya macio mamomoretwo, na macooke moe rīũmba rīerũ mathinge nyūmba ĩyo narĩo.

⁴³ “Ūgumu ūcio ūngĩcooka woneke rīngĩ nyūmba-inĩ ĩyo, thuutha wa mahiga macio kūmomorwo, na thingo ĩcio gūkūrūrwo na igathiingwo rīngĩ-rĩ, ⁴⁴ mūthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka athĩĩ amĩrore rīngĩ, na angĩona ūgumu ūcio nĩūthegeete nyūmba-inĩ ĩyo, ūcio nĩ ūgumu wa kwananga; nyūmba ĩyo ĩrĩ na thaahu. ⁴⁵ No nginya ĩmomorwo:

mahiga mayo, na mbaũ, na thingo ciothe, nacio indo icio itwarwo handũ hatarĩ hatheru na kũu nja ya itũũra.

⁴⁶ “Mũndũ o wothe ũngĩtoonya nyũmba ĩyo hĩndĩ ĩyo ĩrĩ hinge nĩakanyiitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ⁴⁷ Mũndũ o wothe ũngĩkoma kana arĩire irio nyũmba ĩyo, no nginya athambie nguo ciake.

⁴⁸ “No rĩrĩ, mũthĩnjĩri-Ngai angĩũka kũmĩrora akore atĩ ũgumu ũcio ndũthegeete thuutha wa nyũmba ĩyo gũthingwo rĩngĩ-rĩ, nĩagatua atĩ nyũmba ĩyo ndĩrĩ na thaahu, nĩgũkorwo ũgumu ũcio nĩũthirĩte. ⁴⁹ Nĩgeetha atherie nyũmba ĩyo, nĩakoya nyoni igĩrĩ, na kamũtĩ ka mũtarakwa, na rũrigi rwa rangi wa gakarakũ, na mũthobi. ⁵⁰ Nĩagathĩnjĩra nyoni ĩmwe ya icio igũrũ rĩa nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩ na maaĩ matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo. ⁵¹ Acooke oe kamũtĩ ka mũtarakwa, na mũthobi, na rũrigi rwa rangi wa gakarakũ na nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo, acitobokie thĩĩnĩ wa thakame ĩyo ya nyoni ĩyo thĩnje, na maaĩ-inĩ macio matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, aminjamingĩrie nyũmba ĩyo maita mũgwanja. ⁵² Nĩagatheria nyũmba ĩyo na thakame ya nyoni ĩyo, na maaĩ macio matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, na nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo, na kamũtĩ kau ka mũtarakwa, na mũthobi ũcio, na rũrigi rũu rwa rangi wa gakarakũ. ⁵³ Acooke arekererie nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo yũmbũke ĩthĩĩ na kũu werũ-inĩ, nja ya itũũra. Ũguo nĩguo akaahoroheria nyũmba ĩyo, nayo nĩgathirwo nĩ thaahu.”

⁵⁴ Macio nĩmo mawatho makoniĩ mĩrimũ o ro wothe wa ngoothi ũrĩa ũngĩgwatanio, na ũhere, ⁵⁵ na ũgumu ũrĩ nguo-inĩ kana thĩĩnĩ wa nyũmba, ⁵⁶ na handũ haimbu, na handũ harĩ na mūtũnda, kana handũ hakaragacũku, ⁵⁷ nĩguo kũmenyekage rĩrĩa kĩndũ gĩtarĩ na thaahu na rĩrĩa kĩrĩ na thaahu.

Macio nĩmo mawatho makoniĩ mĩrimũ ya ngoothi ĩrĩa ĩngĩgwatanio, na makoniĩ ũgumu.

15

Kuura Kūngĩrehe Thaahu

¹ Nake Jehova akĩra Musa na Harūni atĩrĩ, ² “Arĩriai andũ a Isiraeli, mūmeere ũũ: ‘Rĩria mūdũ mūrũme o wothē angĩkorwo akiura kuuma njaga-inĩ yake, kuura kũu nĩ thaahu. ³ Mūdũ ũcio arĩkoragwo arĩ na thaahu hĩndĩ řĩa angĩkorwo akiura hĩndĩ ciothe, o na kana angĩtiga kuura. Kuura kũu arĩ nakuo kūrītũmaga athaahe na njĩra ici:

⁴ “‘Ūrĩrĩ o wothē mūdũ ũcio ũkuura angĩkomera nĩkanyitwo nĩ thaahu, na kĩndũ o gĩothe kĩria angĩkarĩra nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu. ⁵ Mūdũ ũria ũngĩhutia ũrĩrĩ ũcio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ⁶ Mūdũ o wothē ũngĩkarĩra kĩndũ gĩkarĩrwo nĩ mūdũ ũcio ũroira, no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

⁷ “‘Mūdũ o wothē ũngĩhutia mūdũ ũcio ũroira no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

⁸ “‘Mūdũ ũcio ũroira angĩtuĩra mūdũ ũtarĩ na thaahu mata-rĩ, mūdũ ũcio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

⁹ “‘Matandĩko mothe marĩa mūdũ ũcio ũroira angĩkarĩra akuuĩtwo nĩ nyamũ, nĩmakanyitwo nĩ thaahu, ¹⁰ nake mūdũ o wothē ũngĩhutia kĩndũ o na kĩmwe gĩkarĩre nĩ mūdũ ũcio, nĩakanyitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ; ũria wothē ũngĩũngania indo icio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

¹¹ “‘Mūdũ ũcio ũkuura angĩhutia mūdũ atethambĩte moko na maaĩ, mūdũ ũcio ahutia no nginya athambie

nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

¹² “Nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩa mũndũ ũcio angĩhutia, no nginya yũragwo, na kĩndũ gĩothe kĩa mbaũ no nginya gĩkamũrwo na maaĩ.

¹³ “Rĩrĩa mũndũ ũcio angĩhonio mũrimũ ũcio wa kuura, nĩageterera mĩthenya mũgwanja nĩguo ambĩrĩrie gũtherio gwake; no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, nake nĩagathirwo nĩ thaahu. ¹⁴ Mũthenya wa kanana wakinya, no nginya arute ndirahũgĩ igĩrĩ kana tūtutuura twĩrĩ, athĩĩ mbere ya Jehova hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gūtũnganwo na acinengere mũthĩnjĩri-Ngai. ¹⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagaciruta igongona, ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩrĩa ĩngĩ irĩ iruta rĩa njino. Ũguo nĩguo akaa-horoheria mũndũ ũcio hau mbere ya Jehova, nĩ ũndũ wa kuura gwake.

¹⁶ “Rĩrĩa mũndũ mũrũme angiumwo nĩ hinya wa arũme, no nginya ethambe mwĩrĩ wothe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ¹⁷ Nguo o yothe kana rũũa ingĩitĩkĩrwo nĩ hinya wa arũme handũ, no nginya ithambio na maaĩ, na itiinde irĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ¹⁸ Rĩrĩa mũndũ mũrũme akomania na mũndũ-wa-nja, nake oimwo nĩ hinya wa arũme, o eerĩ no nginya methambe na maaĩ, nao matiinde marĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

¹⁹ “Rĩrĩa mũndũ-wa-nja ekuura ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri, nĩagaikara mĩthenya mũgwanja arĩ na thaahu, nake mũndũ o wothe ũngĩmũhutia, atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

²⁰ “Kĩndũ o gĩothe angĩkomera ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri nĩgĩkanyĩtwo nĩ thaahu, na kĩndũ o gĩothe angĩkarĩra nĩgĩkanyĩtwo nĩ thaahu. ²¹ Mũndũ o wothe ũngĩhutia

ũrĩrĩ wake no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²² Mũndũ o wothē ũngĩhutia kĩndũ o gĩothe aikarĩire no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²³ Kĩndũ kũ kĩngĩkorwo nĩ ũrĩrĩ, kana o kĩndũ kĩngĩ mũndũ-wa-nja ũcio aikarĩire, hĩndĩ ĩyo mũndũ wothē angĩkihutia, nĩagatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

²⁴ “Mũndũ mūrũme angĩkoma nake na ahutio nĩ thakame ya ihinda rĩake rĩa mweri, nĩagaikara arĩ na thaahu mĩthenya mũgwanja; naguo ũrĩrĩ o wothē angĩkomera nĩũkanyiitwo nĩ thaahu.

²⁵ “Rĩrĩa mũndũ-wa-nja angiura thakame ategūtig-ithĩria mĩthenya mĩingĩ ihinda rĩtarĩ rĩake rĩa mweri, kana kuura kũngĩ gũkĩrĩte ihinda rĩake rĩa mweri, nĩagaikara arĩ na thaahu rĩrĩa rĩothe ekuura ũguo, o ta ũrĩa akoragwo arĩ na thaahu ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri. ²⁶ Ũrĩrĩ wothē ũrĩa angĩkoma rĩrĩa rĩothe ekuura ũguo, nĩũkanyiitwo nĩ thaahu, o ta ũrĩa ũrĩrĩ wake ũkoragwo na thaahu ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri, na kĩrĩa gĩothe angĩkarĩra nĩ gĩkaanyiitwo nĩ thaahu, o ta ũrĩa gũkoragwo ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri. ²⁷ Mũndũ o wothē angĩcihutia nĩakanyiitwo nĩ thaahu; nake no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

²⁸ “Aarĩkia gũtiga kuura, nĩageterera mĩthenya mũgwanja, na thuutha ũcio nĩagathirwo nĩ thaahu.

²⁹ Mũthenya wa kanana wakinya, no nginya arute ndirahũgĩ igĩrĩ kana tūtutuura twĩrĩ, acirehere mũthĩnjĩri-Ngai hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo.

³⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaruta ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia, nayo ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino. ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaamũhoroheria hau mbere ya Jehova nĩ ũndũ wa thaahu wa kuura kũu gwake.

³¹ “‘No nginya mwehanĩrĩrie andũ a Isiraeli na indo iria ingĩmagwatia thaahu, nĩgeetha matikanakue marĩ na thaahu nĩ ũndũ wa gũthaahia gĩikaro gĩakwa kĩrĩa kĩrĩ gatagatĩ kao.’”

³² Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ mũndũ ũrĩa ũkuura, na ma mũndũ o wotho ũrĩa ũnyitĩtwo nĩ thaahu nĩ ũndũ wa kuumwo nĩ hinya wa arũme, ³³ na ma mũndũ-wa-nja nĩ ũndũ wa ihinda rĩake rĩa mweri, na ma mũndũ mūrũme kana mũndũ-wa-nja ũrĩa ũkuura, na ma mũndũ mūrũme ũrĩa ũngĩkoma na mũndũ-wa-nja ũrĩa ũrĩ na thaahu.

16

Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia

¹ Nake Jehova akĩarĩria Musa thuutha wa gĩkuũ kĩa ariũ arĩa eerĩ a Harũni arĩa maakuire rĩrĩa mookire magĩkuhĩrĩria mbere ya Jehova. ² Jehova akĩira Musa atĩrĩ: “Ĩra mūrũ wa nyũkwa Harũni ndagatoonyage o rĩrĩa enda Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, hau thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuuria kĩrĩa kĩrĩ mbere ya gĩtĩ gĩa tha kĩrĩa kĩrĩ igũrũ wa ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro ndakae gũkua, tondũ hau nĩho ndĩyumagĩria ndĩ thĩinĩ wa itu hau igũrũ wa gĩtĩ gĩa tha.

³ “Ũũ nĩguo Harũni arĩitoonyaga harĩa haamũre: arĩitoonyaga na gategwa ka iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ndũrũme imwe ya iruta rĩa njino. ⁴ Nĩarĩhumbaga kanjũ ya gatani rĩa nyamũre, na thuruarĩ cia thĩinĩ cia gatani iriganie na mwĩrĩ wake, nĩarĩthoraga mũcibi ũrĩa wa gatani, na akeoha kĩremba kĩrĩa gĩa gatani. Icio nĩcio nguo iria nyamũre; nĩ ũndũ ũcio no nginya ethambe na maaĩ mbere ya gũciĩhumba.* ⁵ Nĩakoya thenge igĩrĩ cia iruta rĩa

* 16:4 Nguo cia athĩnjĩri-Ngai ciaigagwo thĩinĩ wa hekarũ (Ezek 44:17-19).

kūhoroherio mehia, na ndūrūme ya iruta rĩa njino kuuma kūrĩ kīrĩndĩ kĩa andũ a Isiraeli.

⁶ “Harūni nĩakaruta ndegwa iyo ĩrĩ iruta rĩa kūhoroherio mehia make mwene nĩguo ehoroherie we mwene na nyũmba yake. ⁷ Ningĩ nĩakoya thenge icio cieri acineane hau mbere ya Jehova itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gūtũnganwo. ⁸ Nĩagacuukĩra thenge icio cieri mĩtĩ, ũmwe nĩ wa Jehova, naguo ũcio ũngĩ nĩ wa mbũri ya kũrekererio ĩkuuithĩtio mehia. ⁹ Harūni nĩakaruta thenge ĩrĩa ĩkaagũrwo nĩ mūtĩ wa mwena wa Jehova, amĩrute ĩrĩ igongona rĩa kūhoroherio mehia. ¹⁰ No thenge ĩrĩa ĩkaagũrwo nĩ mūtĩ ĩtuĩke ya kũrekererio ĩkuuithĩtio mehia nĩkaneanwo mbere ya Jehova ĩrĩ muoyo, ĩtuĩke ya kūhorohanĩria, na ũndũ wa kũmĩrekereria ĩthĩire werũ-inĩ, ĩrĩ yo ya kũrekererio ĩkuuithĩtio mehia.

¹¹ “Harūni nĩakarehe ndegwa iyo ĩtuĩke ya iruta rĩa mehia make mwene, nĩguo ehoroherie we mwene na nyũmba yake, na nĩagathĩnja ndegwa iyo nĩ ũndũ wa iruta rĩa kūhoroherio mehia make mwene. ¹² Nĩakoya rūgĩo rwa ũbani rūiyūrĩtio makara ma mwaki marutĩtwo kīgongona-inĩ mbere ya Jehova, na ngundi igĩrĩ cia ũbani mũhinyu ũrĩa ũtararĩkaga wega, na acitware na kũu thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuurio. ¹³ Nĩagekĩra ũbani ũcio mwaki-inĩ mbere ya Jehova, nayo ndogo ya ũbani ũcio nĩgathĩika gĩtĩ kũu gĩa tha, kũu kĩrĩ igũrũ rĩa ithandũkũ rĩa Ũira, nĩguo ndagakue. ¹⁴ Ningĩ nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa iyo na kĩara gĩake, amĩminjaminje mwena wa mbere wa gĩtĩ kũu gĩa tha; ningĩ nĩakaminjaminja ĩmwe yayo na kĩara gĩake maita mũgwanja hau mbere ya gĩtĩ kũu gĩa tha.

¹⁵ “Ningĩ nĩagathĩnja thenge ĩrĩa ya iruta rĩa kūhoroherio mehia makoniĩ andũ acio, na atware thakame yayo thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuurio, eke nayo o ta ũrĩa eekire thakame ya ndegwa iyo: amĩminjaminje igũrũ rĩa

gĩtĩ kũu gĩa tha o na mbere yakĩo. ¹⁶ Ũguo nĩguo akaahoroheria Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno tondũ wa thaahu na ũremi wa andũ a Isiraeli, kũringana na mehia mao mothe. Na ũguo noguo ageeka nĩ ũndũ wa Hema-ya-Gũtũnganwo, ĩrĩa ĩrĩ gatagatĩ kao na thaahu wao. ¹⁷ Gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũgaakorwo thĩinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo kuuma ihinda rĩrĩa Harũni agaathiĩ kũhoroheria Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno nginya hĩndĩ ĩrĩa akoima ho, arĩkĩtie kwĩhoroheria we mwene, na akahoroheria nyũmba yake na akahoroheria kĩrĩndĩ gĩothe gĩa Isiraeli.

¹⁸ “Nĩngĩ nĩakoima athiĩ kĩgongona-inĩ kĩrĩa kĩrĩ hau mbere ya Jehova akĩhoroherie. Nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo, na thakame ĩmwe ya thenge, amĩhake hĩa ciothe cia kĩgongona kũu. ¹⁹ Nĩakaminjaminja thakame ĩmwe na kĩara gĩa ke igũrũ rĩakĩo maita mũgwanja, agĩtherie na akĩamũre nĩguo gĩthirwo nĩ thaahu wa andũ a Isiraeli.

²⁰ “Harũni aarĩkia kũhoroheria Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, na Hema-ya-Gũtũnganwo na kĩgongona kũu, nĩakarehe thenge ĩrĩa ĩrĩ muoyo. ²¹ Nĩakaigĩrĩra moko make meerĩ igũrũ rĩa mĩtwe wa thenge ĩyo ĩrĩ muoyo, na oimbũrĩre hau igũrũ rĩayo waganu wotha na ũremi wa andũ a Isiraeli, oimbũre mehia mao mothe, amacookererie igũrũ rĩa mĩtwe wayo. Nĩakarekereria thenge ĩyo ĩthĩire werũ-inĩ ĩmenyereirwo nĩ mũndũ ũrĩa ũthuurĩrwo wĩra ũcio. ²² Thenge ĩyo nĩgakuuithio mehia mao mothe, ĩmatware kũndũ kũrĩa gũtatũũragwo nĩ Andũ; nake mũndũ ũcio nĩakarekereria thenge ĩyo na kũu werũ-inĩ.

²³ “Harũni nĩagacooka atoonye Hema-ya-Gũtũnganwo arute nguo icio cia gatani irĩa eekĩrĩre mbere ya gũtoonya Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, nake acitige kuo. ²⁴ Nĩagethamba mwĩrĩ na maaĩ, arĩ handũ hatheru na acooke ehumbe nguo ciake cia ndũire. Acooke oime nja na

erutĩre iruta rĩa njino nĩ ũndũ wake mwene, na arute iruta rĩa njino nĩ ũndũ wa andũ, nĩguo ehoroherie we mwene na ahoroherie andũ arĩa angĩ. ²⁵ Ningĩ nĩagacinĩra maguta ma iruta rĩa kūhoroherio mehia igūrũ rĩa kīgongona.

²⁶ “Mũndũ ũcio ũrekagĩrĩria thenge ĩyo ya gũkuuithio mehia no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ; thuutha ũcio acooke atoonye kambĩ. ²⁷ Ndegwa ĩyo na thenge, iria cia iruta rĩa kūhoroherio mehia, iria thakame yacio yatwarĩtwo Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno ya kūhorohanĩria, no nginya ciumio nja ya kambĩ; njũa ciacio na nyama, na mahu ciothe icinwo ihĩe biũ. ²⁸ Mũndũ ũrĩa ũgacicina no nginya agaathambia nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ; thuutha ũcio no acooke atoonye kambĩ.

²⁹ “Ũndũ ũyũ ũgũtuĩka watho mwandĩke wa kūrũ-magĩrĩrwo hĩndĩ ciothe nĩ inyuĩ: Mũthenya wa ikũmi mweri-inĩ wa mũgwanja no nginya mwĩmage irio, na mūtikarutage wĩra o na ũrĩkũ, arĩ mũndũ ũciarĩrwo bũrũri wanyu, kana arĩ mũgeni ũrĩa ũtũũranagia na inyuĩ, ³⁰ tondũ mũthenya ũcio nĩmũkahoroherio, nĩguo mũtherio. Hĩndĩ ĩyo nĩmũgatherio kuuma kūrĩ mehia manyu mothe mūrĩ hau mbere ya Jehova. ³¹ ĩyo nĩ Thabatũ ya kũhurũka, na no nginya mwĩmage irio; ũyũ nĩ watho mwandĩke wa kūrũmagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe. ³² Mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũitĩrĩrie maguta na akaamũrwo gũcooka ithenya rĩa ithe ta mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene nĩwe ũkaahoroheria andũ. Nĩakehumbaga nguo iria nyamũre cia gatani ³³ na ahoroherie Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, na Hema-ya-Gũtũnganwo, na kīgongona, na athĩnjĩri-Ngai, na andũ othe a mũingĩ wa Isiraeli.

³⁴ “Ũndũ ũyũ ũgũtuĩka watho mwandĩke wa kūrũ-magĩrĩrwo hĩndĩ ciothe nĩ inyuĩ; horohio ĩrĩrutagwo riita

rĩmwe o mwaka nĩ ùndũ wa mehia mothe ma andũ a Isiraeli.”

Na gũgũikwo o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa gwĩkagwo.

17

Kũgirio Kũrĩa Thakame

¹ Ningĩ Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, ² “Arĩria Harũni, na ariũ ake na andũ othe a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Ũũ nĩguo Jehova aathanĩte: ³ Mũndũ o wothe Mũisiraeli ũrĩru-taga igongona rĩa ndegwa, kana rĩa gatũrũme, kana rĩa mbũri thĩinĩ wa kambĩ kana nja ya kambĩ, ⁴ handũ ha kũrĩrehe itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo, arĩrute rĩrĩ igongona rĩa kũrutĩrwo Jehova hau mbere ya Hema-ĩrĩa-Nyamũre ya Jehova-rĩ, mũndũ ũcio nĩagatuuo arĩ na mahĩtia ma gũita thakame; mũndũ ũcio nĩaitĩte thakame, na no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ⁵ Ũndũ ũyũ nĩwagũtũma andũ a Isiraeli matwaragĩre Jehova magongona marĩa rĩu mararutĩrwo werũ-inĩ. No nginya mamare-hagĩre mũthĩnjĩri-Ngai, ũguo nĩ kuuga kũrĩ Jehova, hau itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo, marutwo marĩ maruta ma ũiguano. ⁶ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaminjaminja thakame kĩgongona-inĩ kĩa Jehova hau itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo, na acine maguta marĩ mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ⁷ Matikanacooke o na rĩ kũruta magongona mao o na marĩkũ kũrĩ mihianano ya mbũri ĩrĩa mahũũraga ũmaraya nayo. Ũyũ nĩ watho mwandĩke wa kũrũmagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe kũrĩ o, na kũrĩ njiarwa iria igooka.’

⁸ “Meere atĩrĩ: ‘Mũisiraeli o wothe, kana mũgeni o na ũrĩkũ ũtũũranagia nao, ũkaaruta iruta rĩa njino, kana arute igongona, ⁹ na ndarĩtware hau itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo arĩrutĩre Jehova-rĩ, mũndũ ũcio no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.

¹⁰ “‘Mūisiraēli wothē kana mūgeni o wothē ūtūūranagia nao ūkaarīa thakame o yothē, nīngahūgūkīra mūndū ūcio ūrīte thakame, na nīngamūingata kuuma kūrī andū ao. ¹¹ Nīgūkorwo muoyo wa kīūmbe ūrī thīinī wa thakame, na nīyo ndīmūheete mwīhorohagīrie nayo kīgongona-inī; thakame nīyo īhorohagīria muoyo wa mūndū. ¹² Nī ūndū ūcio ngwīra andū a Isiraēli atīrī, “Gūtīrī mūndū o na ūmwe thīinī wanyu wagīrīrwo nī kūrīa thakame, o na mūgeni ūrīa ūtūūranagia na inyuī ndakanarīe thakame.”

¹³ “‘Mūisiraēli o wothē, kana mūgeni o wothē ūtūūranagia na inyuī, ūkaaguīma nyamū kana nyoni o yothē īngīrīo, no nginya agaita thakame yayo thī, acooke amīthike na tīiri, ¹⁴ tondū muoyo wa kīūmbe gīothe nī thakame yakīo. Nīkīo nīrīte andū a Isiraēli atīrī, “Mūtikanarīe thakame ya kīūmbe o gīothe, tondū muoyo wa kīūmbe nī thakame yakīo; mūndū o wothē ūngīmīrīa no nginya aingatwo.”

¹⁵ “‘Mūndū o wothē, arī wa gūciarīrwo būrūri wanyu kana arī mūgeni, angīkaarīa nyamū īkuīte kana ītambu-rangītwo nī nyamū cia gīthaka-rī, no nginya agaatham-bia nguo ciake na ethambe na maaī, na atiinde na thaahu nginya o hwaī-inī; thuutha ūcio nīagathirwo nī thaahu. ¹⁶ No angīkaaga gūthambia nguo ciake na aage gwīthamba-rī, nīagacookererwo nī ūūru ūcio wake.’”

18

Gūkomania kūrīa Kūgirie

¹ Nake Jehova akīira Musa atīrī, ² “Arīria andū a Isiraēli, ūmeere atīrī: ‘Nī nī nī Jehova Ngai wanyu. ³ Mūtikaneeke maūndū marīa andū a Misiri, kūrīa mwatūūruga, meek-aga, na mūtikaneeke maūndū marīa mekagwo būrūri wa Kaanani, kūrīa ndīramūtware. Mūtīkarūmīrīe mīthīire yao. ⁴ No nginya mwathīkagīre mawatho makwa na

mūmenyagĩrĩre gwithĩkĩra kĩrĩra kĩa watho wakwa wa kūrũmĩrĩwo. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu. ⁵ Tũurai mūrũmĩtie kĩrĩra kĩa watho wakwa wa kūrũmĩrĩwo, na mawatho makwa, nĩgũkorwo mũndũ ũria ũrĩmathĩkagĩra nĩarĩtũũrio muoyo nĩmo. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

⁶ “Gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũgaathengerera mũndũ wa nyũmba yake nĩguo makomanie; nĩ nĩ nĩ Jehova.

⁷ “Ndũkanakonithie thoguo nĩ ũndũ wa gũkoma na nyũkwa. Ũcio nĩ nyũkwa; ndũkanakome nake.

⁸ “Ndũkanakome na mūtumia wa thoguo; ũguo nĩ gũconorithia thoguo.

⁹ “Ndũkanakome na mwarĩ wa nyũkwa, kana mwarĩ wa thoguo ũria mũciarĩtwo nĩ ithe ũmwe kana mwarĩ wa nyũkwa ũria mūtari a ithe ũmwe.

¹⁰ “Ndũkanakome na mwarĩ wa mūrũguo kana mwarĩ wa mwarĩguo; ũguo nĩ gwĩconorithia.

¹¹ “Ndũkanakome na mwarĩ wa mũndũ-wa-nja wa thoguo, ũria ũciarĩtwo nĩ thoguo; ũcio no ta mwarĩ wa nyũkwa.

¹² “Ndũkanakome na mwarĩ wa nyina na thoguo; ũcio nĩ mũndũ wa nyũmba ya thoguo.

¹³ “Ndũkanakome na tataguo, ũcio nĩ mũndũ wa nyũmba ĩmwe na nyũkwa.

¹⁴ “Ndũkanakonithie mūrũ wa nyina na thoguo, na ũndũ wa gũthengerera mūtumia wake nĩguo mũkomanie; ũcio nĩ tataguo.

¹⁵ “Ndũkanakome na mūtumia wa mūrũguo. Ũcio nĩ mūtumia wa mūrũguo; ndũkanakome nake.

¹⁶ “Ndũkanakome na mūtumia wa mūrũ wa nyũkwa; ũguo nĩgũconorithia mūrũ wa nyũkwa.

¹⁷ “Ndũkanakome na mũndũ-wa-nja ũcooke ũkome na mwarĩ. Ndũkanakome na mwarĩ wa mūrĩũ, kana mwarĩ wa mwarĩ; acio nĩ andũ a nyũmba yake. Ũcio nĩ waganu.

¹⁸ “Ndūkanahikie mwarĩ wa nyina na mūtumia waku atuĩke mūiru wa mūtumia waku, ūkomage nake mūtumia waku arĩ muoyo.

¹⁹ “Ndūkanathengerere mündū-wa-nja mūkomanie rĩrĩa arĩ na thaahu wa hĩndĩ yake ya mweri.

²⁰ “Ndūkanakome na mūtumia wa mündū ūngĩ, ndūgethaahie nake.

²¹ “Mūtikananeane ciana cianyu irutĩrwo Moleku igongona, mūtikanathaahie rĩtwa rĩa Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

²² “Ndūkanakome na mündū mūrūme ta ūrĩa mündū akomaga na mündū-wa-nja; ūndū ūcio ūrĩ magigi.

²³ “Ndūkanakome na nyamū nawe wĩthaahie nayo. Mündū-wa-nja ndakanetware harĩ nyamū akome nayo; gwĩka ūguo nĩ waganu mūkĩru njano.

²⁴ “Mūtikanethaahie na ūndū o na ūmwe wa macio, tondū ūguo nĩguo ndūrĩrĩ irĩa ngūingata imweherere ci-ethaahirie. ²⁵ O naguo būrūri nĩwathaahirio; nĩ ūndū ūcio ngĩūherithĩria mehia maguo, naguo būrūri ūcio ūgĩtahĩka arĩa maatūūruga kuo. ²⁶ No inyuĩ, no nginya mūrūmie kĩrĩra kĩa watho wa kūrūmĩrĩrwo, na mawatho makwa. Andū arĩa maciarĩrwo būrūri wanyu, kana agenĩ arĩa matūūranagia na inyuĩ, matikaneke ūndū o na ūrĩkū wa macio marĩ magigi, ²⁷ nĩgūkorwo maūndū macio mothe nĩmo meekagwo nĩ andū arĩa maatūūruga būrūri ūcio mbere yanyu, naguo būrūri ūcio ūkĩnyitwo nĩ thaahu. ²⁸ O na inyuĩ mūngĩgwatia būrūri ūcio thaahu, nĩūkamū-tahĩka o ta ūrĩa watahĩkire arĩa maatūūruga kuo mbere yanyu.

²⁹ “Mündū o wothe ūngĩka ūndū o na ūmwe wa maūndū macio marĩ magigi, andū ta acio no nginya maingatwo kuuma kūrĩ andū ao. ³⁰ Rūmiai maūndū marĩa ndĩmwathĩte na mūtikanarūmĩrĩre mĩtugo ĩyo ĩrĩ magigi,

ĩrĩa yekagwo mũtaanoka, na mũtikanethaahie nayo. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’”

19

Mawatho ma Mĩthemba Mĩthemba

¹ Ningĩ Jehova akiĩra Musa atĩrĩ, ² “Arĩria kũngano gĩothe kĩa Isiraeli, ũmeere atĩrĩ, ‘Tuĩkai atheru tondũ nĩ, Jehova Ngai wanyu, ndĩ mũtheru.

³ “‘O mũndũ wanyu no nginya atĩie nyina na ithe, na no nginya mũrũmagie Thabatũ ciakwa. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

⁴ “‘Mũtikanandirike, mũhooyage mĩhianano kana mwĩthondekere ngai cia kĩgera gĩtweketio. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

⁵ “‘Rĩrĩa mũkũrutĩra Jehova igongona rĩa ũiguano, rĩrutagei na njĩra ĩrĩa ĩngĩtũma igongona rĩu rĩanyu rĩtĩkĩrĩke.

⁶ Igongona rĩu mũrĩrĩage o mũthenya ũcio rĩarutwo, kana mũthenya ũyũ ũngĩ; kĩndũ o gĩothe kĩa rĩo kĩngĩtigara gĩkinyie mũthenya wa gatatũ, no nginya gĩcinwo kĩhĩe biũ. ⁷ Kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩarĩo kĩngĩkaarĩo mũthenya wa gatatũ, igongona rĩu ti rĩtheru na rĩtigitĩkĩrwo. ⁸ Mũndũ o wotho ũngĩrĩrĩa mũthenya wa gatatũ, nĩagacookerewo nĩ ũũru ũcio ekĩte, tondũ nĩathaahĩtie kĩndũ kĩarutĩrwo Jehova kĩrĩ gĩtheru; mũndũ ũcio no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.

⁹ “‘Rĩrĩa mũkũgetha irio bũrũri-inĩ wanyu, mũtikanagethe nginya ndeere-inĩ cia mĩgũnda yanyu, o na mũtikanongananie rũitiki rwa magetha manyu.

¹⁰ Mũtigacookage rĩngĩ kũhaara mĩgũnda-inĩ yanyu ya mĩthabibũ, o na mũtikahaarage thabibũ iria igũite thĩ. Citigagĩriei andũ arĩa athĩini na arĩa ageni. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

¹¹ “‘Mũtikanaiye.

“Mūtikanahēenanie.

“Mūndū ndakanaheenie ūrīa ūngī.

¹² “Mūtikanehīte na maheeni mūkīgwetaga rīitwa rīakwa, na nī ūndū ūcio mūthaahie rīitwa rīa Ngai wanyu. Nīi nī nīi Jehova.

¹³ “Mūtikaheenie mūndū ūrīa ūngī, muoe indo ciake kana mūmūtunye indo ciake.

“Mūtikanakarīe mūcaara wa mūruti wa wīra ūkinyie rūciū.

¹⁴ “Mūtikanarume mūndū ūtaiguaga, kana mūigīre mūtumumu kīndū gīa kūmūhīnga, no mwītīgagīrei Ngai wanyu. Nīi nī nīi Jehova.

¹⁵ “Mūtikanooogomie kīhōoto; ndūkanacaīre mūndū tondū nī mūthīnī kana mūndū mūnene ūrī igweta, no tuagīrai mūndū ūrīa ūngī ciira na kīhōoto.

¹⁶ “Mūtikanorūūre mūgīcambanagia gatagatī-inī ka andū anyu.

“Mūtikaneeke ūndū ūngīrehere mūndū ūrīa ūngī ūgwati. Nīi nī nīi Jehova.

¹⁷ “Ndūkanathūūre mūrū wa thoguo ngoro-inī yaku. Kaanagia mūndū ūrīa ūngī maūndū ūtekūhithīrīra nīgeetha ndūkanagwatanīre nake mahītīa-inī make.

¹⁸ “Ndūkanerīhīrie kana ūtume mūndū wanyu ūthū, no endaga mūndū ūrīa ūngī o ta ūrīa wīyendete wee mwene. Nīi nī nīi Jehova.

¹⁹ “Rūmagiai uuge wakwa.

“Ndūkanaciarithanie nyamū itarī cia kīruka kīmwe.

“Ndūkanahaande mūgūnda waku mbeū mīthemba īrī.

“Ndūkanehumbe nguo ītumītwo na ndigi mīthemba īrī ītahaanaine.

²⁰ “Mūndū mūrūme angīkoma na mūndū-wa-nja ngombo, nake aakorwo nīmūūrie nī mūndū ūngī, no ndakūūrītwo kana akarekererio, no nginya maherithio

ta ūrĩa kwagĩrĩire. No matikooragwo, tondũ mündũ-wa-nja ūcio ndatigĩte gũtuĩka ngombo. ²¹ Nake mündũ mūrũme ūcio-rĩ, no nginya arute ndūrũme, amĩtware itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gūtũnganwo ĩtuĩke iruta rĩa kūrutĩrwo Jehova rĩa kũhoroherio mahĩtia. ²² Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakahoroheria mündũ ūcio na ndūrũme ĩyo ya iruta rĩa mahĩtia, ĩrutĩrwo hau mbere ya Jehova nĩ ūndũ wa rĩhĩa rĩu ehĩtie, nake nĩakarekerwo rĩhĩa rĩake.

²³ “Rĩrĩa mũgaatoonya bũrũri ūcio wa Kaanani, na mũhaande mĩtĩ ya mĩthemba yothē ĩciaraga maciaro-rĩ, nĩ mũgaatua atĩ maciaro macio marĩ na thaahu. Ihinda rĩa mĩaka ĩtatũ nĩmũkamatua atĩ marĩ na thaahu, na matikanarĩio. ²⁴ Mwaka wa kana, maciaro mothe mayo nĩmagatuĩka matheru, matuĩke maruta ma kũgoocithia Jehova. ²⁵ No mwaka wa gatano, no mūrĩe maciaro mayo. Ūguo nĩguo magetha manyu makoongerereka. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

²⁶ “Mũtikanarĩe nyama ĩrĩ na thakame thĩinĩ wayo.

“Mũtigatekage maũndũ ma kũragũra kana ma kũrogana.

²⁷ “Mũtikanenje njuĩrĩ cianyu thikĩrĩrio-inĩ kana mũrengē mĩthia ya nderu cianyu.

²⁸ “Mũtikanetemange mĩĩrĩ yanyu nĩ ūndũ wa andũ arĩa akuũ, kana mwĩkĩre marũũri mĩĩrĩ-inĩ yanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

²⁹ “Ndũkanaagithie mwarĩguo gĩtĩio na ūndũ wa kũmũrekereria atuĩke mũmaraya, kana ūndũ ūcio ūtũme bũrũri ūgarũrũkĩre ūmaraya, na ūiyũrwo nĩ waganu.

³⁰ “Menyagĩrĩrai Thabatũ ciakwa, na mũtĩage handũ hakwa harĩa haamũre. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³¹ “Mũtikanatuĩrie maũndũ kũrĩ andũ arĩa marĩ maroho ma kũragũra kana arogi, nĩgũkorwo nĩmakamũg-watia thaahu. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

³² “Rūgamagīrai andū arīa akūrū, mūmatīīage; heagai andū arīa akūrū gītīo, na mwītīgagīre Ngai wanyu. Nii nī nīi Jehova.

³³ “Hīndī īrīa mūgeni aatūūrania na inyuī būrūri-inī wanyu, mūtikanamwīke ūūru. ³⁴ Mūgeni ūrīa ūtūūrana-gia na inyuī no nginya atuagwo taarī mūdū ūciarīrwo būrūri wanyu. Mwendei ta ūrīa mwīendete inyuī ene, nīgūkorwo o na inyuī mwarī ageni būrūri wa Misiri. Nii nī nīi Jehova Ngai wanyu.

³⁵ “Mūtīkahūthagīre ithimi itarī cia kīhoto rīrīa mūgūthima ūraihi, kana ūritū, kana ūingī. ³⁶ Hūthagīrai ithimi cia kīhoto, na mahiga ma gūthima ma kīhoto, na eba ya kīhoto, na hini ya kīhoto. Nii nī nīi Jehova Ngai wanyu ūrīa wamūrutire būrūri wa Misiri.

³⁷ “Rūmagiai irīra ciakwa cia watho ciothe na mawatho makwa mothe, na mūmarūmagīrīre. Nii nī nīi Jehova.’”

20

Kūherithio nī Ūndū wa Mehia

¹ Ningī Jehova akīira Musa atīrī, ² “Īra andū a Isiraeli atīrī: ‘Mūisraeli o wothē kana mūgeni o wothē ūrīa ūtūūrāga būrūri wa Isiraeli ūkaaheana ūmwe wa ciana ciake kūrī ngai īrīa ītagwo Moleku, no nginya akooragwo. Mūingī wothē nī ūkaamūhūūra na mahiga nyuguto. ³ Nīngahūgūkīra mūdū ūcio, na nīngamūingata kuuma kūrī andū ao; tondū wa kūheana ciana ciake kūrī Moleku, nīathaahītīe handū hakwa harīa haamūre na agathaahia rīitwa rīakwa itheru. ⁴ Mūingī ūcio wa andū ūngīkaaga kūherithia mūdū ūcio ūheanīte ūmwe wa ciana ciake kūrī Moleku, mage kūmūūrāga-rī, ⁵ nīngahūgūkīra mūdū ūcio, hamwe na andū a nyūmba yake, na ndīmaingate kuuma kūrī andū ao, we mwene

na arĩa othe mamũrũmagĩrĩra na kũhũũra ũmaraya na Moleku.

⁶ “Nĩngahũgũkĩra mũndũ ũrĩa ũtuĩragia maũndũ kuuma kũrĩ andũ arĩa marĩ na maroho ma kũragũra na kuuma kũrĩ arogĩ, nĩguo ahũũre ũmaraya na ũndũ wa kũmarũmĩrĩra, na nĩngamũingata kuuma kũrĩ andũ ao.

⁷ “Mwĩyamũrei mũtuĩke atheru tondũ nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu. ⁸ Rũmagiai irĩra ciakwa cia watho na mũcirũmagĩrĩre. Nĩ nĩ nĩ Jehova, ũrĩa ũmũtheragia.

⁹ “Mũndũ o wothe ũngĩruma ithe kana arume nyina, no nginya ooragwo. Nĩarumĩte ithe kana akaruma nyina, na thakame yake nĩkamũcookerera.

¹⁰ “Mũndũ mũrũme angĩtharia na mũtumia wa mũndũ ũngĩ, atharie na mũtumia wa mũndũ wa itũũra rĩake, itharia icio cieri, mũndũ mũrũme ũcio na mũtumia, no nginya mooragwo.

¹¹ “Mũndũ mũrũme angĩkoma na mũtumia wa ithe, nĩaconorithĩtie ithe. Mũndũ mũrũme ũcio na mũtumia ũcio eerĩ no nginya mooragwo; thakame yao nĩkamacookerera.

¹² “Mũndũ mũrũme angĩkoma na mũtumia wa mũriũ, eerĩ no nginya mooragwo. Ũndũ ũcio mekĩte nĩ waganu ũkĩrĩte njano; thakame yao nĩkamacookerera.

¹³ “Mũndũ mũrũme angĩkoma na mũndũ mũrũme ũngĩ ta ũrĩa mũndũ akomaga na mũndũ-wa-nja-rĩ, andũ acio eerĩ nĩmekĩte ũndũ ũrĩ magigi. No nginya mooragwo; thakame yao nĩkamacookerera.

¹⁴ “Mũndũ mũrũme angĩthikia mũndũ-wa-nja na ahikie nyina, ũcio nĩ waganu. Mũndũ mũrũme ũcio na andũ-a-nja acio eerĩ no nginya macinwo na mwaki, nĩgeetha gũtikanakorwo na waganu thĩinĩ wanyu.

¹⁵ “Mũndũ mũrũme angĩkoma na nyamũ-rĩ, no nginya mũndũ ũcio ooragwo, na no nginya mũũrage nyamũ iyo.

16 “‘Mündū-wa-nja angĩtwarĩra harĩ nyamũ nĩguo akome nayo-rĩ, nĩmũkooraga mündū-wa-nja ūcio hamwe na nyamũ ĩyo. No nginya mündū-wa-nja ūcio ooragwo na nyamũ ĩyo yũragwo; thakame yake nĩkamũcookerera, na thakame ya nyamũ ĩyo ĩmĩcookerere.

17 “‘Mündū mūrũme angĩhikia mwarĩ wa ithe, arĩ mwarĩ wa ithe kana wa nyina, na makomanie, icio nĩ njono. No nginya maingatwo mehere kuuma kũrĩ andũ ao. Nĩaconorithĩtie mwarĩ wa ithe. Na nĩagacookererwo nĩ ũũru ūcio ekĩte.

18 “‘Mündū mūrũme angĩkoma na mündū-wa-nja hĩndĩ yake ya mweri, nĩaguũria riurĩro rĩake, o nake mündū-wa-nja ūcio agakĩguũria riurĩro rĩa thakame yake. Andũ acio eerĩ nĩmakaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.

19 “‘Ndũkanakome na tataguo kana mwarĩ wa nyina na thoguo, nĩ ũndũ gwĩka ũguo nĩ gũconorithia mündũ ũrĩa mūrĩ rũrĩra; inyuĩ eerĩ nĩmũgacookererwo nĩ ũũru ūcio mwĩkĩte.

20 “‘Mündū angĩkoma na tatawe-rĩ, nĩaconorithĩtie mamawe. Nĩmagacookererwo nĩ ũũru ūcio mekĩte; ma-gaakua matarĩ magĩa mwana.

21 “‘Mündū angĩhikia mĩtumia wa mūrũ wa nyina ūcio nĩ thaahu, nĩaconorithĩtie mūrũ wa nyina. Megũtũura matarĩ magĩa mwana.

22 “‘Rũmagiai irĩa ciakwa ciothe cia watho, na mawatho makwa mũmarũmagĩrĩre, nĩguo mĩtũũre bũrũri ũrĩa ndĩramũtwara, na nĩgeetha ndũkanamũtahĩke.

23 Mũtikanatũũre kũringana na mĩtugo ya ndũrĩrĩ iria ngũingata imweherere. Ndacimenire nĩ tondũ nĩciekire maũndũ macio mothe.
24 No nĩ ngĩmwĩra atĩrĩ, “Nĩmũkegwatĩra bũrũri wao; nĩngamũhe guo ũtuĩke igai rĩanyu, bũrũri ũrĩ bũthi

wa iria na ũũkĩ.” Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu, ũrĩa wamwamũire kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ.

²⁵ “Nĩ ũndũ ũcio no nginya mũkũũranage nyamũ iria itarĩ thaahu na iria irĩ thaahu, na nyoni iria itarĩ thaahu na iria irĩ thaahu. Mũtikanethaahie na nyamũ kana nyoni o na irĩkũ, kana kĩndũ o gĩothe gĩthiagĩra thĩ, iria ciothe ndaamũranirie tondũ irĩ thaahu harĩ inyuĩ. ²⁶ No nginya mũtuĩke atheru harĩ nĩ, tondũ nĩ, Jehova, ndĩ mũtheru, na nĩndĩmwamũranĩtie na ndũrĩrĩ iria ingĩ mũtuĩke akwa kĩũmbe.

²⁷ “Mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja ũrĩ maroho marĩa maragũraga kana mũrogi thĩnĩ wanyu, no nginya makoogwo. Mũmahũũre na mahiga nyuguto. Thakame yao nĩkamacookerera.’”

21

Mawatho ma Kũrũmĩrwo nĩ Athĩnjĩri-Ngai

¹ Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ, “Arĩria athĩnjĩri-Ngai, nĩo ariũ a Harũni, ũmeere atĩrĩ: ‘Mũthĩnjĩri-Ngai ndakanethaahie nĩ ũndũ wa mũndũ wao ũkuĩte, ² tiga no akorirwo arĩ mũndũ wa nyũmba yake, ta nyina kana ithe, kana mũriũ kana mwarĩ, kana mũrũ wa nyina, ³ kana mwarĩ wa nyina ũtarĩ mũhiku ũrĩa ateithagia nĩ ũndũ ndarĩ na mũthuari, nĩ ũndũ wake-rĩ, no ethaahie. ⁴ Ndakanethaahie nĩ ũndũ wa athoni ake, na nĩ ũndũ ũcio anyiitwo nĩ thaahu.

⁵ “‘Athĩnjĩri-Ngai matikanenjwo mĩtwe, kana maren-gerere mĩthia ya nderu ciao kana metemange mĩrĩ yao nĩ ũndũ wa gũkuĩrwo. ⁶ No nginya makorwo marĩ atheru harĩ Ngai wao, na matikanathaahie rĩitwa rĩa Ngai wao. Tondũ nĩo matwaragĩra Jehova indo iria arutĩirwo irĩ iruta rĩa njino, nĩcio irio cia Ngai wao, no nginya makorwo marĩ atheru.

⁷ “Athĩnjĩri-Ngai matikanahikie andũ-a-nja arĩa methaahĩtie na ũmaraya, kana arĩa matiganĩte na athuuri ao, tondũ athĩnjĩri-Ngai nĩ atheru harĩ Ngai wao. ⁸ Matuagei atheru, tondũ nĩo marutagĩra Ngai wanyu irio iria arutĩrwo igongona. Matuagei atheru, tondũ nĩ Jehova ndĩ mũtheru, o nĩ ũrĩa ũmũtheragia.

⁹ “Mwarĩ wa mũthĩnjĩri-Ngai angĩthaahia na gũtuika mũmaraya, nĩaconorithĩtie ithe; no nginya acinwo na mwaki.

¹⁰ “Mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, ũrĩa ũrĩ gatagatĩ ka ariũ-a-ithe, na ũitĩrĩrio maguta mũtwe na akaamũrwo nĩguo ehumbage nguo cia ũthĩnjĩri-Ngai, ndakanarekererie njuĩrĩ yake ĩkare ĩtarĩ njanũre kana atembũrange nguo ciake. ¹¹ Ndakanatoonye handũ harĩ kĩimba. Ndakanethaahie o na aakorwo nĩ ũndũ wa ithe kana nyina, ¹² o na ndakanoime handũ-harĩa-haamũre ha Ngai wake, kana ahathaahie, tondũ nĩamũrĩtwo, agaitĩrĩrio maguta ma Ngai wake. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

¹³ “Mũndũ-wa-nja ũrĩa akaahikia no nginya agaakorwo arĩ mũirĩtu gathirange. ¹⁴ Ndakanahikie mũtumia wa ndigwa, kana mũtumia matiganĩte na mũthuriwe, kana mũndũ-wa-nja wĩthaahĩtie na ũmaraya, no akaahikia mũirĩtu gathirange wa andũ ao, ¹⁵ nĩgeetha ndakanathaahie rũciaro rwake gatagatĩ ka andũ ao. Nĩ nĩ nĩ Jehova, ũrĩa ũmũtheragia.”

¹⁶ Ningĩ Jehova akiĩra Musa atĩrĩ, ¹⁷ “Ĩra Harũni atĩrĩ: ‘Harĩ njiarwa iria igooka, gũtirĩ mũndũ wa njiaro ciaku ũrĩ na kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria nĩguo arutĩre Ngai wake irio cia igongona. ¹⁸ Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũrĩ na kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria: mũndũ mũtumumu kana gĩthua, kana mũndũ mũthũku ũthiũ, kana ũrĩ na wonje, ¹⁹ mũndũ mwonju kũgũrũ kana guoko, ²⁰ mũndũ ũrĩ iguku kana mũhomu, mũndũ ũrĩ na kaũũgũ ka riitho, kana mũndũ

ũrĩ na ironda iratogota kana iroira, kana mũthũku nyee. ²¹ Gũtirĩ mũndũ wa njiaro cia Harũni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩ kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria nĩguo atware maruta marĩa marutĩirwo Jehova ma njino. Ūcio ũrĩ na kaũũgũ ndakanakuhĩrĩrie atĩ nĩguo arute irio icio cia Ngai wake cia igongona. ²² We no arĩe irio iria theru mũno cia Ngai wake, o na irio iria theru; ²³ no rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũũgũ ūcio wake, ndakanakuhĩrĩrie gĩtambaya gĩa gũcuu-rio kana athengerere kigongona, nĩgeetha ndagathaahie handũ hau hakwa harĩa haamũre. Nĩ nĩ nĩ Jehova, ũrĩa ũmatheragia.’”

²⁴ Nĩ ũndũ ūcio Musa akĩira Harũni na ariũ ake ũguo, o na akĩira andũ a Isiraeli othe.

22

Maruta marĩa Ngai Angĩtĩkĩra

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Ĩra Harũni na ariũ ake matĩage maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli maanyamũrĩre, nĩgeetha matikanathaahie rĩitwa rĩakwa itheru. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³ “Meere atĩrĩ, ‘Njiairwa iria igooka thuutha, mũndũ o na ũrĩkũ wa njiaro cianyu angĩgakorwo ethaahĩtie, nake akuhĩrĩrie maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli maamũrĩre Jehova, mũndũ ūcio no nginya aingatwo, ehere mbere yakwa. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

⁴ “‘Mũndũ wa njiaro cia Harũni angĩkorwo arĩ na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio, kana mwĩrĩ wake ũkoira, ndakaarĩa indo iria theru irutĩtwo cia maruta, nginya agaathirwo nĩ thaahu. Ningĩ nĩakanyiitwo nĩ thaahu angĩkaahutia kĩndũ gĩthaahie nĩ kĩimba, kana ahutie mũndũ o wothe ũrĩa uumĩtwo nĩ hinya wa arũme, ⁵ o na kana angĩhutia kĩndũ o gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ kĩrĩa kĩngĩmũgwatia thaahu, kana ahutie mũndũ o na

ũrĩkũ ũngĩtũma anyiitwo nĩ thaahu, o na thaahu ũcio ũngĩkorwo nĩ ũrĩkũ. ⁶ Mũndũ ũrĩa ũngĩhutia kĩndũ o na kĩrĩkũ ta kũ nĩakanyiiitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Ndakanarĩe kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩa maruta marĩa maamũre, no akorirwo ethambĩte mwĩrĩ na maaĩ. ⁷ Riũa riathũa nĩagathirwo nĩ thaahu, na thuutha ũcio no arĩe maruta marĩa maamũre, tondũ nĩcio irio ciake. ⁸ Ndakanarĩe nyama cia nyamũ ĩkuĩte, kana nyama cia nyamũ ĩtambuuriitwo nĩ nyamũ cia gĩthaka, nĩguo ndakae gũthaahio nĩcio. Nĩ nĩ nĩi Jehova.

⁹ “Athĩnjĩri-Ngai nĩmarũmagie mawatho makwa nĩgeetha matikahĩtagie, nao makue nĩ ũndũ wa kwaga gũtĩia mawatho macio. Nĩ nĩ nĩi Jehova ũrĩa ũmatheragia.

¹⁰ “Gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũtarĩ wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai wagĩrĩirwo nĩ kũrĩa maruta marĩa matheru, o na mũgeni wa mũthĩnjĩri-Ngai, kana mũruti wa wĩra gwake o nao matigacirĩe. ¹¹ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩgũra ngombo na mbeeca, kana ngombo ĩciarĩrwo gwake mũciĩ, ngombo ĩyo no ĩrĩe irio ciake. ¹² Mwarĩ wa mũthĩnjĩri-Ngai angĩhikio nĩ mũndũ ũtarĩ mũthĩnjĩri-Ngai, ndakanarĩe kĩndũ o na kĩmwe kĩa maruta macio matheru. ¹³ No mwarĩ wa mũthĩnjĩri-Ngai angĩtuĩka mũtumia wa ndigwa, kana matigane na mũthuurĩwe na ndarĩ ciana, nake acooke agaikare gwa ithe o ta rĩrĩa aarĩ mwĩthĩ, no arĩe irio icio nyamũre cia ithe. No mũndũ ũtetĩkĩrĩtio, ndakanarĩe kĩndũ o na kĩmwe gĩacio.

¹⁴ “Mũndũ o wotha angĩrĩa maruta matheru atekũmenya, no nginya acookerie mũthĩnjĩri-Ngai kĩndũ kũ kĩaamũre arĩite na ongerere gĩcunjĩ gĩa gatano gĩa thogora wakĩo. ¹⁵ Athĩnjĩri-Ngai matikanathaahie maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli marutagĩra Jehova, ¹⁶ na ũndũ wa kũmetĩkĩria marĩe maruta macio matheru, na

ũguo ũtũme mũcookererwo nĩ mahĩtia marĩa mũngĩrĩhio. Nĩĩ nĩ nĩĩ Jehova ũrĩa ũmatheragia.’”

Magongona marĩa Matangũtikĩrĩka

¹⁷ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ¹⁸ “Arĩria Harũni na ariũ ake, na warĩrie andũ a Isiraeli othe, ũmeere atĩrĩ: ‘Mũndũ o na ũrĩkũ thĩinĩ wanyu, arĩ Mũisiraeli kana arĩ mũgeni ũtũũraga Isiraeli, angĩkaarutĩra Jehova kĩheo kĩa iruta rĩa njino nĩ ũndũ wa kũhingia mwĩhĩtwa, kana kĩrĩ kĩa iruta rĩa kwĩyendera, ¹⁹ no nginya akaaruta njamba ĩtarĩ na kaũũgũ kuuma kũrĩ ng’ombe, kana ng’ondũ, kana mbũri, nĩgeetha kĩheo kũu gĩtikĩrĩke handũ-inĩ hanyu. ²⁰ Mũtikanarehe kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩrĩ na kaũũgũ, tondũ gĩtigateetikĩrĩka handũ-inĩ hanyu. ²¹ Rĩrĩa mũndũ arĩru-tagataga kĩndũ kiumĩte rũrũ-inĩ rwake rwa ng’ombe kana rwa mbũri, kĩrĩ kĩa iruta rĩa ũiguano rĩa kũrutĩrwo Jehova, nĩguo ahingie mwĩhĩtwa wa mwanya, kana kĩa iruta rĩa kwĩyendera, no nginya gĩkoragwo gĩtarĩ na kaũũgũ kana kameni nĩguo gĩtikĩrĩke. ²² Mũtikanarutĩre Jehova nyamũ ndumumu kana ndihie, kana ĩrathua, kana kĩndũ o gĩothe kĩrĩ na mbatata, kana kĩrĩ na ironda iratogota kana ĩroira. Mũtikanaigĩrĩre o na ĩmwe ya icio kĩgongona-inĩ ĩtuĩke ya iruta rĩa gũcinwo na mwaki harĩ Jehova. ²³ No rĩrĩ, no mũrute ndegwa, kana ng’ondũ nyonju kana homu, ĩrĩ ya igongona rĩa kwĩyendera, no ĩyo ndĩngĩtikĩrwo ĩtuĩke ya kũhingia mwĩhĩtwa. ²⁴ Mũtikanarutĩre Jehova nyamũ ĩrĩa ĩtĩhĩtio nyee, kana ĩkamendereka, kana ndarũre, kana hakũre. Mũtikanarute magongona ta macio bũrũri-inĩ wanyu, ²⁵ na mũtikanamũkĩre nyamũ ta icio kuuma kũrĩ mũndũ mũgeni atĩ nĩguo mũcirute ĩtuĩke irio cia Ngai wanyu. Nyamũ ta icio ĩtingĩtikĩrĩka handũ-inĩ hanyu, nĩ ũndũ nĩ nyonju, na ĩrĩ na ũũgũ.’”

²⁶ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ²⁷ “Rĩrĩa gacaũ, kana gatũrũme, kana koori gaaciarwo, karĩkaraga na nyina mĩthenya mũgwanja. Kuuma mũthenya wa kanana na thuutha ũcio, nĩgagetĩkĩrĩka gatuĩke iruta rĩa gũcinwo na mwaki harĩ Jehova. ²⁸ Mũtikanathĩnje ng’ombe kana ng’ondũ hamwe na mwana wayo mũthenya ũmwe.

²⁹ “Rĩrĩa mũkũruta igongona rĩa gũcookeria Jehova ngaatho, rĩrutagei na njĩra ya gũtũma rĩtikĩrike nĩ ũndũ wanyu. ³⁰ No nginya rĩrĩo mũthenya o ro ũcio rĩarutwo; mũtikanatigie kĩndũ kĩarĩo gĩkinyie rũciinĩ. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³¹ “Rũmagiai maathani makwa na mũmarũmagĩrĩre. Nĩ nĩ nĩ Jehova. ³² Mũtikanathaahie rĩtwa rĩakwa itheru. No nginya andũ a Isiraeli mamenyage atĩ ndĩ mũtheru. Nĩ nĩ nĩ Jehova ũrĩa ũmũtheragia, ³³ na ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri nduĩke Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.”

23

Ciathĩ iria Njathane

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Ici nĩcio ciathĩ ciakwa iria ciathanĩtwo, o iria ciathanĩtwo cia Jehova, iria mũkaahunjanĩria ũhoru wacio atĩ nĩ ciũgano theru.

Thabatũ

³ “Kũrĩ na mĩthenya ĩtandatũ rĩrĩa mũngĩruta wĩra, no mũthenya wa mũgwanja nĩ Thabatũ ya kũhurũka, mũthenya wa kũngano gĩtheru. Mũtikanarute wĩra o na ũrĩkũ; kũrĩa guothe mũgaatũũra, ĩyo nĩ Thabatũ ya Jehova.

Bathaka na Mĩgate ĩtarĩ Mũkĩre Ndawa ya Kũimbia

⁴ “‘Ici nĩcio ciathĩ iria ciathanĩtwo cia Jehova, nĩcio ciũgano iria theru, iria mũrĩhunjanagĩria mahinda ma

cio makinya. ⁵ Bathaka ya Jehova ĩrĩambagĩrĩria hwaĩ-inĩ kwaira, mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweri wa mbere. ⁶ Mũthenya wa ikũmi na ĩtano, wa mweri ũcio nĩguo gĩathĩ kĩa Jehova kĩa Mĩgate ĩtarĩ Mĩkĩre Ndawa ya Kũmbia kĩrĩambagĩrĩria, na kwa ihinda rĩa mũthenya mũgwanja no nginya mũrĩage mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũmbia. ⁷ Mũthenya wa mbere mũgĩe na kĩũngano gĩtheru, na mūtikarute wĩra ũrĩa mūrutaga. ⁸ Mĩthenya mũgwanja rutagĩrai Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. Na mũthenya wa mũgwanja, mũgĩage na kĩũngano gĩtheru, na mūtikanarute wĩra ũrĩa mūrutaga.’”

Magetha ma Mbere

⁹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ¹⁰ “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Rĩria mũgaatoonya bũrũri ũcio ngũmũhe na mũgethe magetha maguo, nĩmũkarehere mũthĩnjĩri-Ngai kĩahe kĩa mbere kĩa ngano ĩrĩa mũkaagetha. ¹¹ Nake athũngũthie kĩahe kĩa mbere ya Jehova nĩguo gũtikĩrĩke handũ-inĩ hanyu; mũthĩnjĩri-Ngai agagĩthũngũthia mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩre Thabatũ. ¹² Mũthenya ũcio mũgaathũngũthia kĩahe kĩa, no nginya mũkaarutĩra Jehova iruta rĩa njino rĩa gatũrũme ka ũkũrũ wa mwaka ũmwe gatarĩ na kaũũgũ, ¹³ hamwe na iruta rĩarĩo rĩa mũtu wa gĩthimi gĩa icunjĩ igĩrĩ cia ikũmi cia eba ĩmwe* ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũtukanĩtio na maguta, nĩrĩo iruta rĩrutĩrwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mūtatarĩko mwega, na iruta rĩa kũnyuuo, rĩrĩ gacunjĩ kamwe ka inya ka hini ĩmwe† ya ndibei. ¹⁴ Mūtikanarĩe mũgate o na ũrĩkũ, kana ngano ya kũhĩhio, kana ya mũgethano, o nginya mũthenya ũrĩa mũkaarehera Ngai wanyu iruta rĩrĩ. Ũndũ ũyũ ũtuĩke watho

* 23:13 nĩ ta kilo inya na nuthu (4:5) † 23:13 nĩ ta lita 1

mwandike wa gütũura nginya kũrĩ njiarwa iria igooka, kũrĩa guothe mũgaatũura.

Gĩathĩ kĩa Magetha

¹⁵ “‘Kuuma mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩire Thabatũ, mũthenya ũrĩa mwatwarire kĩahe kĩa iruta rĩa gũthũngũthio, mũgatara ciumia ingĩ mũgwanja. ¹⁶ Mũtare matukũ mĩrongo ĩtano kuuma mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩire Thabatũ ya kũhingithia mũgwanja, mũcooke mũrutĩre Jehova iruta rĩa mũtu wa ngano ya mũgethano. ¹⁷ Kuuma kũrĩa guothe mũtũũraga, mũrehe mĩgate ĩĩrĩ ĩthondeketwo na tũcunjĩ twĩrĩ twa ikũmi twa eba ĩmwe ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno, ĩrugĩtwo na ndawa ya kũmbia, ĩtuĩke ya iruta rĩa gũthũngũthio rĩa maciaro ma mbere marutĩrwo Jehova. ¹⁸ Rutanĩriai mĩgate ĩyo na tũtũrũme mũgwanja, o kamwe karĩ na ũkũrũ wa mwaka ũmwe, na tũtarĩ na kaũũgũ, na gategwa kamwe, na ndũrũme igĩrĩ. Nacio igaatuĩka iruta rĩa njino rĩrutĩrwo Jehova, hamwe na maruta macio ma mũtu na ma kũnyuuo, rĩĩrĩ nĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ¹⁹ Mũcooke mũrute thenge ĩmwe ya igongona rĩa kũhoroherio mehia, na tũtũrũme twĩrĩ, o kamwe karĩ na ũkũrũ wa mwaka ũmwe, twa iruta rĩa ũiguano. ²⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagathũngũthia tũtũrũme tũu tweerĩ mbere ya Jehova, tũtuĩke iruta rĩa gũthũngũthio, hamwe na mĩgate ĩyo ya maciaro ma mbere. Macio nĩ maruta matheru marutĩrwo Jehova nĩ ũndũ wa mũthĩnjĩri-Ngai. ²¹ Mũthenya o ro ũcio, nĩmũkahunjanĩria kũngano gĩtheru, na mũtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga. Ũyũ nĩguo ũgaatuĩka watho mwandike wa gütũura nginya harĩ njiarwa iria igooka, o kũrĩa guothe mũgaatũura.

²² “Rĩrĩa mũkaagetha irio bũrũri-inĩ wanyu, mũtikan-agethe nginya ndeere-inĩ cia mĩgũnda yanyu, o na mũtikanonganie rũitiki rwa magetha manyu. Rũtigagĩriei andũ arĩa athĩini na arĩa ageni. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’”

Gĩathĩ gĩa Kũhuha Tũrumbeta

²³ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁴ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Mũthenya wa mbere wa mweri wa mũgwanja-rĩ, nĩmũrĩgĩaga na mũthenya wa kũhurũka, kiũngano gĩtheru, na ũirikanagwo na ũndũ wa kũhuha tũrumbeta. ²⁵ Mũtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga, no mũrutagĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki.’”

Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia

²⁶ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁷ “Mũthenya wa ikũmi wa mweri ũyũ wa mũgwanja, nĩguo Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia. Mũgĩage na kiũngano gĩtheru na mwĩimage irio, na mũrutagĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. ²⁸ Mũtikanarute wĩra mũthenya ũcio, tondũ nĩguo Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia, hĩndĩ ĩrĩa mũrahoroherio mehia mbere ya Jehova-Ngai wanyu. ²⁹ Mũndũ o na ũrĩkũ ũrĩa ũtakeima irio mũthenya ũcio nĩakaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ³⁰ Mũndũ o wotha ũkaaruta wĩra mũthenya ũcio nĩngamũniina kuuma thĩinĩ wa andũ ao. ³¹ Mũtikanarute wĩra o na ũrĩkũ. Ũyũ ũgũtuĩka watho mwandike wa gũtũũra nginya harĩ njiarwa iria igooka, o kũrĩa guothe mũgaatũũra. ³² Īyo nĩ Thabatũ yanyu ya kũhurũka, na no nginya mwĩime irio. Kuuma hwaĩ-inĩ wa mũthenya wa kenda wa mweri o ro ũcio nginya hwaĩ-inĩ wa mũthenya ũcio ũngĩ, nĩmũrĩmenyagĩrĩra Thabatũ yanyu.”

Gĩathĩ gĩa Ithũnũ

³³ Ningĩ Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, ³⁴ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweri wa mũgwanja nĩguo Gĩathĩ kĩa Jehova gĩa Ithũnũ gĩkaambĩrĩria, na gĩgaakara mĩthenya mũgwanja. ³⁵ Mũthenya wa mbere nĩ wa kũngano gĩtheru; mütikanarute wĩra ũrĩa mūrutaga. ³⁶ Mĩthenya mũgwanja mũkaarutagĩra Jehova maruta ma gũcinwo na mwaki, nagueo mũthenya wa ĩnana-rĩ, mũgĩe na kũngano gĩtheru, na mūrutĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. Mũthenya ũcio nĩguo wa kũhinga kũngano; mütikanarute wĩra ũrĩa mūrutaga.

³⁷ (“‘Ici nĩcio ciathĩ cia Jehova iria ciathanĩtwo, iria mũkaahunjanĩria irĩ ciũngano theru cia kũrehere Jehova maruta ma gũcinwo na mwaki, na nĩmo maruta ma njino, na maruta ma mũtu, na magongona na maruta ma kũnyuu marĩa marĩbataranagia o mũthenya. ³⁸ Maruta maya nĩ ma kuongererwo harĩ marĩa mangĩ ma Thabatũ cia Jehova na nyongerera ya iheo cianyu na kĩrĩa gĩothe mwĩranĩire na mwĩhĩtwa, na maruta mothe ma kwĩyen-dera marĩa mūrutagĩra Jehova.)

³⁹ “Nĩ ũndũ ũcio, kwambĩrĩria mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweri wa mũgwanja, mwarĩkia kũgetha irio bũrũri-inĩ, nĩ mũgaakũngũira gĩathĩ kũ kĩa Jehova mĩthenya mũgwanja. Mũthenya wa mbere nĩ wa kũhurũka, na mũthenya wa ĩnana o nagueo no wa kũhurũka. ⁴⁰ Mũthenya wa mbere nĩmũkooya maciaro marĩa mega mũno ma mĩtĩ, na mathĩgĩ ma mĩtende, na honge cia mĩtĩ ĩrĩa ĩrĩ na mathangũ maingĩ, na cia mĩtĩ ĩrĩa ĩmeraga tũrũũ-inĩ, na mũkene mũrĩ mbere ya Jehova Ngai wanyu mĩthenya mũgwanja. ⁴¹ Kũngũyagĩrai ũndũ ũyũ arĩ gĩathĩ kĩa Jehova mĩthenya mũgwanja o mwaka. ũndũ ũyũ nĩ ũtuĩke watho mwandĩke wa gũtũura nginya harĩ njiarwa iria igooka; kũngũyagĩrai ũndũ ũcio mweri-inĩ wa mũgwanja. ⁴² Ikaragai ithũnũ-inĩ mĩthenya

mūgwanja. Andū a Isiraeli arīa othe maciarīrwo Isiraeli magaaikaraga ithūnū-inī, ⁴³ nī ūndū ūcio njiaro cianyu nīikamenya atī nī nīi ndaatūmire andū a Isiraeli maikare ithūnū-inī hīndī īrīa ndaamarutire būrūri wa Misiri. Nīi nī nīi Jehova Ngai wanyu.’”

⁴⁴ Nī ūndū ūcio Musa akīanīrīra kūrī andū a Isiraeli ūhorō wa ciathī icio ciathanītwo cia Jehova.

24

Maguta na Mīgate ya Kūigwo Mbere ya Jehova

¹ Ningī Jehova akīira Musa atīrī, ² “Atha andū a Isiraeli makūrehere maguta marīa makeere wega ma ndamaiyū hihe ma gūkūheaga ūtheri, nīgeetha matawa maikarage maakanīte hīndī ciothe. ³ Nja ya gītambaya gīa gūcuurio kīrīa kīrī mbere ya ithandūkū rīa Ūira o kūu Hema-inī-ya-Gūtūnganwo-rī, Harūni nīamenyagīrīre matawa macio mbere ya Jehova kuuma hwaī-inī o nginya rūciinī, hīndī ciothe. Ūndū ūyū ūgaatuīka watho mwandīke wa gūtūūra wa njiarwa iria igooka. ⁴ Matawa macio marī mbere ya Jehova, o macio maigīrīrwo mūtī-inī wa matawa wa thahabu īrīa therie no nginya mamenyagīrīrwo hīndī ciothe.

⁵ “Oya mūtu ūrīa mūhinyu mūno, ūthondeke mīgate ikūmi na īrī, o mūgate ūmwe ūrugwo na tūcunjī twīrī twa ikūmi twa eba īmwe.* ⁶ Ūcooke ūmīare mīhari īrī, o mūhari mīgate itandatū, ūmīgīrīre igūrū rīa metha ya thahabu therie hau mbere ya Jehova. ⁷ Na o mūhari-inī nīhaigwo ūbani ūrīa mūtherie ūtuīke gīcunjī gīa kīririkano ūrūgamīrīre mīgate īyo, na ūtuīke iruta rīa njino rīrutīrwo Jehova na mwaki. ⁸ Mīgate īyo nī īigagwo mbere ya Jehova hīndī ciothe, o Thabatū o Thabatū, īrūga-magīrīre andū a Isiraeli, ītuīke kīrīkanīro gīa gūtūūra.

* 24:5 nī ta kilo inya na nuthu (4:5)

⁹ Mĩgate ĩyo nĩ ya Harũni na ariũ ake, nao mamĩĩagĩre handũ hatheru, nĩ tondũ mĩgate ĩyo nĩ gĩcunjĩ gĩtheru mũno harĩ rwĩga rwao rwa maruta marĩa marutĩirwo Jehova ma gũcinwo na mwaki.”

Mũrumi Ngai Kũhũũrwo na Mahiga

¹⁰ Na rĩrĩ, mũrũ wa mūtumia Mũisiraeli, no ithe aarĩ Mũmisiri, nĩathiire gũceerera andũ a Isiraeli, nake mündũ ũcio na Mũisiraeli makĩrũa marĩ kũu kambĩ.[†] ¹¹ Ũcio mũrũ wa mūtumia Mũisiraeli nĩarumire Rĩitwa rĩa Ngai na kĩrumi; nĩ ũndũ ũcio makĩmūtwarĩra Musa. (Nyina wa mündũ ũcio eetagwo Shelomithu, mwarĩ wa Dibiri ũrĩa Mũdani.) ¹² Makĩmũikia thĩinĩ, makĩmũrangĩra nginya rĩrĩa mangĩamenyire wega wendi wa Jehova.

¹³ Nake Jehova akĩra Musa atĩrĩ: ¹⁴ “Twaru mũrumani ũcio nja ya kambĩ. Andũ arĩa othe maamũiguire akĩrumana mamũigĩrĩre moko mūtwe, nakĩo kĩũngano gĩothe kĩmũhũũre na mahiga nyuguto. ¹⁵ ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mündũ o na ũrĩkũ angĩkaaruma Ngai wake, no nginya agaacookerewo nĩ ũũru ũcio ekĩte: ¹⁶ Mündũ o na ũrĩkũ ũkaaruma rĩitwa rĩa Jehova no nginya akooragwo. Kĩũngano gĩothe gĩa Isiraeli no nginya gĩkaamũhũũra na mahiga nyuguto. Aakorwo arĩ mũgeni kana arĩ mündũ ũciarĩirwo bũrũri-inĩ wanyu, rĩrĩa akaaruma Rĩitwa rĩu rĩa Jehova, no nginya akooragwo.

¹⁷ “‘Mündũ o na ũrĩkũ angĩkooraga mündũ ũngĩ, no nginya nake akooragwo. ¹⁸ Mündũ o na ũrĩkũ angĩũraga nyamũ ya mündũ ũrĩa ũngĩ, no nginya akaamĩrĩha, nyamũ ĩrĩhwo na nyamũ ĩngĩ. ¹⁹ Mündũ o na ũrĩkũ angĩgatiĩhia ũrĩa ũngĩ, o ũrĩa ekanĩte no nginya nake ekwo o ũguo: ²⁰ Mündũ oina mündũ ũrĩa ũngĩ ihĩndĩ, nake akoinwo

[†] 24:10 Hĩndĩ ĩrĩa andũ a Isiraeli moimaga bũrũri wa Misiri, nĩ kũrĩ na andũ maatwaranire nao, makĩmaruta mĩtugo mĩũru (Thaam 12:38).

ihĩndĩ, riitho rĩrĩhagio na riitho, igeo rĩrĩhagio na igeo. O ũrĩa mũndũ atihĩtie mũndũ ũngĩ, o nake atihio o ro ũguo. ²¹ Mũndũ ũrĩa ũkooraga nyamũ nĩakamĩrĩa, no ũrĩa ũkooraga mũndũ ũrĩa ũngĩ no nginya akooragwo. ²² Mũrĩkoragwo na watho o ro ũmwe ũkonĩ mũgeni na mũndũ ũrĩa ũciarĩrwo bũrũri wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’”

²³ Nake Musa akĩarĩria andũ a Isiraeli, nao magĩtwara mũndũ ũcio warumĩte Ngai nja ya kambĩ, makĩmũhũũra na mahiga nyuguto. Nao andũ a Isiraeli magĩka o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

25

Mwaka wa Thabatũ

¹ Nake Jehova akĩra Musa Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ, ‘Hĩndĩ ĩrĩa mũgaatoonya bũrũri ũrĩa ngaamũhe-rĩ, bũrũri ũcio guo mwene no nginya ũkaagĩaga na Thabatũ ĩrĩa yamũrĩrwo Jehova. ³ Mũkaahaandaga mĩgũnda yanyu mĩaka ĩtandatũ, na mũcehage mĩgũnda yanyu ya thabibũ mũkamĩcehaga mĩaka ĩtandatũ mũgĩcookanagĩrĩria maciaro mayo. ⁴ No mwaka wa mũgwanja wakinya, bũrũri ũcio nĩũkagĩa na Thabatũ ya kũhurũka, Thabatũ yamũrĩrwo Jehova; mũtikanahaande kĩndũ mĩgũnda kana mũcehe mĩthabibũ yanyu. ⁵ Irio iria ikeemeria, nĩcio cia maitĩkarĩ, mũtikanacigetthe kana mũgethe thabibũ cia mĩthabibũ yanyu ĩyo ĩtarĩ mĩrutĩre wĩra. Bũrũri ũcio no nginya ũkaagĩa na mwaka wa kũhurũka. ⁶ Kĩrĩa gĩothe bũrũri ũcio ũgaaciara mwaka-inĩ ũcio wa Thabatũ gĩgaatuĩka irio cianyu, inyuĩ ene na cia ndungata cianyu cia arũme na cia andũ-a-nja, na cia aruti anyu a wĩra wa mũcaara, na mũraarĩrĩ ũrĩa mũikaranĩtie nake, ⁷ o hamwe na mahiũ

manyu na nyamũ cia gĩthaka iria itũũraga bũrũri wanyu. Kĩrĩa gĩothe bũrũri ũcio ũgaaciara no kĩaĩo.

Mwaka wa Jubili

⁸ “Tarai Thabatũ mũgwanja cia mĩaka, mĩaka mũgwanja maita mũgwanja, nĩguo Thabatũ icio mũgwanja cia mĩaka ihinge mĩaka mĩrongo ĩna na kenda. ⁹ Ningĩ mũcooke mũhuhe karumbeta kũndũ guothe mũthenya wa ikũmi wa mweri wa mũgwanja; Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia, mũkaahuha karumbeta kũndũ guothe bũrũri-inĩ wanyu. ¹⁰ Amũrai mwaka ũcio wa mĩrongo ĩtano, na mũhunjanĩrie ũhoru wa kũohorwo kwa andũ othe arĩa matũũraga bũrũri ũcio wothe. Mwaka ũcio ũgaatuĩka wa Jubili* nĩ ũndũ wanyu; o mũndũ wanyu nĩagacooka kũrĩa ithaka cia nyũmba yao irĩ, na kũrĩa andũ a mũhĩrĩga wao marĩ. ¹¹ Mwaka ũcio wa mĩrongo ĩtano ũgaatuĩka wa Jubili kũrĩ inyuĩ; mũtikanahaande na mũtikanagethe kĩa gĩkũrĩtie kĩa kiene, kana mũgethe mĩthabibũ ĩrĩa ĩtarĩ mĩrutĩre wĩra. ¹² Nĩgũkorwo ĩyo nĩ Jubili, na nĩyo ĩgaatuĩka theru kũrĩ inyuĩ; rĩĩgai o kĩa gĩkũrĩtie mĩgũnda-inĩ.

¹³ “Mwaka-inĩ ũyũ wa Jubili, o mũndũ no nginya acooke gĩthaka-inĩ gĩake.

¹⁴ “Mũngĩkenderia mũndũ wa bũrũri wanyu mũgũnda kana mũgũre mũgũnda kũrĩ we, mũtikanahenanie mũndũ na ũrĩa ũngĩ. ¹⁵ Mũrĩgũraga mũgũnda wa mũndũ wa bũrũri wanyu kũringana na ũrĩa mĩaka ĩthirĩte thutha wa Jubili. Nake mwendia akaawendagia kũringana na mĩaka ĩrĩa ĩgakorwo ĩtigarĩte ya magetha. ¹⁶ Mĩaka ĩngĩkorwo ĩtigarĩte mĩingĩ, mũkongerera thogora, na mĩaka ĩngĩkorwo ĩtigarĩte mĩnini, mũkanyiihia thogora, nĩ ũndũ kĩa arakwenderia nĩ mũigana wa magetha.

* 25:10 Jubili nĩ kuuga “ũtoorania.”

¹⁷ Mütikanaheenanie mündũ na ũrĩa ũngĩ, no mwĩtigagĩre Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

¹⁸ “‘Rūmagĩrai kĩrĩa kĩa watho wakwa na mwĩmenyagĩre nĩguo mwathikagĩre mawatho makwa, na inyuĩ nĩ mūgaatũura bũrũri ũcio mũrĩ na thayũ. ¹⁹ Naguo bũrũri ũcio nĩugaciaraga maciaro maguo, na inyuĩ nĩmũkarĩaga mũkahũuna na mūtũure kuo mũrĩ na thayũ. ²⁰ Mwahota kũuria atĩrĩ, “Tũkaarĩa kĩ mwaka wa mūgwanja aakorwo tũtikahaanda kana tũgethe?” ²¹ Nĩngamūtũmĩra kĩrathimo mwaka-inĩ ũcio wa gatan-datũ nĩguo mĩgũnda yanyu ĩgaaciara maciaro ma kũmũigana mĩaka ĩtatũ. ²² Mũkĩhaanda mwaka-inĩ wa kanana, mũkaarĩaga irio iria mwaigĩte mũthiithũ, na mūgaacirĩa nginya mūgethe maciaro ma mwaka wa kenda.

²³ “‘Mĩgũnda ndĩkanendio biũ, tondũ bũrũri nĩ wakwa na inyuĩ mũrĩ o ageni kuo, na nĩ nĩ ndĩmũkomborithĩtie. ²⁴ Bũrũri wothe ũrĩa mwĩnyiitĩre ũgaatuĩka wanyu, no nginya kũgĩe na mweke wa gũkũũraga mĩgũnda ĩyo.

²⁵ “‘Mündũ wa bũrũri wanyu angĩthĩina na endie gĩcunjĩ kĩa mũgũnda wake, mündũ ũrĩa wa hakuhĩ mũno wa nyũmba yake nĩagooka na akũũre mũgũnda ũcio mündũ wao eendetie. ²⁶ No rĩrĩ, mündũ angĩkorwo ndarĩ na mündũ wa kũmũkũũrĩra mũgũnda, na we mwene atonge agĩe na indo ciiganĩte kũũkũura, ²⁷ nĩwe ũgaatua thogora kũringana na mĩaka ĩrĩa mĩthiru kuuma rĩrĩa aawendirie, na acookie mbeeca icio ingĩ kũrĩ mündũ ũrĩa eendeirie; thuutha ũcio no acooke mũgũnda-inĩ wake. ²⁸ No angĩaga kũgĩa na indo cia kũmũrĩha-rĩ, gĩcunjĩ kĩrĩa eendirie gĩgũtũura kĩrĩ kĩa mũgũri nginya Mwaka wa Jubilii. Gĩgaa-cookio hĩndĩ ya Jubilii, na hĩndĩ ĩyo no acooke gĩthaka-inĩ gĩake.

²⁹ “‘Mündũ angĩkeendia nyũmba ĩrĩ itũura-inĩ inene rĩirigĩre, nĩarĩkoragwo arĩ na kĩhooito gĩa kũmũkũura

ihinda rīa mwaka mūgima kuuma amīendia. Thīinī wa ihinda rīu no amīkūūre. ³⁰ Īngīaga gūkūūrwo mwaka ūmwe ūtanathira, nyūmba īyo īrī itūūra-inī inene rīirīgīre nīīgatuīka ya mūmīgūri na njiaro ciake nginya tene. Nyūmba īyo ndīgaacookerio mwene Mwaka wa Jubilii. ³¹ No nyūmba cia tūtūūra-inī tūrīa tūtārī tūirīgīre, irī-tuagwo ta mīgūnda ya kūndū gūtārī kūirige. Icio no ikūūrwo, na nī īgaacookio Mwaka wa Jubilii.

³² “‘Alawii hīndī ciothe nī marī na kīhoto gīa gūkūūruga nyūmba ciao iria irī matūūra-inī ma Alawii, marīa megwatīire. ³³ Nī ūndū ūcio indo cia Alawii no ikūūrwo, ūguo nī ta kuuga atī, nyūmba nyendie itūūra-inī o rīothe rīao, nīīgacookio Mwaka wa Jubilii, tondū nyūmba iria irī matūūra-inī ma Alawii nīcio igai rīao thīinī wa andū a Isiraeli. ³⁴ No ithaka cia ūrīithio cia matūūra mao itikanendio; icio nī ciao nginya tene.

³⁵ “‘Mūndū wa būrūri wanyu angīthīina nginya aremwo nī kwīrūgamīrīra gatagatī kanyu, mūteithagiei o ta ūrīa mūngīteithia mūgeni kana mūndū ūrarīrīire kwanyu, nīgeetha ahote gūtūūrania na inyuī. ³⁶ Mūtikanamūrīhie uumithio o na ūrīkū, no mwītīgagīre Ngai wanyu, nīgeetha mūndū wa būrūri wanyu ahote gūtūūrania na inyuī. ³⁷ Mūtikanamūkombere mbeeca nīguo acookie na maciaro, kana mūmwenderie irio nīguo muone uumithio. ³⁸ Nīī nī nīī Jehova Ngai wanyu, ūrīa wamūrutire būrūri wa Misiri nīguo ndīmūhe būrūri wa Kaanani na nduīke Ngai wanyu.

³⁹ “‘Mūndū wa būrūri wanyu angīthīina arī gatagatī kanyu, nake eyendie harī inyuī, mūtikanamūrutithie wīra ta ngombo. ⁴⁰ Mūkaamūtua ta mūruti wa wīra wa mū-caara kana ta mūndū ūrarīrīire kwanyu; mūndū ūcio akaamūrutīra wīra nginya Mwaka wa Jubilii. ⁴¹ Thuutha ūcio mūndū ūcio na ciana ciake nīmakarekererio, nake

acooke kūrī andū a mūhīrīga wake, na gīthaka-inī kīa maithe make ma tene. ⁴² Tondū andū a Isiraeli nī ndungata ciakwa, iria ndaarutire būrūri wa Misiri, matikandio matūike ngombo. ⁴³ Mūtikamaathage mūtekūmaiguīra tha, no mwītigagīrei Ngai wanyu.

⁴⁴ “‘Ngombo cianyu cia arūme na cia andū-a-nja iriutaga ndūrīrī-inī iria imūrigiicīrie; kuuma kūrī ndūrīrīicio no mūgūrage ngombo. ⁴⁵ O na ningī no mwīgūrīre ngombo kuuma kūrī andū arīa mararīrīire kwanyu na kuuma kūrī andū a mīhīrīga yao arīa maciarīrwo būrūri wanyu, nao matūike indo cianyu. ⁴⁶ Andū acio no mūmee-gāire kūrī ciana cianyu matūike igai rīrīa mūmagāire, na no mūmatue ngombo rīrīa rīothe marī muoyo, no mūtikanaathe andū anyu a Isiraeli mūtekūmaiguīra tha.

⁴⁷ “‘No rīrī, mūgeni kana mūdū ūrīa ūrarīrīire kwanyu angītonga arī gatagatī kanyu, nake mūdū wa būrūri wanyu athīne na eyendie kūrī mūgeni ūrīa ūtūuranītie na inyuī, kana kūrī mūdū wa mūhīrīga wa mūdū ūcio mūgeni-rī, ⁴⁸ mūdū ūcio no arīkoragwo arī na kīhoto gīa gūkūūrwo thuutha wa kwīyendia. Mūdū wa nyūmba yao no amūkūūre: ⁴⁹ Ithe mūnini kana ithe mūkūrū, kana mūrū wa ithe, kana mūdū wa rūrīa rwa mūhīrīga wao no amūkūūre; kana we mwene angīgaacīra, no ekūūre. ⁵⁰ Mūdū ūcio na mūmūgūri magaatara ihinda rīrīa rīthiru kuuma mwaka ūrīa eyendirie nginya rīrīa Mwaka wa Jubilii ūgaakinya. Thogora wa kūrakererio gwake ūkaaringana na irīhi rīa mūdū wa mūcaara thīinī wa mīaka īyo. ⁵¹ Angīkorwo nī mīaka mīingī ītigarīte, nīakarīha gīcunjī kīnene gīa thogora ūrīa aagūrītvo nago. ⁵² No angīkorwo no mīaka mīnini ītigarīte Mwaka wa Jubilii ūkinye, īyo noyo agaataara arīhe gūkūūranio gwake kūrīngana na ūrīa kwagīrīire. ⁵³ Agaatuuo ta mūdū wa mūcaara mwaka o mwaka; na

no nginya mūmenyagĩrĩre atĩ mūmũgũri ndarĩmwathaga atekūmũiguĩra tha.

⁵⁴ “O na angĩaga gũkũũrwo na njĩra ĩmwe ya icio, we na ciana ciake no nginya makaarekererio Mwaka wa Jubilii wakinya, ⁵⁵ nĩgũkorwo andũ a Isiraeli nĩ ndungata ciakwa. Acio nĩ ndungata ciakwa, iria ndaarutire bũrũri wa Misiri. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

26

Irĩhi rĩa Gwathĩka

¹ “Mūtikanethondekere mĩhianano kana mwĩrũgamirie mũhianĩre wa kĩndũ kana ihiga rĩamũre rĩa kũhooywo, mūtikaige ihiga rĩacũhie bũrũri-inĩ wanyu atĩ nĩguo mũrĩnamagĩrĩre. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

² “Menyagĩrĩrai Thabatũ ciakwa na mūtĩage handũ hakwa harĩa haamũre. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³ “Mũngĩrũmĩrĩra kĩrĩra kĩa watho wakwa na mūmenyagĩrĩre gwathĩkagĩra maathani makwa, ⁴ nĩngamuuragĩria mbura imera ciayo ciakinya, na mĩgũnda yanyu nĩrĩciaraga irio, nayo mĩtĩ ya mĩgũnda yanyu ĩciarage maciaro mayo. ⁵ Mũrĩhũũraga ngano yanyu mũgakinyĩria magetha ma thabibũ, namo magetha ma thabibũ magakinyĩria hĩndĩ ya mahaanda, na mũrĩrĩaga irio mũkahũũna, na mūtũũre bũrũri wanyu mũrĩ na thayũ.

⁶ “Nĩngatũma bũrũri wanyu ũgĩe na thayũ, na mũrĩko-maga gũtarĩ mũndũ ũngĩtũma mwĩtigĩre. Nĩnganiina nyamũ njũru ciehere bũrũri-inĩ wanyu. Nacio itiga-cooka kuoneka bũrũri-inĩ wanyu. ⁷ Nĩmũkaingatithia thũ cianyu, na mũcihoote mbaara-inĩ. ⁸ Andũ atano anyu makaahũũra andũ igana, nao andũ anyu igana makaahũũra andũ ngiri ikũmi, nacio thũ nĩ mũgaacihoote mũciũrage na rũhiũ rwa njora.

⁹ “Nĩngamuonia ũtugi wakwa, na ndũme mũciarane na mũngĩhe, na nĩngatũũria kĩrĩkanĩro gĩakwa na inyuĩ. ¹⁰ Mũgaakoragwo o mũkĩrĩa magetha ma mwaka mũthiru nginya rĩrĩa mũkaamaruta nja nĩguo mũgĩe na handũ ha kũiga magetha marĩa maragethwo. ¹¹ Ngaiga gĩikaro gĩakwa gatagatĩ kanyu, na ndikamũthũũra. ¹² Ngaathiiaga ndĩ gatagatĩ kanyu, ndũike Ngai wanyu, na inyuĩ mũtuĩke andũ akwa. ¹³ Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu, ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri, nĩguo mũtuge gũtuĩka ngombo cia andũ a Misiri; ndoinangire macooki ma ngingo cianyu ngĩtũma mũhotage gũthiĩ mwĩhaandĩte wega.

Kũherithio nĩ Ũndũ wa Kwaga Gwathĩka

¹⁴ “No mũngĩkaaga kũnjigua, mwage kũhingia maathani macio mothe, ¹⁵ na mũngĩrega kĩrĩa gĩakwa kĩa watho na mũthũũre mawatho makwa, na mwage kũhingia maathani makwa, na nĩ ũndũ ũcio mũthũkie kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ, ¹⁶ Nĩ na nĩ nĩngamwĩka maũndũ maya: Nĩngamũrehere kĩmako, na ndĩmũrehere ndwari cia kũmũniina na ũndũ wa kũhiũha kwa mũĩrĩ kũrĩa gũkaamũte maitho, na gũtũme mũũrwo nĩ hinya. Mũkaahaanda mbeũ tũhũ, nĩ ũndũ ikaarĩagwo nĩ thũ cianyu. ¹⁷ Nĩngamũrũithia ndĩmũũkĩrĩre nĩguo mũhootwo nĩ thũ cianyu; arĩa mamũthũire nĩo makaamwathaga, na mũkooraga hatarĩ mũndũ ũmũingatithĩe.

¹⁸ “Angĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio mũtikanjigua-rĩ, ngaakĩrĩrĩria kũmũherithia nĩ ũndũ wa mehia manyu maita mũgwanja. ¹⁹ Nĩnganiina rũng’athio rwa mwĩtĩo wanyu, na ndũme matu matũike ta cuuma, nayo thĩ yũme ĩtuĩke ta gĩcango. ²⁰ Mũkaahũthĩra hinya wanyu o tũhũ, tondũ tĩiri wanyu ndũkagethwo kĩndũ, kana mĩtĩ ya bũrũri wanyu ĩciare maciaro mayo.

²¹ “‘Ningĩ mũngĩthiĩ na mbere na mĩthiĩre ya kũnemerera, na mwage kũnjigua, nĩngakĩrĩrĩa kũmũingĩhĩria mahũũra mangĩ maita mũgwanja o ũrĩa mehia manyu magĩrĩrwo nĩ kũherithio. ²² Nĩngamũrehere nyamũ cia gĩthaka imũũkĩrĩre, nacio imũtunye ciana cianyu, na iniine ng’ombe cianyu, o na itũme mũigana wanyu ũnyiihe ũũ atĩ barabara cianyu ciage andũ.

²³ “‘Ningĩ kũngĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio no mũkaarega kũnjookerera na mũgĩthiĩ na mbere kũnjũkĩrĩra-rĩ, ²⁴ nĩ na nĩ nĩngamũũkĩrĩra, na nĩngakĩrĩrĩa kũmũhũũra nĩ ũndũ wa mehia manyu maita mangĩ mũgwanja. ²⁵ Nĩngamũrehithĩria rūhiũ rwa njora rūrĩhĩrie kĩrĩkanĩro kĩrĩa mũthũkĩtie. Muorĩra matũũra-inĩ marĩa manene manyu, nĩngamũrehithĩria mũthiro thĩinĩ wanyu, na ndĩmũrekererie moko-inĩ ma thũ cianyu. ²⁶ Rĩrĩa ngaamwehereria makũmbĩ manyu ma irio, andũ-a-nja ikũmi makaarugagĩra mĩgate yanyu riiko rĩmwe, nao macooke kũmũrehera mĩgate iyo ithimĩtwo na ratiri. Mũkaamĩrĩaga na mũtihũũne.

²⁷ “‘Ningĩ kũngĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio mũtikanjigua-rĩ, no mũthiĩ o na mbere kũnjũkĩrĩra, ²⁸ nĩ na nĩ nĩngamũũkĩrĩra na marakara na nĩ mwene ngĩrĩrĩrie kũmũherithia maita mangĩ mũgwanja nĩ ũndũ wa mehia manyu. ²⁹ Mũkaarĩaga nyama cia ariũ na aarĩ anyu. ³⁰ Ningĩ nĩngananga kũndũ kwanyu kũrĩa gũtũũgĩru, na ndemange magongona manyu ma ũbani na njooke njigĩrĩre ciimba cianyu igũrũ rĩa mĩhianano iyo yanyu itarĩ muoyo, na ndĩmũthũũre. ³¹ Matũũra manyu marĩa manene nĩngamananga na handũ hanyu harĩa haamũre ndĩhoonũhe, o na ndigakenio nĩ mũtararĩko mweka wa maruta manyu. ³² Nĩngonũha bũrũri ũcio, nginya thũ cianyu iria itũũraga kuo igege. ³³ Nĩngamũharagania ndũrĩrĩ-inĩ na njomere

rūhiū rwakwa rwa njora ndīmūingatithie. Naguo būrūri wanyu ndiūnūhe, namo matūūra manyu marīa manene ndīmanange. ³⁴ Thuutha ūcio, būrūri ūcio nīūgakenera mīaka ya Thabatū hīndī iyo yothe ūgaakorwo ūkirīte ihooru, na inyuī mūrī būrūri-inī wa thū cianyu; naguo būrūri nīūkahurūka, na ūkenere thabatū ciaguo. ³⁵ Ihinda rīrīa būrūri ūcio ūgaakorwo ūkirīte ihooru, nīūkahurūka kūrīa wagīte kūhurūka hīndī ya Thabatū iria mwatūūrīte kuo.

³⁶ “‘Nao arīa anyu magaatigara, nīngatūma ngoro ciao inyiitwo nī guoya marī mabūrūri-inī macio ma thū ciao, o nginya ithangū rīabarabario nī rūhuho rīgatūma moore. Nao makooraga o ta ūrīa mūdū ooragīra rūhiū rwa njora, na nīmakagūūaga o na gūtārī mūdū ūmaingatithītie. ³⁷ Makaahīnganaga makīūra o ta andū maroorīra rūhiū rwa njora o na gūtārī mūdū ūmaingatithītie. Nī ūndū ūcio mūtīkahota gwītiiria thū cianyu. ³⁸ Mūgaathirīra kūu ndūrīrī-inī; būrūri wa thū cianyu ūkaamūrīa ūmūniine. ³⁹ Nao andū anyu arīa magaatigara nīmakoorwo nī hinya marī kūu būrūri-inī ūcio wa thū ciao nī ūndū wa mehia mao; o na ningī nī ūndū wa mehia ma maithe mao, nī makoorwo nī hinya.

⁴⁰ “‘No mangīkoimbūra mehia mao na mehia ma maithe mao, o na mehia ma kūnemera na ma kūn-jūkīrīra, ⁴¹ kūrīa gwatūmire ndīmookīrīre nginya ngīmat-warithia būrūri wa thū ciao, thuutha ūcio rīrīa ngoro icio ciao nyūmū ikenyīhia na cītikīre ihūūra rīa mehia mao-rī, ⁴² nīngaririkana kīrīkanīro gīakwa na Jakubu, na kīrīkanīro gīakwa na Isaaka, na kīrīkanīro gīakwa na Iburahīmu, na ndirikane būrūri ūcio. ⁴³ Nīgūkorwo būrūri ūcio nīūgatanīrio nō, naguo nīūgakenera Thabatū ciaguo rīrīa ūgaakira ihooru ūtarī nao. Nīmakarīhio mehia mao nī ūndū nīmaregire mawatho makwa na

magĩthũũra kĩrĩra gĩakwa kĩa watho. ⁴⁴ No rĩrĩ, o na gũtarĩĩ ũguo, hĩndĩ iyo marĩ bũrũri-inĩ wa thũ ciao, ndikamarega kana ndĩmathũũre biũ ũndũ ũngĩtũma ndĩmaniine biũ, thũkie kĩrĩkanĩro gĩakwa nao. Nĩĩ nĩ nĩĩ Jehova Ngai wao.

⁴⁵ No nĩ ũndũ wao, nĩngaririkana kĩrĩkanĩro gĩakwa na maithe mao, arĩa ndaarutire bũrũri wa Misiri mbere ya ndũrĩrĩ nĩgeetha ndũike Ngai wao. Nĩĩ nĩ nĩĩ Jehova.’”

⁴⁶ Icio nĩcio irĩra cia watho wa kũrũmĩrĩrwo, na matũiro ma ciira na mawatho marĩa Jehova aarĩkanĩire na andũ a Isiraeli Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai, akĩra Musa amamenyithanie kũrĩ andũ a Isiraeli.

27

Gũkũũra Kĩndũ Kĩamũrĩrwo Jehova

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Mũndũ o wotho angĩkeehĩta mwĩhĩtwa wa mwanya wa kwamũrĩra Jehova andũ, na ũndũ wa kũruta indo iria ciiganĩire iruta rĩu, ³ nĩũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme wa kuuma mĩaka mĩrongo tĩrĩ nginya mĩaka mĩrongo itandatũ rĩkorwo rĩrĩ cekerĩ mĩrongo itano cia betha,* kũringana na cekerĩ† ya handũ-harĩa-haamũre, ⁴ na aakorwo nĩ mũndũ-wa-nja, ũgaatua irĩhi rĩkorwo rĩrĩ cekerĩ mĩrongo itatũ.‡ ⁵ Aakorwo nĩ mũndũ wa kuuma mĩaka itano nginya mĩrongo tĩrĩ, ũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme rĩtũike nĩ cekerĩ mĩrongo tĩrĩ,§ na irĩhi rĩa mũndũ-wa-nja nĩ cekerĩ ikũmi.* ⁶ Aakorwo nĩ mũndũ wa kuuma mwerĩ ũmwe nginya mĩaka itano, ũgaatua irĩhi rĩa kahĩ rĩtũike nĩ cekerĩ ithano cia betha,† na irĩhi rĩa kairĩtu nĩ cekerĩ ithatũ cia betha.‡ ⁷ Aakorwo nĩ mũndũ

* 27:3 nĩ ta nuthu kilo (0.5) † 27:3 nĩ ta giramu ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5) ‡ 27:4 nĩ ta giramu 330 § 27:5 nĩ ta giramu 220 * 27:5 nĩ ta giramu 110 † 27:6 nĩ ta giramu 55 ‡ 27:6 nĩ ta giramu 33

wa mĩaka mĩrongo itandatũ kana makĩrĩa, ũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme rĩtuĩke nĩ cekerĩ ikũmi na ithano,[§] na rĩa mũndũ-wa-nja nĩ cekerĩ ikũmi.* ⁸ Angĩkorwo mũndũ ũrĩa wĩhĩtĩte mwĩhĩtwa nĩ mũthĩini mũno ndaangĩhota kũrĩha irĩhi rĩrĩa rĩtuĩtwo, nĩagatwara mũndũ ũcio kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, ũrĩa ũgaatua irĩhi rĩrĩa mũndũ ũcio wĩhĩtĩte mwĩhĩtwa angĩhota kũrĩha.

⁹ “Angĩkorwo kĩndũ kĩrĩa eeranĩire na mwĩhĩtwa nĩ nyamũ ĩngĩtĩkĩrĩka ĩrĩ iruta kũrĩ Jehova, nyamũ ta ĩyo ĩheanĩtwo kũrĩ Jehova ĩrĩtuĩkaga nĩ nyamũre. ¹⁰ Ndakanamĩkũũranie kana amĩgarũranie, aige ĩrĩa njega ithenya rĩa ĩrĩa njũru, kana aige ĩrĩa njũru ithenya rĩa ĩrĩa njega; angĩgakũũrania nyamũ ĩyo na ĩngĩ, cieri ĩyo ya mbere na ĩyo ya gũkũũranio nĩgatuĩka nyamũre. ¹¹ Angĩkorwo kĩndũ kũ ehĩtĩte kũruta nĩ nyamũ ĩrĩ na thaahu, ĩrĩa itangĩtĩkĩrĩka ĩrĩ iruta kũrĩ Jehova,[†] nyamũ ĩyo no nginya itwarĩrwo mũthĩnjĩri-Ngai, ¹² ũrĩa ũgaatua kana nĩ njega kana ti njega. Thogora ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agaatua, ũcio nĩguo ũgaatuĩka thogora wayo. ¹³ Angĩkorwo mwene no ende gũkũũra nyamũ ĩyo, no nginya ongerere gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora ũrĩa ũtuĩtwo.

¹⁴ “Mũndũ angĩamũra nyũmba yake ĩrĩ kĩndũ kĩamũrĩrwo Jehova, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua itua kana nĩ njega kana ti njega. Thogora ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agaatua, ũcio nĩguo ũgaatuĩka thogora wayo. ¹⁵ Mũndũ ũrĩa wamũrite nyũmba yake angĩmĩkũũra-rĩ, no nginya ongerere gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano gĩa thogora wayo, nayo nyũmba ĩyo nĩgatuĩka yake rĩngĩ.

¹⁶ “Angĩkorwo mũndũ nĩakamũrĩra Jehova gĩcunjĩ

§ 27:7 nĩ ta giramu 165 * 27:7 nĩ ta giramu 110 † 27:11 Nyamũ iria ciarĩ thaahu nĩ ta ngamũira, mbarathi, na ndigiri.

kīa mūgūnda wa nyūmba yao, thogora wago ūgaatuuo kūringana na mbeū iria ingīhaandwo, nacio nī cekerī mīrongo itano cia betha, iria arī kībaba kīmwe kīa omeri[‡] ya mbeū cia cairi. ¹⁷ Angīkaamūra mūgūnda wake Mwaka-inī wa Jubilii, thogora ūrīa ūtuītwo nīguo ūgaatuika thogora wago. ¹⁸ No angīamūra mūgūnda wake thuutha wa Jubilii, mūthīnjīri-Ngai nīagatua thogora kūringana na mīaka irīa itigarīte Jubilii irīa ingī igīgaakinya, nago thogora wago nīūkanyihanyiihio. ¹⁹ Mūndū ūcio wamūrīte mūgūnda wake angīenda kūūkūūra, nīakongerera gīcunjī kīngī gīa ithano harī thogora wago, mūgūnda ūcio ūcooke ūtuīke wake rīngī. ²⁰ No rīrī, angīkorwo ndegūkūūra mūgūnda ūcio, kana aakorwo nīawendeirie mūndū ūngī, mūgūnda ūcio ndūrī hīndī ūgaakūūrwo o na rī. ²¹ Rīrīa mūgūnda ūcio ūkaarekererio Mwaka-inī wa Jubilii, nīūgatuika mwamūre, o ta mūgūnda wamūrīrwo Jehova; ūgaatuika mūgūnda wa athīnjīri-Ngai.

²² “Nīngī mūndū angīkaamūrīra Jehova mūgūnda ūrīa agūrīte, na ti mūgūnda wa nyūmba yao, ²³ mūthīnjīri-Ngai nīagatua thogora wago nginya Mwaka wa Jubilii, nake mūndū ūcio nīakarīha irīhi rīu mūthenya ūcio taarī kīndū kīamūrīrwo Jehova. ²⁴ Mwaka-inī wa Jubilii, mūgūnda ūcio nīūgacookerera mwene ūrīa wamwendeirie, ūrīa warī mwene mūgūnda ūcio. ²⁵ Thogora wothe ūrītuagwo kūringana na cekerī ya handū-harīa-haamūre, nacio nī geera mīrongo iirī harī cekerī īmwe.

²⁶ “Na rīrī, gūtīrī mūndū ūngīamūrīra Jehova irīgīthathi rīa nyamū, nī ūndū marīgīthathi mothe nī ma Jehova; arī ndegwa, kana ng’ondū, ūcio nī cia Jehova. ²⁷ Angīkorwo nī nyamū īmwe ya iria irī thaahu, no amīgūre na thogora ūrīa itūīrīrwo, ongerere gīcunjī kīngī

[‡] 27:16 nī ta kilo 220

gĩa ithano harĩ thogora ũcio. Aakorwo ndekũmĩkũũra, nyamũ ĩyo nĩĩkeendio na thogora ũrĩa ũtuĩtwo.

²⁸ “No gũtirĩ kĩndũ kĩa mũndũ kĩrĩa aamũrĩire Jehova, arĩ mũndũ, kana nyamũ, kana mũgũnda wa nyũmba yao, kĩngĩendio kana gĩkũũrwo; indo ciothe ciamũrĩirwo Jehova nĩ nyamũre harĩ Jehova.

²⁹ “Na rĩrĩ, gũtirĩ mũndũ wamũrĩirwo kũũragwo ũngĩkũũrwo; no nginya ooragwo.

³⁰ “Gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa indo ciothe cia kuuma mũgũnda, arĩ ngano ya mũgũnda kana maciaro ma mĩtĩ, nĩ kĩa Jehova; gĩcunjĩ kũ kĩaamũrĩirwo Jehova. ³¹ Mũndũ angĩgakũũra gĩcunjĩ gĩake gĩa ikũmi, no nginya akongerera gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora ũrĩa ũtuĩtwo.

³² Gĩcunjĩ gĩa ikũmi gĩothe kĩa rũũru rwa ng’ombe kana rwa mbũri, nyamũ ya ikũmi yothe ĩrĩa ĩhĩtũkagĩra rungu rwa rũthanju rwa mũrĩithi nĩĩkamũrĩirwo Jehova.

³³ Mũndũ ndagathuure ĩrĩa njega kana ĩrĩa njũru, kana akũũranie. Angĩgakũũrania nyamũ ĩyo na ĩngĩ, cieri, ya mbere na ĩyo ya gũkũũranio, nĩ igaatuĩka nyamũre, na icio itingĩkũũrwo.”

³⁴ Macio nĩmo maathani marĩa Jehova aaheire Musa Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai makoniĩ andũ a Isiraeli.

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre

Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre (Bible) of Kenya
copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63